

UCHWAŁA NR II/6/10
RADY GMINY TARNAWATKA
z dnia 10 grudnia 2010 roku

w sprawie: zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Tarnawatka na lata 2010-2016”.

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) Rada Gminy Tarnawatka uchwala, co następuje:

§ 1

Zatwierdza się „Plan Odnowy Miejscowości Tarnawatka na lata 2010-2016” przyjęty Uchwałą Nr 1/10 wspólnego zebrania sołectwa Tarnawatka z dnia 09 grudnia 2010 roku, stanowiący załącznik do Uchwały.

§ 2

Z chwilą wejścia w życie niniejszej uchwały, traci moc Uchwała Nr XXVII/182/09 Rady Gminy Tarnawatka z dnia 29 grudnia 2009 roku w sprawie zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Tarnawatka na lata 2010-2016”.

§ 3

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Janusz Najda

UCHWAŁA Nr 1/10
ZEBRANIA SOŁECTWA TARNAWATKA
z dnia 09 grudnia 2010 roku

w sprawie: przyjęcia „Planu Odnowy Miejscowości Tarnawatka na lata 2010-2016”.

Na podstawie § 10 ust. 2 pkt 2 lit. a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 38, poz. 220 z późn. zm.) oraz § 1 i § 6 punkt 3, Statutu Sołectwa Tarnawatka (Uchwała Nr IV/24/2003 Rady Gminy Tarnawatka z dnia 28 stycznia 2003 r. – Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 45, poz. 1332 z dnia 14 kwietnia 2003r.) – zebranie sołectwa Tarnawatka uchwala, co następuje:

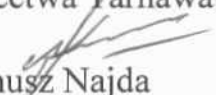
§ 1

Przyjmuje się „Plan Odnowy Miejscowości Tarnawatka na lata 2010 - 2016”.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Sołtys sołectwa Tarnawatka

Janusz Najda

Załącznik nr 1
do Uchwały nr II/6/10
Rady Gminy Tarnawatka
z dnia 10 grudnia 2010 roku

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

TARNAWATKA

NA LATA 2010-2016

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Wprowadzenie.....	5
2. Charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowana operacja.	7
2.1. Położenie miejscowości i przynależność administracyjna.....	7
2.2. Powierzchnia i liczba ludności.....	10
2.3. Historia miejscowości Tarnawatka	11
2.4. Układ przestrzenny miejscowości Tarnawatka	28
3. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości	32
3.1. Zasoby przyrodnicze	32
3.2. Dziedzictwo kulturowe	54
3.3. Obiekty i tereny.....	59
3.4. Infrastruktura społeczna	62
3.5. Infrastruktura techniczna.....	63
3.6. Gospodarka i rolnictwo	63
3.7. Kapitał społeczny i ludzki	66
4. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja.	67
5. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.....	70
6. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji.	73
6.1. Plan działania	73
6.2. Opis zadań do realizacji	75
6.3. Uzasadnienie realizacji zadań	90
6.4. Odbiorcy projektu	105
6.5. Oczekiwane rezultaty	105
6.6. Koszt realizacji zadań.....	121
6.7. Harmonogram realizacji zadań.....	126
7. Wdrażanie i monitorowanie planu	131
8. Podsumowanie	132

Wstęp

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed Polską w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym jej celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszaniu istniejących dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”, jak również stanowić będzie wytyczne dla władz Gminy Tarnawatka przy opracowaniu kierunków rozwoju miejscowości Tarnawatka.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

W ramach działania pomocą finansową zostaną objęte projekty dotyczące:

1. budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:
 - a) pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
 - b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury,
2. kształtowania obszaru przestrzeni publicznej;
3. budowy remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych;
4. zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne;
5. odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;
6. kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Obszarem realizacji Planu Odnowy Miejscowości Tarnawatka jest obszar tej miejscowości.

Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów służącą ujęciu stanu rzeczywistego, analizę SWOT czyli mocne i słabe strony miejscowości, planowane kierunki rozwoju, przedsięwzięcia wraz z szacunkowym kosztorysem i harmonogramem działań.

Plan Odnowy Miejscowości Tarnawatka to dokument, który określa strategię działań w sferze społeczno-gospodarczej na lata 2010-2016.

Niniejszy plan jest planem otwartym stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania, a także to, że może zmienić się kolejność ich realizacji w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy, w tym funduszy UE.

1. Wprowadzenie

Uwarunkowania Planu Odnowy Miejscowości polegają na tym, że ma on zdecentralizowany, lokalny charakter, obejmuje ograniczony teren jednej miejscowości i przygotowywany jest (przy udziale przedstawicieli gminy) z inicjatywy i przez mieszkańców miejscowości.

Specyfika planu polega na tym, że jest on ukierunkowany na zagadnienia cywilizacyjno-kulturowe, koncentruje się na prostych, lokalnych przedsięwzięciach, które prowadzić mają do poprawy standardu i jakości życia mieszkańców. Ma mniej pro-gospodarczy, a bardziej pro-społeczny i pro-kulturowy charakter. I dzięki temu może stanowić doskonałe uzupełnienie strategii rozwoju całej gminy, która zazwyczaj koncentruje się na zagadnieniach infrastrukturalnych i gospodarczych.

Celem planu jest podtrzymanie lub odtworzenie atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania i zaplanowanie oraz przeprowadzenie tego w sposób dostępny, oczekiwany i popierany oraz wykonalny dla lokalnej społeczności. Jest to szczególnie ważne w dzisiejszej sytuacji, gdy miasta oferują konkurencyjną alternatywę zamieszkania, a rolnictwo traci swą atrakcyjność jako źródło utrzymania, co prowadzi m.in. do migracji młodych ludzi, szczególnie tych lepiej wykształconych ze wsi do miasta.

Idea odnowy wsi wyrasta z przekonania, że odnowiona, doinwestowana i ożywiona kulturowo wieś odzyska swoją atrakcyjność jako miejsce zamieszkania, zapewni swoim mieszkańcom godziwy standard i jakość życia oraz zdoła zatrzymać młodzież na miejscu. Niejako „mini-miasto”, wysoko zurbanizowana i konkurująca z ośrodkami miejskimi bogactwem oferty, ale właśnie jako „nowa wieś”, nowoczesna, lecz ceniąca i zachowująca swój wiejski charakter i kulturową specyfikę.

Plan Odnowy ma więc charakter „planu małych kroków”, ale w kierunku wielkich celów. Małych kroków, które podejmowane przez mieszkańców przy finansowym i organizacyjnym wsparciu gminy doprowadzić mają do trwałej poprawy miejscowych warunków życia.

Korzyści wynikające z posiadania Planu Odnowy:

1. Plan umożliwia efektywne gospodarowanie zasobami takimi, jak środowisko, ludzie, infrastruktura i środki finansowe.

2. zapisanie tego procesu w formie dokumentu umożliwia stałą ocenę postępów i korygowanie błędów przez wszystkich członków społeczności lokalnej.
3. dokument umożliwia zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców w planowanie swojej przyszłości. Uwzględnienie różnych opinii, pomysłów i koncepcji często wymaga consensusu. Osiągnięty na drodze otwartej dyskusji pozwala na wypracowanie strategii, z którą będzie identyfikowała się społeczność lokalna.
4. tworzenie Planu Odnowy sprzyja realistycznej ocenie mocnych i słabych stron miejscowości a przez to przyjrzenie się możliwościom oraz potencjalnym problemom, które mogą się pojawić w przyszłości. W ten sposób można uniknąć wielu trudności.

Podstawą tworzenia Planu Odnowy jest zdanie sobie sprawy z lokalnych zasobów i potencjałów, zmobilizowanie ich, zainwestowanie w rozwój i stworzenie systemu działań partnerskich tak, aby uzyskać efekt żywiołowego przyrastania inicjatyw i kumulowania się ich skutków.

Projekt wprowadzonych do Planu zadań powstał w oparciu o wytyczne środowiska lokalnego i konsultacji społecznych.

2. Charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowana operacja.

2.1. Położenie miejscowości i przynależność administracyjna

Miejscowość Tarnawatka jest jedną z 15 miejscowości wyodrębnionych w podziale administracyjnym gminy Tarnawatka, położonej w południowo-wschodniej części województwa lubelskiego, w powiecie tomaszowskim.

Rys. 1 Gmina Tarnawatka na tle powiatu tomaszowskiego

Źródło: Opracowania własne

Siedziba gminy – Tarnawatka, malownicza miejscowość, położona przy trasie Tomaszów Lubelski – Zamość, o której pisał Jan Tyszkiewicz, syn ostatniego właściciela, iż jest „stolicą Polski” znajduje się w odległości:

- 10 km od siedziby powiatu - Tomaszowa Lubelskiego,
- 26 km od - stolicy dawnego województwa zamojskiego, stolicy subregionu - Zamościa,
- 116 km od stolicy województwa lubelskiego - Lublina.

Powiat tomaszowski, którego częścią jest Gmina Tarnawatka, leży w południowo – wschodniej części województwa lubelskiego przy granicy z Ukrainą. W Hrebennem funkcjonuje przejście

graniczne z Ukrainą, drogowe i kolejowe. Powiat obejmuje swoim obszarem Roztocze Środkowe, część Roztocza Południowego, Pobuże i część Wyżyny Lubelskiej (Grzędę Sokalską i Padół Zamojski). Zajmuje on powierzchnię 1 488 km², zamieszkuje w nim 88 tys. osób.

Pod względem administracyjnym powiat dzieli się na 13 gmin, w tym na gminę miejską Tomaszów Lubelski i gminę miejsko-wiejską (Tyszowce). Gminy podzielone są na 218 sołectw obejmujących swoim zasięgiem 270 miejscowości.

Rys. 2 Gmina Tarnawatka na tle województwa lubelskiego

Źródło: Opracowania własne

W podziale geograficznym teren gminy położony jest na pograniczu dwóch jednostek fizjograficznych. Przeważająca część zachodnia położona jest na Roztoczu Środkowym, tzw. Tomaszowskim, część wschodnia natomiast na Grzędzie Sokalskiej. Przeważają tereny pagórkowate. Zbocza dolin są zwykle krótkie i strome. Przez znaczną część południowego obszaru gminy przebiega rozległe obniżenie terenu źródłiskowego odcinka rzeki Wieprz. Maksymalne wzniesienie występuje w miejscowości Tarnawatka (325 m n.p.m.)¹.

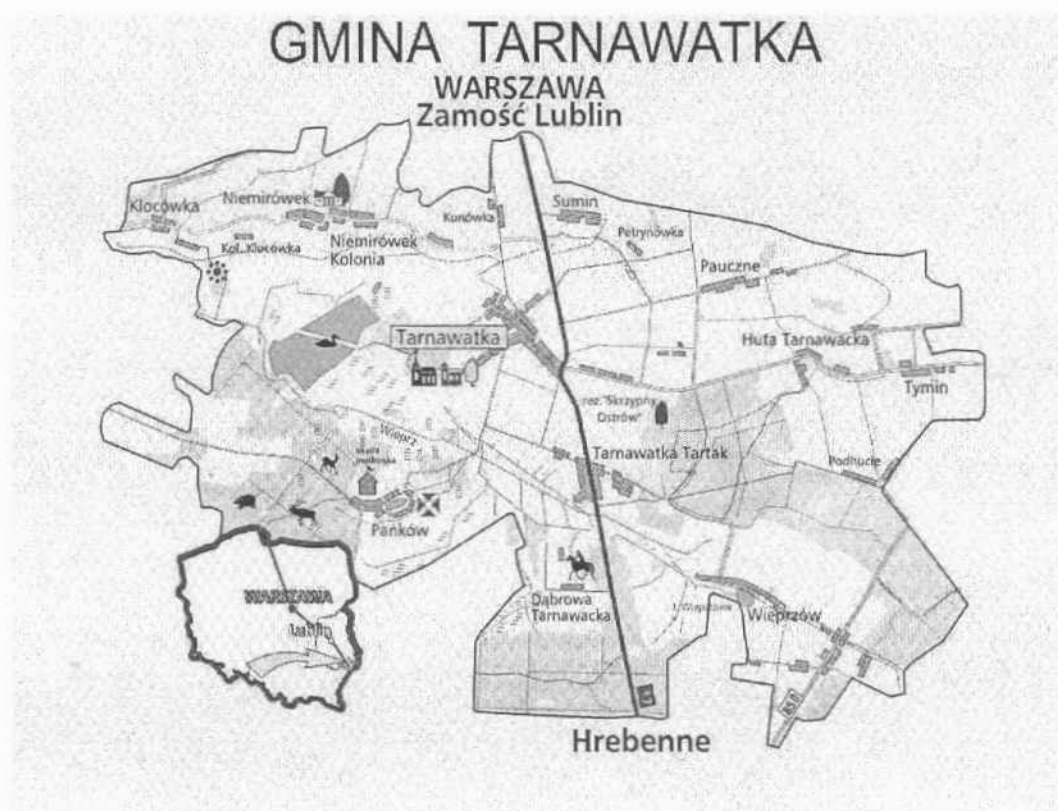
¹ Źródło <http://powiat-tomaszowski.com.pl>

Gmina zajmuje powierzchnię 82,9 km² i jest podzielona na 15 sołectw: Dąbrowa Tarnawacka, Huta Tarnawacka, Kłocówka, Kunówka, Niemirówek, Niemirówek-Kolonia, Pańków, Pauczne, Podhucie, Sumin, Tarnawatka, Tarnawatka-Tartak, Tymin, Wieprzów (składająca się z dwóch miejscowości Wieprzów Ordynacki i Wieprzów Tarnawacki).

Kluczowe znaczenie strategiczne dla Tarnawatki ma położenie przy drodze krajowej nr 17 (*Warszawa-Garwolin-Lublin-Zamość-Tomaszów Lubelski-Hrebenne*) o oznaczeniu transeuropejskim E372. Droga ta stanowi jedno z dwóch głównych połączeń Polski, a szerzej patrząc — Unii Europejskiej z Ukrainą. Docelowo ważniejszą drogą będzie autostrada A2, lecz najkrótsze połączenie z północnej i centralnej Polski (w tym z Warszawy) do Lwowa prowadzi przez Tarnawatkę.

Dwa zdecydowanie najważniejsze dla Tarnawatki ośrodki miejskie, z którymi gmina powiązana jest administracyjnie i gospodarczo, to Zamość i Tomaszów Lubelski. Z oboma miastami Tarnawatka ma bardzo dobre połączenie komunikacyjne drogą krajową nr 17. Pierwszy z nich, to stolica subregionu i dawnego województwa, drugi — stolica powiatu. Zamość — stolica subregionu — jest oddalony od Tarnawatki o 26 km. Liczy 68 700 mieszkańców. Należy zauważyć, że subregion zamojski jest słaby gospodarczo nawet na tle ogólnie słabego województwa lubelskiego.

Rys. 3 Mapa Gminy Tarnawatka

Źródło: www.powiat-tomaszowski.com.pl

2.2. Powierzchnia i liczba ludności

Powierzchnia

Powierzchnia całej Gminy Tarnawatka wynosi 8286 ha – dane w oparciu o ewidencję gruntów prowadzoną przez Starostwo Powiatowe w Tomaszowie Lubelskim dla Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii w Warszawie.²

Liczba ludności

Tabela 1 Liczba ludności oraz szacunkowa liczba gospodarstw domowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Tarnawatka

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba ludności stan na 21.12.2009 ³	% udział w gminie	Liczba gospodarstw domowych	% udział w gminie
1	Dąbrowa Tarnawacka	70	1,67	29	2,46
2	Huta Tarnawacka	200	4,77	53	4,49
3	Kłocówka	112	2,67	48	4,06
4	Kunówka	84	2,00	24	2,03
5	Niemirówek	169	4,03	58	4,91
6	Niemirówek-Kolonia	286	6,82	80	6,77
7	Pańków	268	6,39	74	6,27
8	Pauczne	125	2,98	38	3,22
9	Podhucie	90	2,15	21	1,78
10	Sumin	227	5,41	68	5,76
11	Tarnawatka	975	23,25	251	21,25
12	Tarnawatka-Tartak	751	17,91	200	16,93
13	Tymin	288	6,87	69	5,84
14	Wieprzów Ordynacki	321	7,65	98	8,30
15	Wieprzów Tarnawacki	228	5,43	70	5,93
Razem gmina		4194	100	1181	100

² Dane na podstawie zestawienia zbiorczego według stanu na dzień 01.01.2009 rok.

³ Zameldowani na pobyt stały wg. ewidencji ludności

Jak wynika z powyższej tabeli miejscowość Tarnawatka jest największą co do liczby mieszkańców miejscowością w gminie. Charakteryzuje się także znacznym przyrostem naturalnym oraz w porównaniu z innymi miejscowościami powstaje tu corocznie dość duża ilość nowych domów mieszkalnych. Większą dynamikę rozbudowy miejscowości można zauważyć jedynie w Tarnawatce-Tartaku oraz Wieprzowie zarówno Ordynackim jak i Tarnawackim

Tabela 2 Liczba ludności na poszczególnych ulicach miejscowości Tarnawatka

Lp.	Nazwa ulicy	Liczba ludności stan na 21.12.2009 ⁴	% udział w miejscowości
1	Jasna	214	21,95
2	Kamienna	26	2,67
3	Kasztanowa	72	7,38
4	Kniazie	19	1,95
5	Kościelna	1	0,1
6	Księdza Boguty	158	16,2
7	Lubelska	24	3,49
8	Parkowa	245	25,13
9	Północna	69	7,08
10	Szkolna	13	1,33
11	Wola	124	12,72
Razem gmina		975	100

Źródło danych: ewidencja ludności Gminy Tarnawatka

2.3. Historia miejscowości Tarnawatka

Czasy najdawniejsze

Najstarsze znalezione ślady osadnictwa ludzkiego z terenu gminy Tarnawatka pochodzą z neolitu - młodszej epoki kamienia z początków V tyś. p.n.e., kiedy to na te tereny dotarły pierwsze grupy ludzkie, których kulturę, a przede wszystkim gospodarkę określa się jako tą, która przyniosła „rewolucję neolityczną” wpływającą ze strefy naddunajskiej. Ludzie

⁴ Zameldowani na pobyt stały wg. ewidencji ludności

ci prowadzili osiadły tryb życia, budowali wielkie domy, uprawiali ziemię i hodowali zwierzęta oraz polowali. Wprowadzili do użytku codziennego naczynia wykonane z gliny i narzędzia z krzemienia oraz kamienia. Od sposobu zdobienia naczyń falistym ornamentem osadników tych określa się mianem kultury ceramiki wstęgowej rytej. Przedstawicielem tej epoki w dziejach są między innymi znaleziska w miejscowości Tarnawatka oraz pobliskiej miejscowości Sumin.

Kolejno, dzięki przybyzsom z południa, wytwarza się kultura lubelsko - wołyńskiej ceramiki białą malowaną - stanowisko archeologiczne w Tamawatce (duża osada). Ludność zamieszkująca ten teren nadal prowadziła osiadły tryb życia budując wielkie domy, uprawiając ziemię i hodując zwierzęta. Jako pierwsi poznali oni właściwości miedzi, produkując z niej ozdoby oraz podstawowe narzędzia. Nosili oni również charakterystyczne amulety ze zwierzęcych zębów, broniące przez bronią. Okres ten charakteryzuje się liczną ceramiką, malowaną i zdobioną barwnikami w geometryczne wzory. Pochówki zmarłych odbywały się wedle obrządku szkieletowego, polegającego na chowaniu zmarłych w pozycji skurczonej na prawym lub lewym boku.

Ok. roku 3900 - 3700 p.n.e. na teren gminy docierają nowi przybysze reprezentujący tzw. kulturę pucharów lejkowatych. Okres ten reprezentuje ludność rolnicza, posługująca się radłem (sprężajem) zaprzężonym w woły oraz hodująca bydło, konie i trzodę chlewną. Ludność tego okresu eksplorowała również złoża krzemienia, produkując z niego narzędzia. Znali oni również tkactwo, obróbkę kamienia, poroża i kości. Techniki ciesielskie i wiedza budowlana zezwalała na budowę chałup o ścianach oblepionych gliną i spichlerzy w kształcie dzwonu, rytym w glinianym podłożu. W gminie Tarnawatka znaleziono bogate pozostałości z tego okresu na terenie stanowisk w Tamawatce, Niemirówku-Kolonii oraz Suminie.

Około połowy III tysiąclecia w miejsce kultury pucharów lejkowatych pojawia się ludność zajmująca się wędrownym wypasem bydła. Ze względu na ówczesne wyroby w postaci baniastych naczyń pokrytych ornamentem odcisniętym za pomocą sznura, epoka ta nosi nazwę kultury amfor kulistych. W grobach pojawiły się pierwsze ozdoby z bursztynu i kościste amulety w formie litery „T”. Wytworzył się w tym okresie ciekawy zwyczaj łączenia pochówków ludzkich i bydłych. Przykładami na terenie gminy są znaleziska na stanowisku w Suminie.

Kolejnym etapem rozwoju osadnictwa jest krańcowy okres neolitu - kultura ceramiki sznurowej, pojawiający się wraz z ludnością przybyłą ze wschodu w okresie 2600 - 2500r. p.n.e. Kultura ta charakteryzowała się zdobieniem baniastych amfor i pucharów liniami odcisniętych sznurów. Typowym narzędziem i bronią tej ludności były łódkowate kamienne

toporki oraz łuki. Główna gałąź gospodarki rozwijająca się w tym okresie to hodowla bydła i koni, co wiązało się z częstym przemieszczaniem. Rozwijało się wówczas również pasterstwo, łowiectwo i zbieractwo. Koczownicy - pasterze kultury ceramiki sznurowej chowali zmarłych pod kurhanami,

Kolejny etap w dziejach to epoka wczesnego brązu, jest to przełom III i II tysiąclecia p.n.e., charakteryzujący się mieszanymi grupami kulturowymi, będącymi załączkami grup etnicznych o szerszym zasięgu.

Na terenie gminy Tarnawatka wyróżniono jedynie kulturę trzciniecką, reprezentowaną przez takie archeologiczne w miejscowości Tarnawatka oraz Sumin.

Na terenie całej gminy jest również wiele niezidentyfikowanych, przypisanych kulturowo stanowisk z okresu wczesnego brązu.

Bardzo duży materiał pradziejowy odkryto w związku z występowaniem na tych ziemiach kultury łużyckiej - epoki brązu, z okresu ok. r. 1200 - 400 p.n.e.- stanowiska w Tamawatce, Niemirówku-Kolonii. Ta prasłowiańska kultura powszechnie użytkowała wyroby z brązu oraz stosowało ciepłopalne pochówki. Pozostałości archeologiczne to fragmenty półziemianek.

Kolejne osadnictwo pojawia się na tym terenie we wczesnym średniowieczu. Począwszy od wieku VIII n.e. omawiane tereny zostają zasiedlone przez ludność słowiańską. Rozpoczyna się okres stabilizacji osadniczej trwającej do XIII w. znajduje to potwierdzenie w odnalezionych stanowiskach z terenu całej gminy. Dogodne warunki naturalne, sprzyjały rozwojowi osadnictwa. W osadach występowały zapewne budynki mieszkalne, naziemne o konstrukcji zrębowej lub słupowe - plecionkowej, ziemianki lub półziemianki. Budynkom mieszkalnym towarzyszyły budynki gospodarcze i jamy zasobowe.

Bardzo bogatym i ciekawym przykładem dziedzictwa kulturowego są ślady założenia obronnego „Zamczysko” w Niemirówku. Zlokalizowane jest ono na łąkach w dolinie Wieprza, ok. 700 m na południe od zabudowań osady w kierunku miejscowości Tarnawatka. Jest to niewielkie, owalne wzniesienie. Według tradycji istniał tu zamek wzniesiony za Kazimierza Wielkiego. Jeszcze na początku XX w. czytelne były ślady założenia obronnego i resztki fundamentów, które rozebrano w latach 60 - tych pod budowę drogi. Obecnie wzgórze jest uprawiane. W wyniku badań archeologicznych stwierdzono, że wzniesienie było adaptowane na budowlę zamkową, odkryto tu również wczesnośredniowieczne cmentarzysko szkieletowe, zachowane częściowo, ze względu na zabudowania wiejskie.

Pierwsze wzmianki o miejscowości⁵

Miejscowość została założona na prawie wołoskim pod koniec XV lub na początku XVI wieku. W 1507 roku wieś występowała jako Wola Tarnawacka, później jako Wolica, a w 1531 roku jako Tarnawatka na terenie starostwa bełskiego.⁶ W roku 1531 we wsi było 3 i ¼ łana użytków, natomiast w 1578 roku 6 i 3/8 łana użytków, 16 zagrodników z ziemią, 19 komorników i cerkiew.⁷ Według lustracji z 1564 roku było w Tarnawatce 24 kmieci siedzących na półłankach i 1 na ćwierćłanku oraz 1 półłanek pusty, 16 zagrodników z ziemią, karczmarz, młyn z ziemią, tywon oraz 11 bartników i folwark.⁸ Wieś od początku wchodziła w skład starostwa bełskiego. Z czasem utworzono odrębne starostwo tarnawackie, w skład którego wchodziły: Tarnawatka, Pańków, Werechanie, Wieprzów, Majdan Zielony, Łuszczacz oraz Majdan Wielki i Majdan Mały. Do połowy lat 80-tych XVIII wieku starostwo tarnawackie było w dzierżawie Zamoyskich.

Po I rozbiórce Polski Austriacy skonfiskowali dobra tarnawackie. Dobra tarnawackie w latach 1724-1777 były we władaniu hrabiego Tadeusza Dzieduszyckiego. W 1812 roku w wyniku działów objął je syn Tadeusza – Józef Dzieduszycki. W 1897 roku dobra przeszły na Miączyńskich, którzy sprzedali je w 1900 roku Janowi i Elżbiecie z Krasieńskich Tyszkiewiczom na stałe zamieszkującym w Wace. Dobrami Tarnawatka rządził do 1903 roku Stanisław Pietraszkiewicz a później Wacław Giżycki. Po śmierci Jana Tyszkiewicza w 1903 roku majątek został podzielony pomiędzy dzieci. Wówczas córka Zofia, później żona Włodzimierza Czartoryskiego otrzymała między innymi z dóbr Tarnawatka: folwark Pańków i lasy w obrębie Szura, natomiast syn Władysław pozostałe dobra Tarnawatka i folwark w Sumienie.⁹

⁵ Niedźwiedź J., Leksykon historyczny miejscowości dawnego województwa zamojskiego, Oficyna wydawnicza „Kresy”, Zamość 2003, s. 517-519.

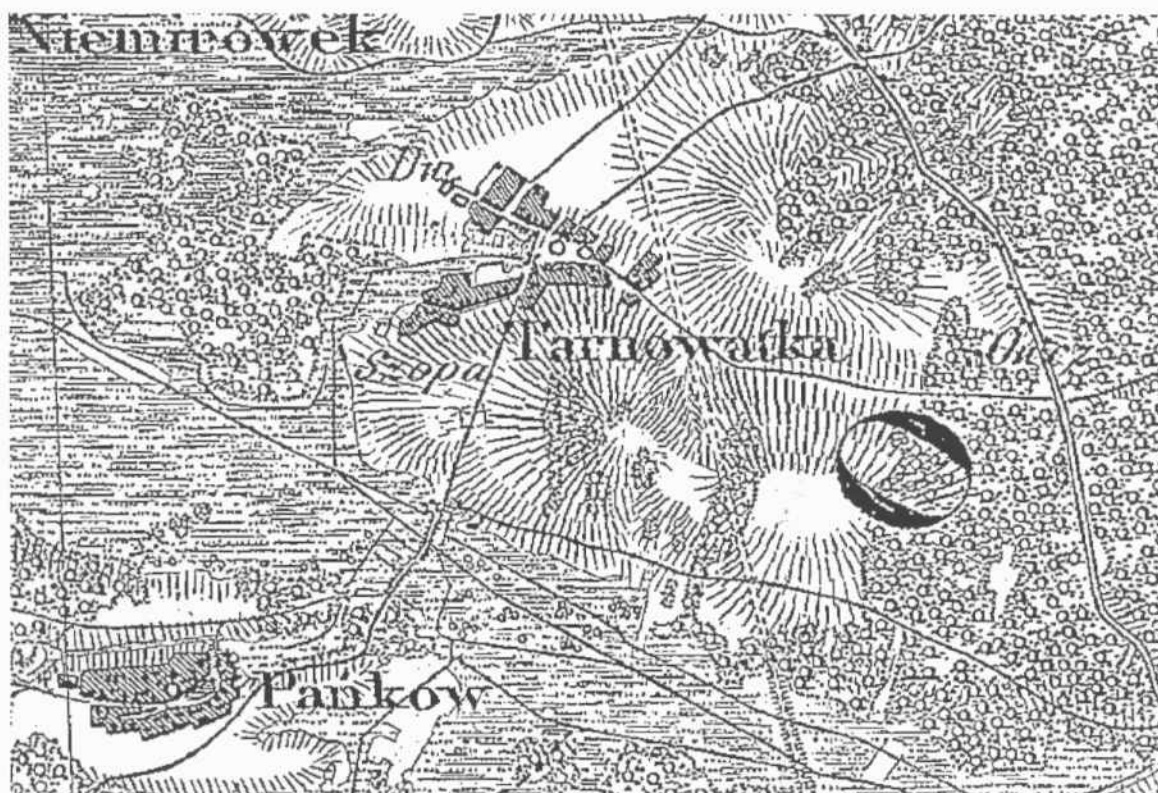
⁶ Janeczka A. Osadnictwo pogranicza polsko-ruskiego. Województwo bełskie XIV do pocz. XVII wieku, Wrocław-Warszawa 1991, s. 149

⁷ Jabłonowski A. Polska XVI wieku, Źródła dziejowe, t. XVIII, Ziemia Ruska, cz.2, Warszawa 1902, s. 205, 240

⁸ Chłapowski K., Żytkowicz H., Lustracja województwa ruskiego, podlaskiego i bełskiego 1564-1565, cz.1, Warszawa-Lódź, 1992, s. 138.

⁹ Niedźwiedź J., Leksykon historyczny miejscowości dawnego województwa zamojskiego, Oficyna wydawnicza „Kresy”, Zamość 2003, s. 518.

Rys 4 Fragment Mapy Topograficznej Królestwa Polskiego z 1839 roku przedstawiający miejscowość Tarnawatka

Źródło: www.mapywig.org

Według Słownika Geograficznego Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich wydanego pod redakcją Bronisława Chlebowskiego w 1892 roku¹⁰ Tarnawatka – wieś i folwark i dobra nad rzeką Wieprz w powiecie tomaszowskim, gmina Tarnawatka, parafia Tarnawatka (prawosławna) i Krasnobród (rzymsko-katolicka), leży wśród wyżyny tomaszowskiej sięgającej na północ od wsi do 1000 stóp n.p.m.¹¹, o 7 wiorst¹² na północ od Tomaszowa, około 4 wiorsty od źródeł rzeki Wieprz przy drodze bitej wiodącej do Tomaszowa i o 10 wiorst od granicy Galicyi. Posiada cerkiew parafialną drewnianą, szkołę początkową, sąd gminny, urząd gminy, kilku rzemieślników, 54 osad, 714 mieszkańców

¹⁰ Chlebowski B., Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich, tom XII, Druk „Wiek” Nowy Świat nr. 61, Warszawa 1892 (rok wydania tomu XII), s. 179.

¹¹ Stopa rosyjska = 0,3047973 metra

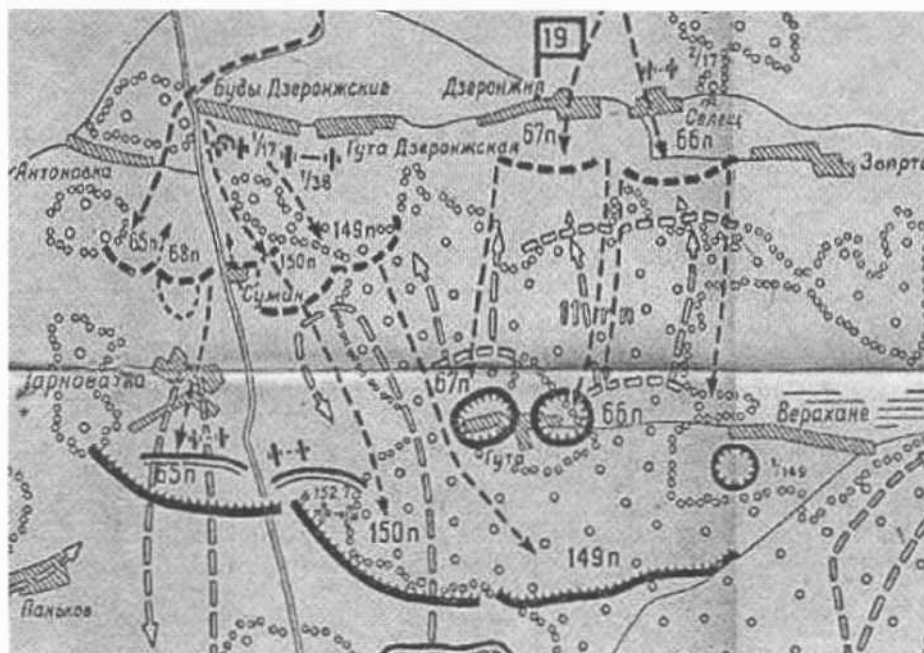
¹² 1 wiorsta = 1500 arszynów = 1066,7805 metra

(164 rzymsko-katolików, 15 żydów – pozostali to prawosławni), dwór obszerny z ogrodem. Na obszarze dóbr hrabiego Dzieduszyckiego znajdowały się w 1870 roku: tartak parowy, tartak wodny, dwie terpentyniarnie, piec wapienny, wyrób kamieni młyńskich, łomy kamienia oolitowego. Dobra Tarnawatka składały się z folwarków: Tarnawatka, Pucharki, Zielone, Przejma, Werechanie, Majdan i Wieprzów oraz nomenklatur: Skrzypny Ostrów, Pauczne, Huta Szklana (obecnie Huta Tarnawacka). Gleba przeważnie popielatka z piaskiem mieszana. Lasy obfitują w różne rodzaje drzew liściastych jak: buki, dęby, graby, przeważają jednak sosny. Tartak parowy w Wieprzowie oprócz brusów, balów i tarcic sosnowych dostarczał dwucalowych łat bukowych do fabryki mebli giętych w Wojciechowie. Gorzelnie sąsiednie zużyły wielkie ilości bukowego drzewa. Lasy tarnawackie stanowią w powiecie jedyne źródło budulca i opału. Cerkiew i parafię erygował w roku 1679 Jan III Sobieski. W XVIII wieku była we wsi Niemirówce (o 3 wiorsty od Tarnawatki) cerkiew filialna. Dziś należy filia Pańków (o 2 wiorsty od Tarnawatki). Tarnawackie starostwo niegrodowe obejmowało wsie: Tarnawatka, Pańków, Wierochanie, Wieprzów, Majdan Zielony, Łuszczec z Hutą, Szur Nowy, Majdan Wielki i Mały, które posiadała Aniela z Uniechowskich Zamoyska wdowa po Tomaszu Zamoyskim, wojewodzie lubelskim, opłacając zań kwarty złoty polskich 4532 groszy 24. Na sejmie z 1764 roku Stany Rzeczypospolitej nadały dożywocie tego starostwa ordynatowi Zamoyskiemu, wraz ze starostwem płoskirowskim i dzierżawą Wieprzowe Jezioro.

I Wojna Światowa

W dniach 26.08 – 02.09.1914 rok w okolicach Tarnawatki miała miejsce tzw. bitwa pod Komarowem zwana też bitwą pod Tomaszowem pomiędzy wojskami austro-węgierskimi a rosyjskimi. Polegli w tej bitwie żołnierze pochowani są na cmentarzu w miejscowości Pawłówka Gmina Rachanie (2165 poległych). Ze składu osobowego półków austriackich biorących udział w bitwie wynika, że pod względem narodowościowym byli to przede wszystkim: Węgrzy, Słowacy oraz mniej liczni Ukraińcy i Rumuni. W rejonie: Pawłówka, Józefówka, Michalów, Rachanie bronili się Rosjanie z 151 i 152 Pułku Piechoty oraz pododdziały artylerii XIX Korpusu 5 Armii Rosyjskiej generała Plehwego. Na południowej flance operował V Korpus pod dowództwem generała Iwanowa. Od południa i południowego zachodu atakowały wojska austriackie a mianowicie 27ID (Liniowa Dywizja Piechoty pod dowództwem Gerstenberger v. Reichsegg, VI Korpus Kaschau dowodzony przez S. Borowic v. Bojna.

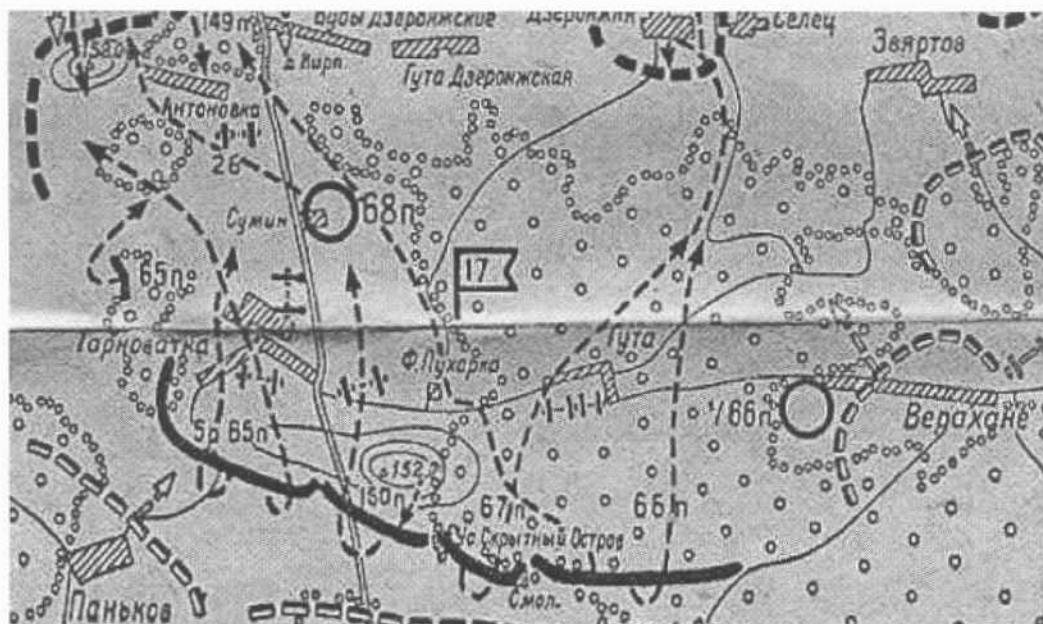
Rys 5 Fragment mapy rosyjskiej z dnia 26.08.1914

Źródło: <http://www.grwar.ru/library>

W kierunku na Tarnawatkę i Rachanie od południa nacierała 39 HID (Dywizja Piechoty Honvedu – sami Węgrzy) a na Tarnawatkę od południowego zachodu atakowała 26 ISchD., (26 Dywizja Landwehry) w składzie 51 i 52 ISchBrig, które odpowiednio były złożone z 11,12 i 30 oraz 9 i 10 ISchR (PP). Szczególnie 30 ISchR (30 PP) był złożony z Polaków i Ukraińców). Natomiast 9 i 10 ISchR (PP) składały się z Niemców i Czechów. Najcięższe walki na terenie Gminy Tarnawatka oraz okolic miejscowości Tarnawatka miały miejsce w dniach 26 oraz 27 sierpnia 1914 roku.

Rys 6 Fragment mapy rosyjskiej z dnia 27.08.1914

Źródło: <http://www.grwar.ru/library>

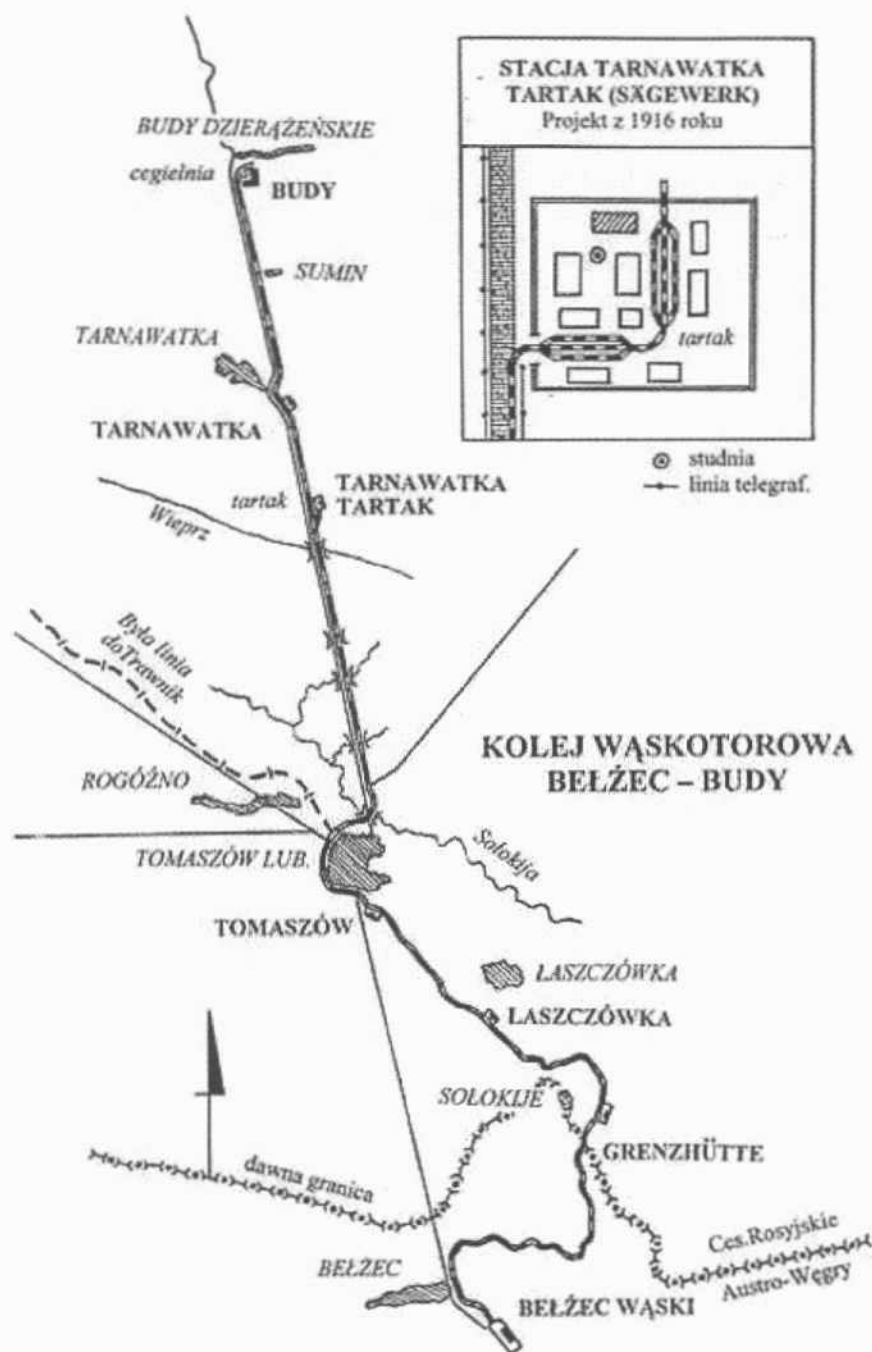
Kolejka wąskotorowa w Tarnawatce¹³

Podczas I wojny światowej, gdy niemiecka armia prowadziła już swoje działania na terenie Królestwa Polskiego, w czerwcu 1915 r. ważnym dla potrzeb wojska stało się szybkie połączenie dwóch ważnych linii kolejowych, tj. Drogi Żelaznej Nadwiślańskiej i linii ze stacji Bełżec przez Rawę Ruską do Lwowa. Dlatego też w końcu czerwca 1915 r. Dowódca Wojsk Kolejowych zarządził budowę polowej kolei wąskotorowej o szerokości toru 600mm z Bełżca przez Tomaszów, Szarowolę, Majdan Wielki, Bożą Wolę, Ruszów, Pniówek, Zamość, Wierzbę, Wólkę Orłowską i Krasnystaw do Trawniki - stacji kolei nadwiślańskiej. Natychmiast po wydaniu rozkazu, rozpoczęto budowę stacji przeładunkowej w Bełżcu, gdzie ułożono 3 tory wąskie i 6 torów normalnych. Przy sprzyjającej budowniczym pogodzie, 1 sierpnia 1915 r. kolej osiągnęła Zamość, a 25 sierpnia - Trawniki. W Bełżcu zbudowano parowozownię oraz warsztaty naprawcze. Odcinek z Bełżca do Tomaszowa ułożono na trasie Bełżec-Sołokije- Łaszczówka-Tomaszów. Stację kolei polowej Tomaszów zbudowano na

¹³ Chwedyk H., Kolej wąskotorowa Bełżec-Budy, Zamojski Kwartalnik Kulturalny nr 4/2008, s. 76.

południowym skraju miasta, przy cmentarzu (dalej tor ułożono wzdłuż dzisiejszej ulicy Żwirki i Wigury, obok koszar - podczas wojny był to obóz kozaków).

Rys 7 Plan kolei Bełżec-Budy oraz szkic stacji Tarnawatka Tartak, ryc. Hubert Chwedyk.

Źródło: Chwedyk H., Kolej wąskotorowa Bełżec-Budy, Zamojski Kwartalnik Kulturalny nr 4/2008, s. 77.

16 stycznia 1916 r. Cesarsko-Królewska Komenda Okręgowa w Rawie Ruskiej (która administrowała kolej polową) sprzedała odcinek kolei polowej o długości 11 km z Bełzca do Tomaszowa Cesarsko-Królewskiej Dyrekcji Kolei Państwowej we Lwowie. Zakupiony przez Dyrekcję odcinek linii miał służyć przewozom produktów rolniczych, lecz po zakupieniu przez wojsko wiosną 1916 r. tartaku w Tarnawatce, postanowiono (dla lepszego transportu drewna) o ułożeniu bocznicy z Tomaszowa Lubelskiego do tartaku. Wówczas od kilometra 12,75 kolei Bełzec-Trawniki zbudowano odcinek toru do Tarnawatki i tartaku. Nowy odcinek kolei z Tomaszowa do Tarnawatki poprowadzono wzdłuż istniejącej drogi bitej Zamość-Tomaszów (po prawej jej stronie). W Tomaszowie było skrzyżowanie kolei z drogą. Wykorzystano także na jej trasie istniejące mosty drogowe (na rzece Sołokiji i jej dwóch dopływach oraz na Wieprzu). W tartaku zlokalizowano także studnię do naboru wody przez parowóz. Jak wskazuje zachowany projekt kolei z Tomaszowa do Tarnawatki, na jej trasie planowano ułożyć tor w dwóch miejscach odbiegających od drogi, w celu ominięcia wzniesień terenu. Brano także pod uwagę, ułożenie toru ze stacji Tomaszów do tartaku omijając miasto od strony wschodniej.

Jesienią 1916 r. przedłużono bocznice Tomaszów-Tarnawatka do cegielni w Budach. Łączna długość nowopowstałego odcinka wynosiła 17,7 km (natomiast łączna długość odcinka Bełzec-Budy - 27,5 km). Ponieważ na odcinku w okolicach wsi Sumin i przed samymi Budami teren jest w dużym stopniu pofałdowany, wojska inżynieryjne zbudowały drewniane wiadukty. Niestety, w chwili obecnej nie jest znana ich ilość. W bliżej nieokreślonym czasie, zbudowano także w Budach budynek stacyjny, który zachował się do obecnych czasów. Można także przypuszczać, że dla potrzeb kolei wykorzystywana była także stojąca w bliskim sąsiedztwie stacji wieża ciśnień. Tymczasem Cesarsko-Królewska Kolej Państwowa 25 stycznia 1916 r. na odcinku Bełzec-Tomaszów uruchomiła pociągi pasażerskie. Wkrótce przewozy osób uruchomiono także do Tarnawatki i Bud. Pociągi osobowe jeździły tu do końca I wojny światowej.

Po zakończeniu I wojny światowej kolej Bełzec-Budy była nadal eksploatowana i z końcem 1918 r. przeszła w gestię Ministerstwa Kolei w Warszawie. W dniu 10 lipca 1920 r. przekazano kolej Bełzec-Budy Dyrekcji PKP w Radomiu. Warsztaty kolei Bełzec-Budy znajdowały się w dalszym ciągu w Bełczu. Ruch pociągów na linii nie odbywał się zbyt długo, gdyż Ministerstwo Kolei Żelaznych decyzją z 9 grudnia 1922 r. zamknęło ruch na kolei Bełzec-Budy Dzierżyńskie (z dniem 1 stycznia 1923 r.). W opublikowanym Rozkładzie Jazdy PKP na 1923 rok widnieje informacja Bełzec-Budy Pociągi nie kursują na razie. W 1924 r. wymieniona była już w urzędowych pismach do rozbiórki, jednakże

w opublikowanym w Warszawie w 1925 r. Zbiorze drożni na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej czytamy jeszcze: Bełzec - Huta Dzierżańska 28,4 km. Rozpiętość toru 60 cm, trakcja parowozowa, kolejka przemysłowa, poza tym ruch osobowy. Największe wzniesienie (spadek) na linii 0,020 ‰; największy odstęp międzystacyjny 12,5. Dopuszczalny skład pociągu 8 wagonów o pojemności 40 ton. Tabor: 6 parowozów, 6 wagonów osobowych, 8 towarowych, 29 węglarek. Między stacjami telefon. Dokładna data rozebrania torów po zawieszeniu ruchu w chwili obecnej nie jest znana.

Po kolei Bełzec-Budy nie pozostało wiele pamiątek. W terenie praktycznie nie ma już śladu. Istnienie tej linii zatarło się także w pamięci najstarszych mieszkańców okolicznych terenów. Kolej ta pozostała następną ciekawostką historyczną naszego regionu.

Tabela 3 Stacje kolei wąskotorowej Bełzec-Budy

Km	Stacja
0,00	Bełzec Wąski
3,70	Grenzhutte (chata graniczna) ¹⁴
7,70	Łaszcówka ¹⁴
10,70	Tomaszów
17,90	Tarnawatka Sagewerk (tartak)
20,10	Tarnawatka
27,70	Budy

¹⁴ Mijanki nie były używane

Rys 9 Fragment mapy – Województwa Centralnej i Wschodniej Rzeczypospolitej Polskiej – podział na gminy według stanu z dnia 1.IV.1933 rok – Tarnawatka na tle ówczesnego powiatu tomaszowskiego

Źródło: www.mapywig.org

II Wojna Światowa

Dnia 01.09.1939 rok agresji na Polskę dokonały Niemcy hitlerowskie, a 17.09.1939 r. Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Niemcy hitlerowskie w chwili wybuchu wojny miały nad Polską ogromną przewagę. Ludność Niemiec liczyła 80 mln, Polski 37 mln. Armia niemiecka przewyższała liczebnie armię polską. Uzbrojenie niemieckie było na daleko wyższym poziomie technicznym i ilościowym. Stąd tak szybki postęp wojsk niemieckich w głąb Polski.

Na teren powiatu Tomaszów Lubelski wojska niemieckie wkroczyły na początku drugiej dekady września 1939 roku.

Przed wojskami niemieckimi cofała się ze Śląska Armia Kraków, którą dowodził generał brygady Antoni Szyling. Na Lubelszczyźnie spotkał się z wycofującą się Armią

Lublin, dowodzoną przez generała dywizji Tadeusza Ludwika Piskora. Po spotkaniu się obu armii, dowództwo nad całością przejął generał dywizji Tadeusz Ludwik Piskor.

Dnia 17.09.1939 rok rozpoczęła się pierwsza bitwa Wojsk Polskich z Niemcami na terenie powiatu tomaszowskiego. Trwała ona do 20.09.1939 rok. Bitwa toczyła się na zachód od Tomaszowa Lubelskiego i obejmowała teren następujących miejscowości: Zielone, Szarowola, Rogóźno wieś i kolonia, Ulów, Łuszczacz, Kunki, Pasieki, Łosinie, Susiec, Paary, Mazily, Jeziernia, Bełzec. Walki były ciężkie. Poległo w nich bardzo wielu żołnierzy. Wobec liczebnej i technicznej przewagi wojsk niemieckich i dużych strat, generał Piskor 20.09.1939 roku zdecydował się na kapitulację Niemcom.

Druga bitwa na terenie powiatu tomaszowskiego odbyła się w dniach 22.09-27.09.1939 rok. Prowadzona była przez Wojska Frontu Północnego, dowodzone przez generała dywizji Stefana Dąb-Biernackiego. Centrum bitwy było na terenie gmin Krynice, wieś Antoniówka. Walki toczyły się na rozległym terenie, od wsi Cześniki w gminie Kotlice, gminie Komarów, Tarnawatka oraz w powiecie Zamojskim, w gminach Suchowola i Krasnobród. Niemieckie okrążenie zostało przerwane przez Grupę Operacyjną Kawalerii generała dywizji Władysława Andersa. Stoczył on bardzo ciężkie boje w Antoniówce i Krasnobrodzie.

W czasie drugiej bitwy pod Tomaszowem Lubelskim poległo 696 żołnierzy, 81 z nich pochowanych jest w Tarnawatce.

Rys 10 Plan rozmieszczenia wojsk i ich natarcia podczas II Bitwy pod Tomaszowem

Źródło: <http://www.roztocze39.zam.pl/>

Podczas okupacji hitlerowcy dwukrotnie spacyfikowali wieś w czerwcu 1943 r. rozstrzeliwując 8 osób, a w miesiąc później - 6 osób.

W czerwcu 1942 r. połączone siły AK, BCh i partyzantki radzieckiej spaliły tartak i fabryczkę mebli. W dniu 1 lutego 1943 r. walczyły tu z hitlerowcami oddziały BCh. Była to potyczka w ramach bitwy pod Zaborecznem.

Tabela 4 Wykaz osób które zginęły podczas trwania II Wojny Światowej do roku 1947 w Gminie Tarnawatka (wg miejscowości przed wybuchem wojny)¹⁷

Lp.	Miejscowość	Ogółem poniosło śmierć	W tym z rąk				Uwagi
			Niemców	Komunistów	UPA	Innych	
1	Dąbrowa Tarnawacka	14	14				W tym 11 żołnierzy WP z 1939r.
2	Huta Tarnawacka	12	9	1		2	
3	Kłocówka	4	4				
4	Majdan Wielki	54	53	1			W tym 40 żołnierzy WP z 1939r.
5	Majdan Mały	6	5	1			
6	Niemirówek	6	6				

¹⁷ Melniczek B., Tomaszowskie morze krwi, Urząd Miasta Tomaszów Lubelski

7	Niemirówek Kolonia	2	2				
8	Pauczne	-					
9	Podhucie	19	18		1		
10	Pańków	21	21				
11	Sumin	72	72				
12	Szarowola	59	57	1	1		
13	Szur	2	2				
14	Tarnawatka	97	97				W tym 70 żołnierzy WP z 1939r.
15	Tarnawatka Tartak	5	4			1	
16	Tymin	10	10				
17	Wieprzów Tarnawacki	1	1				
18	Wieprzów Ordynacki	1		1			
19	Zielone	23	23				
RAZEM		408	398	5	2	3	W tym 121 żołnierzy WP z 1939r.

Tabela 5 Wykaz mieszkańców wsi Tarnawatka poległych, rozstrzelanych i zamordowanych podczas II Wojny Światowej i po jej zakończeniu aż do końca 1947 roku¹⁸

Lp.	Imię i nazwisko	Wiek	Jak zginął
1	Marcin Kupicz	40 lat	Rozstrzelany przez Niemców w Tarnawatce 15.04.1942 r.
2	Jan (Andrzej) Bieńko	43 lata	Rozstrzelany przez Niemców w Tarnawatce 15.04.1942 r.
3	Mikołaj Bednarczuk	40 lat	Rozstrzelany przez Niemców w Tarnawatce 15.04.1942 r.
4	Jan Bednarczuk	38 lat	Rozstrzelany przez Niemców w Tarnawatce 15.04.1942 r.
5	Tomasz Kasperski	38 lat	Rozstrzelany przez Niemców w Tarnawatce 15.04.1942 r.
6	Jan Kasperski	50 lat	Rozstrzelany przez Niemców w Tarnawatce 15.04.1942 r.
7	Wasył Szumski	38 lat	Rozstrzelany przez Niemców w Tarnawatce 15.04.1942 r.
8	Grzegorz Szumski	31 lat	Rozstrzelany przez Niemców w Tarnawatce 15.04.1942 r.
9	Feliks Krzyszycha	38 lat	Rozstrzelany przez Niemców w Tarnawatce 21.06.1944 r.
10	Paweł Czerniak	43 lata	Aresztowany przez Niemców 15.09.1942 r.,

¹⁸ Melniczek B., Tomaszowskie morze krwi, Urząd Miasta Tomaszów Lubelski, s. 266 -268

			wywieziony do obozu w Majdanku. Tam zginął.
11	Jan Beńko	43 lata	Rozstrzelany przez Niemców w Tarnawatce 20.06.1943 r.
12	Kazimierz Nowak	52 lata	Aresztowany przez Niemców 20.06.1943 r., wywieziony do obozu w Majdanku. Tam zginął.
13	Jan Kowalczyk	58 lat	Aresztowany przez Niemców 20.06.1943 r., wywieziony do obozu w Majdanku. Tam zginął.
14	Edward Kramarczyk	37 lat	Aresztowany przez Niemców 20.06.1943 r., wywieziony do obozu w Majdanku. Tam zginął.
15	Wasył Kupicz	39 lat	Aresztowany przez Niemców 20.06.1943 r., wywieziony do obozu w Majdanku. Tam zginął.
16	Edward Kawalec	28 lat	Aresztowany przez Niemców 20.06.1943 r., wywieziony do obozu w Majdanku. Tam zginął.
17	Paweł Cieślak	55 lat	Rozstrzelany przez Niemców 23.05.1943 r. w Tarnawatce
18	Jan Szumski	19 lat	Aresztowany przez Niemców 23.05.1942 r., wywieziony do obozu w Majdanku. Tam zginął.
19	Stefania Waligórska	30 lat	Żołnierz AK PS. „Zawieja”, referentka WSK Obwodu Tomaszów Lubelski. Aresztowana przez Niemców 23.05.1943 r., rozstrzelana w publicznej egzekucji w Janowicach pod Lublinem w 1944 r.
20	Stanisław Kramarczyk	40 lat	Aresztowany przez Niemców, wywieziony do obozu w Majdanku. Tam zginął.
21	Edward Krawczuk	38 lat	Aresztowany przez Niemców, wywieziony do obozu w Majdanku. Tam zginął.
22	Adam Turki	22 lata	Aresztowany przez Niemców i rozstrzelany w Tarnawatce
23	Czesław Mróz	21 lat	Aresztowany przez Niemców i rozstrzelany w Tarnawatce
24	Matwiejszyn (imię nieznane)	55 lat	Aresztowany przez Niemców i rozstrzelany w Tarnawatce
25	Konstanty Dyduch	42 lata	Rozstrzelany przez Niemców 25.03.1943 r. we wsi Budy
26	Michał Petela	38 lat	Rozstrzelany przez Niemców 25.03.1943 r. we wsi Budy
27	Jan Szuta	39 lat	Rozstrzelany przez Niemców 25.03.1943 r. we wsi Budy

Tabela 6 Wykaz żołnierzy Wojska Polskiego poległych we wrześniu 1939 roku w Tarnawatce i okolicznych miejscowościach pochowanych na cmentarzu parafialnym w Tarnawatce.

Lp.	Imię i nazwisko	Numer mogiły
1	Józef Biczak	3

2	Bronisław Bienias	5
3	Lejzorg Blich	4
4	Czesław Chruściński	6
5	Stanisław Kostka	2
6	Jan Kowalczyk	7
7	Piotr Mencil	1
8	Jan Mroziak	8
9	Jan Wylem	9

Czasy po II Wojnie Światowej

Na mocy dekretu PKWN z 6 września 1944 roku o przeprowadzeniu reformy rolnej, majątek Tarnawatka o obszarze już tylko 3894 ha stanowiący własność spadkobierców Władysława Tyszkiewicza przeszedł na Skarb Państwa.

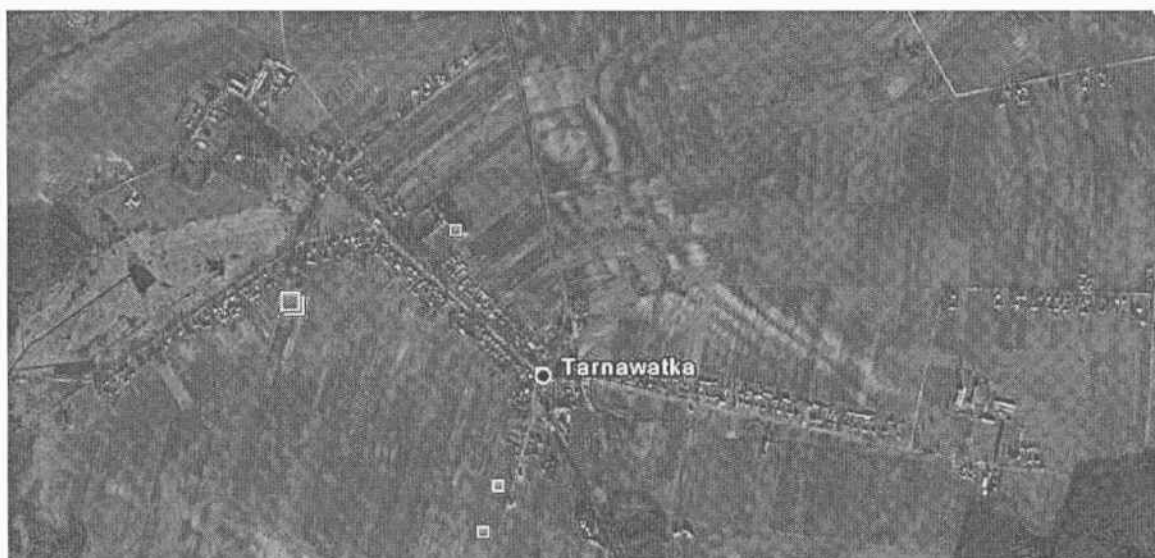
Gmina przechodziła różne koleje np. w roku 1976 została zlikwidowana, a dzięki uporowi kilku miejscowych działaczy reaktywowana w 1986 roku.

2.4. Układ przestrzenny miejscowości Tarnawatka

Układ przestrzenny

Układ przestrzenny wsi Tarnawatka to tzw. łańcuchówka. Wioski tego typu w większości zakładane były na surowym korzeniu. Zazwyczaj były one lokowane na karczunkach leśnych z wyznaczeniem dla osadnika jednego długiego pasa gruntu o wielkości jednego łana, można zatem łańcuchówkę nazwać wsią łanową. Na omawianym obszarze występują również ulicówki, starsze kształty wsi, pochodzące z okresu przedkolonizacyjnego. i rzędówki, powstałe z parcelacji XVIII w.

Rys 10 Układ przestrzenny miejscowości Tarnawatka (zdjęcie satelitarne)

Źródło: Google Earth

Główna oś miejscowości Tarnawatka położona jest wzdłuż dróg gminnych nr 111561L ul. Księdza Boguty, drogi nr 111563L ul. Wola, oraz drogi powiatowej nr 3505 ul. Jasna. Miejscowość położona jest przy drodze krajowej nr 17.

Rys 11 Układ przestrzenny miejscowości Tarnawatka (wycinek planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Tarnawatka)

Typy siedlisk

W większości we wsi Tarnawatka nie zachowały się tradycyjne układy zagród, a nowe budownictwo często burzy pozostałe gdzieś tam relikty dawnych układów. Dość często występuje typ zagród zamkniętych w podkowie lub pełne okólne typ siedlisk okólnikowych, to jest z zabudową wolnostojącą wokół podwórza zakreślonego z reguły w prostokąt, zwrócony szczytem do drogi przez wieś, niezależnie czy ustawienie domu mieszkalnego jest kalenicowe czy szczytowe. Oba rozwiązania występują w miejscowości Tarnawatka, z przewagą ustawienia kalenicowego i z przysunięciem domu mieszkalnego do drogi.

Domy mieszkalne mają różne gabaryty. W niektórych wypadkach łączone są z zabudową inwentarską, na którą składa się kilka oddzielnych budynków gospodarczych ustawionych w czworobok wokół podwórza, najczęściej ze stodołą na tylnym krótszym boku działki. Sporadycznie pojawia się również szeregową zabudowę gospodarczą, ustawioną jeden budynek za drugim na wąskiej działce.

Charakterystyczne dla typowej zagrodowej architektury wiejskiej jest wznoszenie przy skromnych domach mieszkalnych, okazałych, nowszych, murowanych stodoł, usytuowanych na tyłach siedlisk.

Siedliska otaczane są zazwyczaj płotami sztachetowymi, siatką, ze względu na ubogi - rolniczy charakter wsi z rzadka zastępowanymi przez metalowe na podmurówkach itp..

Inwentaryzacją z 1964r. w Tarnawatce wymienia okolicy gospodarcze z zagrodami w kształcie litery „C”. Domy wolnostojące, poprzedzone ganeczkiem.

Budownictwo wiejskie

Na terenie miejscowości Tarnawatka występuje stosunkowo mało przykładów charakterystycznego budownictwa wiejskiego, ponieważ drewniane budownictwo przedwojenne zachowało się w niewielkiej ilości. Pomimo ogólnej ekspansji budownictwa murowanego, często bezstylowego, wypierającego drewnianą architekturę ludową, na terenie miejscowości zachowała się jeszcze stosunkowo spora ilość skromnej, niewielko gabarytowej ludowej zabudowy drewnianej, charakteryzującej się zrębowymi narożnikami ścian (niestety coraz częściej okrytych z zewnątrz substandardowymi okleinami) ale pokryte głównie eternitem i papą w miejsce strzech i gontów. Znaczna ilość tradycyjnych, najczęściej

mieszkalnych obiektów - o konstrukcji zrębowej z czterospadowym dachem pokrytym eternitem lub blachą; niestety przeważnie są one już opuszczone i w złym stanie technicznym. Zabytkowe, drewniane budownictwo wiejskie nie reprezentuje jednego typu ustawienia, w takich samych proporcjach występuje ustawienie kalenicowe i szczytowe do ulicy. Natomiast jeden jest budulec, którym jest drewno. Zachowane obiekty nie stanowią jednorodnej grupy pod względem powstania, ponieważ rozpiętość czasu powstania kształtuje się od przełomu XIX i XX w. do końca lat 30 - tych XX w.

Pierwotnie chaty prawdopodobnie były kryte czterospadowymi strzechami, zastępowanymi w XIX w. naczółkowymi dachami, które z kolei w XX w. wyparły najprostsze dachy dwuspadowe, z pionowym szalunkiem szczytów. Najliczniej zachowane są budynki kalenicowe, na ścianach dłuższych mające po trzy osie. Układy wnętrza są półtoratraktowe lub dwutraktowe. Wejście główne sporadycznie opatrzone jest skromnym ganeczkiem. Niekiedy na domach pojawia się detal, najczęściej ograniczony do zacięcia piętek krokwi.

3. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

3.1. Zasoby przyrodnicze

Geomorfologia

Rzędne terenu w obszarze gminy Tarnawatka wahają się w przedziale od 230 m n.p.m. w Tyminie przy wschodniej granicy gminy do 262,0 m n.p.m. w dolinie Wieprza przy zachodniej granicy gminy, do 327,5 m n.p.m. w centralnej części gminy (wzgórze pomiędzy droga krajowa Zamość - Tomaszów Lubelski i Lasem Werechanskim) i do 332,4 m n.p.m. w północnej części gminy w rejonie drogi krajowej Zamość - Tomaszów Lubelski. Różnice wysokości pomiędzy dolinami i wierzchowinami przekraczają 100 m. Najwyższe wzniesienia będące wododziałem rozciągają się równolegle do drogi krajowej Zamość - Tomaszów Lubelski od granicy gmin Tarnawatka i Krynice do miejscowości Tarnawatka-Tartak, a następnie kierunku południowo-wschodnim wierzchowina ciągnąca się po północno-wschodniej stronie Wieprzowa Tarnawackiego.

W morfologii terenu dominują zrównania wierzchowinowe najwyższego poziomu (przekraczające 300 m n.p.m.) oraz średniego poziomu (280-290 m n.p.m.) rozcięte licznymi suchymi dolinami oraz rozległa torfowiskowa dolina Wieprza. Jedynie przy północnej granicy gminy, w okolicach Paucznego, Tymina, Kłocówki i Niemirówka spotyka się wąwozy. Obszar gminy Tarnawatka jest zróżnicowany pod względem typów krajobrazu naturalnego. Występują tu typowe krajobrazy węglanowe, lessowe oraz den dolinnych.

Zachodnia i środkowa część gminy Tarnawatka znajduje się w obszarze najwyższej ochrony (ONO) obejmującym obszar spływu wód podziemnych do ujęć komunalnych Zamościa i Tomaszowa Lubelskiego, natomiast wschodnia (Huta Tarnawacka, Tymin, Podhucie, Wieprzów Tarnawacki, Wieprzów Ordynacki) - w obszarze wysokiej ochrony (OWO) GZWP Nr 407 Niecka Lubelska (Chełm-Zamość)

Ponadto na terenie między innymi miejscowości Tymin znajduje się złoża piasków „Tymin-Werechanie” usytuowane po południowej stronie drogi Tarnawatka - Tymin - Werechanie - Grodysławice. W obrębie gminy Tarnawatka znajduje się jedynie zachodni fragment obszaru złożowego.

Geologia

Najgłębsze warstwy podłoża tworzą utwory prekambryjskie, głównie skały metamorficzne, które w granicach obecnej Wyżyny Lubelskiej, Rostocza i Wyżyny Zachodniowołyńskiej zalegają na głębokościach 5-8 km. Na prekambryjskim podłożu krystalicznym zalegają paleozoiczne osady morskie (dolomity, anhydryty, margle) o łącznej miąższości około 3 km. Tektonika paleozoiku wykazuje znaczne zróżnicowanie. Paleozoiczne podłoże Wyżyny Lubelskiej i Rostocza oraz Wyżyny Zachodniowołyńskiej stanowi platforma wschodnioeuropejska o strukturze zapadliskowo-zrębowej (zapadlisko włodawskie, podniesienie kumowskie, obniżenie terebińsko – Sokalskie), rów mazowiecko - lubelski, wypełniony osadami karbonu produktywnego oraz podniesienie radomsko -kraśnickie (A.M.Żelichowski). Na taki obraz paleozoiku nałożona jest mezozoiczna niecka brzeżna, której odcinek leżący w obrębie Wyżyny Lubelsko-Lwowskiej nazywany jest niecką lubelską.

Utwory mezozoiczne osiągające miąższość około 3 km, w obrębie niecki brzeżnej (lubelskiej) zalegają prawie poziomo. Są to piaskowce, margle, wapienie i dolomity środkowej i górnej jury oraz wapienie, margle, opoki, gezy i kreda pisząca środkowej i górnej kredy. Wypełniają one nieckę brzeżną i wkraczają na powierzchnię przyległej płyty krystalicznej niwelując w ten sposób ostatecznie nierówności głębszego podłoża i nadając całemu obszarowi Wyżyny Lubelsko-Lwowskiej charakter płyty. Pokrywa mezozoiczna pocięta jest wieloma uskokami o amplitudzie na ogół nie przekraczającej 100 m.

Utwory górnokredowe stanowią zasadnicze rysy Wyżyny Lubelskiej i Rostocza oraz Wyżyny Wołyńskiej. Ich miąższość wynosi od około 350 m wzdłuż Bugu do 1000 m w osi niecki lubelskiej (nad Chodelką i na wschód od Tomaszowa Lubelskiego). Przykryte są jedynie niewielkiej miąższości płatami utworów trzeciorzędu i czwartorzędu. Znaczniejsza grubość pokrywy młodszych osadów trzeciorzędowych pojawia się w strefie krawędzi południowo-zachodniej Rostocza (wapienie mioceny). Grubość pokrywy osadów czwartorzędowych jest bardzo zróżnicowana. Wzgórza ostańcowe są jej całkowicie pozbawione. Znaczna część obu Wyżyn i Rostocza w poziomach wierzchowinowych pokryta jest czwartorzędownymi lessami o miąższości od kilku do kilkudziesięciu metrów. W dolinach rzecznych czwartorzędowe osady rzeczne dochodzą do kilkudziesięciu metrów.

Gmina Tarnawatka położona jest w strefie osiowej niecki brzeżnej. Utwory podłoża kredowego mają miąższość około 1000 m (1040 m -otwór Tarnawatka IG-1, 1970r, rzędna 305 m n.p.m., na północ od drogi Tarnawatka -Huta Tarnawacka). Kredowe skały podłoża odsłaniają się na powierzchni w rozległej wychodni w centralnej części gminy. W jej

obszarze położona jest Tarnawatka, Tarnawatka-Tartak, Pucharki, Kol. Huta Tarnawacka, Petrynowka, Pauczne i część Huty Tarnawackiej. Wg otworu Tarnawatka IG-1 zlokalizowanego w obrębie tej wychodni, poczynając od powierzchni, jest to kreda pisząca, marglista biała i jasna szara do 150 m w głąb, pod kredą piszącą występują margle jasnoszare i przemiennie margle jasnoszare zailone. Na głębokości około 750 m wśród okruchów margli jasno-szarych występują okruchy krzemieni, natomiast na głębokości 900 m występują wapienie margliste jasnoszare z przerostem krzemionki, a na głębokości 1030 m piasek zielonkawo- szary zailony różnoziarnisty. Mniejsze wychodnie znajdują się w południowo-wschodniej części gminy w wierzchowinie na NE od Wieprzowa Tarnawackiego oraz w wierzchowinie Wieprzowa Ordynackiego. Ponadto dwie małe wychodnie znajdują się w południowo-zachodniej części gminy w lesie Glinianki oraz w północno-wschodniej części gminy, na północ od Tymina. Wychodnie zróżnicowane są litologicznie. W centralnej części gminy dominują opoki i opoki margliste, w północno-wschodniej części gminy dominują wapienie i margle, natomiast w południowo-zachodniej gezy margliste i gezy. W północnej części gminy skały kredowe podłoża przykryte są warstwą czwartorzędowych lessów i mułków lessopodobnych. Niewielkie płyty pokrywy lessowej znajdują się również w południowo-zachodniej części gminy w Lesie Glinianki i w Lesie Werechańskim pomiędzy Tarnawatka-Tartakiem i Podhuciem oraz pomiędzy wschodnią zabudową Wieprzowa Tarnawackiego i Wieprzowa Ordynackiego. Morfologiczne obniżenia podłoża kredowego wypełniają piaski drobno i średnioziarniste wysokiego zasypania wodnolodowcowego. Ich miąższość utrzymuje się w granicach od 1,50 do 10,0 m. Są one przewarstwione mułkami piaszczystymi.

Podłoże kredowe w północnej części gminy w pasie Klocówka – Niemirówek-Kol - Kunówka - Sumin - Pauczne pokryte jest czwartorzędowymi lessami miąższości 10-18 metrów. Niewielkie płyty pokrywy lessowej znajdują się również na zachód od Pańkowa (w Lesie Glinianki), na wschód od Tarnawatki-Tartaku oraz na południowo-wschodnich obrzeżach gminy, na pograniczu z gminą Tomaszów Lubelski, pomiędzy Wieprzowem Tarnawackim i Wieprzowem Ordynackim, w Wieprzowym Jeziorze oraz w lesie Dąbrowa. W Wieprzowym Jeziorze pokrywa lessowa ma miąższość 5-8 m.

Zasadnicza forma doliny Wieprza wypełniona jest mułkami rzecznyymi z enklawami madów. Serię tą nadbudowują głównie utwory organogeniczne-torfy. Osady piaszczyste akumulacji rzecznej występują tu w postaci odosobnionych listew tarasowych. Ich występowanie związane jest głównie z południową częścią doliny. Profil litologiczny tych osadów tworzą piaski drobno i średnio-ziarniste. W ich bezpośrednim sąsiedztwie występują

rozległe płaty piasków wodno-lodowcowych. Pokrywy piaszczyste niezależnie od ich genezy w około 90% są zalesione. Miąższość pokryw piaszczystych jest zróżnicowana i wynosi od kilku do kilkunastu metrów.

Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Tarnawatka leży na pograniczu dwóch regionów hydrograficznych:

- regionu Wyżyna Lubelska i Rztocze, subregion Rztocze,
- regionu Wyżyna Wołyńska.

Granica pomiędzy w/w regionami ma kierunek NW - SE. Południowo-zachodnia część gminy leży w regionie Wyżyna Lubelska i Rztocze, natomiast północno-wschodnia w regionie Wyżyna Wołyńska.

Wody podziemne w obu regionach występują w podobnych warunkach tj. w utworach kredowych oraz utworach czwartorzędowych. W dolinach rzek często oba poziomy wodonośne tworzą kredowo - czwartorzędowy zbiornik.

Rztocze jest jednym z czterech subregionów hydrograficznych regionu Wyżyna Lubelska i Rztocze. Jest to najzasobniejsza w wodę część Wyżyny Lubelskiej, odznaczająca się największymi opadami oraz największym odpływem całkowitym i podziemnym. W/w cechy odróżniają również Subregion Rztocza od regionu Wyżyna Wołyńska.

Wody podziemne w utworach górnej kredy mają charakter szczelinowy. Występują one w spękanych marglach, wapieniach i opokach. Przepływ wody odbywa się szczelinami, których wielkość i drożność jest różna w zależności od litologicznego typu skał i genezy szczelin. Maksymalna strefa zawodnienia, ta która ma znaczenie dla eksploatacji wód podziemnych posiada miąższość od 100 do 150 m. Dolna granica krążenia wód w skałach kredowych oceniana jest na 200-300 m, a w strefach dyslokacji nieciągłych rozcinających do różnych głębokości skały węglanowe możliwy jest zasięg krążenia na 200-300 m. Zawodnione utwory czwartorzędowe występują w dolinach rzecznych lub lokalnie, niewielkimi płatami na wysoczyznach. Wody tego poziomu występują na niewielkich głębokościach -od kilku m p.p.l. Pierwsza czwartorzędowa warstwa wodonośna ma zwierciadło swobodne, a głębsze położone pod przykryciem mułków lub iłów rzecznych, lekko napięte. Zasilanie poziomu czwartorzędowego na wierzchołkach odbywa się przez infiltrację wód opadowych natomiast w dolinach rzecznych przez infiltrację wód opadowych oraz dopływ wody z przyległych obszarów wierzchołkowych. Dzięki temu zasobność

wodna jest lokalnie znacząca. W dolinach rzecznych praktycznie istnieje jeden kredowo-czwartorzędowy zbiornik wód podziemnych.

Gmina Tarnawatka znajduje się w obszarze udokumentowanego zbiornika wód podziemnych kredowych Nr 407-Chełm -Zamość. Do podstawowych cech powyższego zbiornika należą: wielka powierzchnia zbiornika (ponad 9 tys.km²), głębokość zbiornika do ok. 100-150m i najczęściej płytkie (od kilku do około 20 m) występowanie na przeważającym obszarze swobodnego lustra wody, niska naturalna odporność zbiornika na infiltrację zanieczyszczeń antropogenicznych, tworzenie zasobów wód podziemnych poprzez infiltrację wód opadowych na całym obszarze zbiornika, skierowany na zewnątrz system drenażu naturalnego - do rzek granicznych (Bugu i Wieprza), ich dopływów oraz poza południowo-zachodnie i północne granice zbiornika, szybka wymiana wód w ośrodku skalnym wynikająca ze szczelinowo-porowego charakteru tego ośrodka, wysoka jakość wód podziemnych, rolniczy charakter regionu o niewielkim stopniu uprzemysłowienia i urbanizacji oraz jego wysokie walory przyrodnicze. GZW Nr 407 zachował się w swym naturalnym, prawie niezmienionym stanie zarówno ze względu na zasoby wód podziemnych jak ich jakość. Stopień wykorzystania zasobów jest niski i wynosi około 20% zasobów dyspozycyjnych zbiornika. Tylko lokalnie występują obszary o koncentracji poboru wód podziemnych. Wody spełniają wymagania dla wód pitnych. Naturalne warunki ochrony (brak nadkładu lub nieciągłość jego występowania i znaczna przepuszczalność) kwalifikują GZWP Nr 407 do obszarów o wysokim poziomie zagrożenia jakości wód podziemnych. Czas migracji potencjalnych zanieczyszczeń antropogenicznych do wód podziemnych na 89 % powierzchni zbiornika nie przekracza 25 lat, w tym na obszarze obejmującym 57 % terenu zbiornika nie przekracza 5 lat. Dla zachowania GZWP Nr 407 jako źródła wody pitnej wysokiej jakości cały obszar zbiornika podlega ochronie strefowej; obszary najwyższej, wysokiej i zwykłej ochrony (ONO, OWO, OZO).

Zachodnia i środkowa część gminy Tarnawatka znajduje się w obszarze najwyższej ochrony (ONO) obejmującym obszar spływu wód podziemnych do ujęć komunalnych Zamościa i Tomaszowa Lubelskiego, natomiast wschodnia (Huta Tarnawacka, Tymin, Podhucie, Wieprzów Tarnawacki, Wieprzów Ordynacki) - w obszarze wysokiej ochrony (OWO).

Wody kredowe w obszarze gminy Tarnawatka w południowo-zachodniej części gminy występują na rzędnej 270 m n.p.m.. Lustro wody obniża się w kierunku północnym i północno-wschodnim do 250 m.n.p.m.. Stanowią one podstawowy poziom wodonośny i ujmowane są studniami wierconymi. Zwierciadło ma charakter lekko napięty lub swobodny

(Wieprzowe Jezioro, Tarnawatka - wodociąg wiejski). Na terenie gminy Tarnawatka znajduje się 13 udokumentowanych ujęć wód kredowych. Studnie mają głębokość od 37 m (Tarnawatka GS do 90 m (Wieprzowe Jezioro) oraz wydajność od 2,2 m³/godz. (Kol. Wieprzowe Jezioro) do 133 m³/godz (zespół 3 studni w Tarnawatce ZFM). Wody kredowe w Tarnawatce nawiercane są na głębokościach od 10 do 58 m w zależności od wysokości n.p.m. oraz ukształtowania terenu i stabilizują się na głębokości 5,7 m do 48,2 m (na wysokości 263-270 m n.p.m.). Na północy gminy w Niemirówku nawiercane są na 22 m i stabilizują się na około 11 m, (w Wieprzowie nawiercane są na 28 m i stabilizują się na 6,5 m, w Wieprzowym Jeziorze nawiercane są i stabilizują się na 43,4 m na wysokości 270-340 m n.p.m. w zależności od ukształtowania terenu).

Wody czwartorzędowe występują w dolinach rzek. Warstwą wodonośną są mułki i piaski czwartorzędowe. Nawiercane są na głębokości kilku metrów i ujmowane w studniach kopanych.

Wody powierzchniowe gminy Tarnawatka stanowią naturalne ciekły wodne, źródła, stawy i rowy melioracyjne. W obszarze gminy Tarnawatka bierze początek Wieprz - główna rzeka Lubelszczyzny. Za jej początek uważa się Jezioro Wieprzowe - obszar podmokły z okresowym zbiornikiem wody w miejscowości Wieprzów Tarnawacki. Ten mały, silnie zarastający zbiornik leży na zachodnich peryferiach Grzędy Sokalskiej, na wysokości około 274 m n.p.m. Odpływ z niego odbywa się tylko okresowo. Górny odcinek Wieprza ma charakter rowu. Przecina torfowiskowe, rozległe obniżenie, niegdyś podmokłe, dziś znacznie osuszone. W najszerszym miejscu obniżenia koło Tarnawatki, osiągającym 5 km, założono duży kompleks stawów. Poniżej stawów, 15 km od Jeziora Wieprzowego, już poza obszarem gminy Tarnawatka, rzeka przyjmuje prawobrzeżny dopływ Kryniczki. Koryto rzeki jest uregulowane, a dno doliny zmeliorowane. W obszarze gminy Tarnawatka rzekę zasila kilka małych potoków wypływających w okolicach Kol. Partyzantów, Sumina, Skrzypnego Ostrowa, Kol. Dąbrowy i Pańkowa.

Stawy w Tarnawatce mają powierzchnię 183,60 ha i pojemność 2203200 m³. Pobór wody z Wieprza wynosi 2251700 m³/a. Na stawach prowadzona jest gospodarka rybacka. Stawy w Tarnawatce - produkcyjne oraz wyłączone z produkcji i zarośnięte wraz z przylegającymi łąkami, pastwiskami i zakrzaczeniami, lasem, groblami, rowami i nieużytkami o łącznej powierzchni 492,22 ha podlegają ochronie prawnej na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody - jako użytek ekologiczny. Ponadto dla potrzeb nawodnienia „Pańków II” z Wieprza pobierane jest 687000 m³/a wody.

Klimat

Warunki klimatyczne i mikroklimatyczne mają istotne znaczenia nie tylko dla komfortu bytowania człowieka, rozwoju określonych biocenoz naturalnych, ale i na warunki eksploatacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Obecny klimat zaliczany jest do przejściowych i jest kształtowany poprzez zmienny w swym zasięgu napływ mas powietrza oceanicznego z zachodu i kontynentalnego ze wschodu. Przejściowość klimatu jest wyrażona m.in. dużą różnorodnością i zmiennością obserwowanych stanów pogody z dnia na dzień wynikającą z cyrkulacji atmosferycznej. Cyrkulacja ta nad Wyżyną Lubelską i Rostoczem oraz Wyżyną Zachodniowołyńską, podobnie jak nad całą Polską wykazuje przebieg roczny. W listopadzie i grudniu dominuje cyrkulacja zachodnia, głównie cyklonalna. W styczniu, lutym i marcu zaznacza się wyraźnie udział sytuacji wyżowych ze wpływem południowym i południowo-wschodnim mas powietrza, choć w lutym i marcu ogólna częstość sytuacji cyklonalnych jest większa niż antycyklonalnych. W okresie od kwietnia do sierpnia słabnie udział cyrkulacji z sektora zachodniego (z wyjątkiem lipca), a wzrasta częstość spływu mas powietrza z północy. Jednocześnie w tych miesiącach wzrasta stopniowo częstość pogody wyżowej. We wrześniu i październiku przeważa kierunek zachodni głównie w układzie antycyklonalnym.

Nad analizowany obszar najczęściej spływają masy powietrza polarno-morskiego, ze średnią częstością w roku 66%, maksimum częstości mas polarno-morskich występuje w lecie 77-78% dni. Latem przynoszą one w większości ochłodzenie, wzrost zachmurzenia i opady, natomiast w zimie przynoszą przeważnie ocieplenie oraz opady śniegu lub deszczu. Częstość mas powietrza polarno-kontynentalnego jest znacznie mniejsza i wynosi około 20% ogólnej sumy wszystkich rodzajów mas. Masy te najczęściej napływają w styczniu, marcu i lutym, dając pogodę mroźną o małym zachmurzeniu. Latem masy kontynentalne napływają jako ciepłe, o małej wilgotności względnej. Powietrze arktyczne (około 12% częstości w roku) napływa najczęściej w okresie wiosny, powodując wystąpienie przymrozków, a nawet kilkudniowych mrozów, stanowiących zagrożenie dla upraw. Powietrze zwrotnikowe napływa stosunkowo rzadko (3% dni w roku), z największą częstością w maju.

Na zmienność warunków pogodowych największy wpływ mają fronty atmosferyczne rozdzielające masy powietrzne. Średnio w roku nad Wyżyną Lubelską, Zachodniowołyńską i Rostoczem notuje się 134 fronty, czyli średnio co trzeci dzień jest dniem z frontem atmosferycznym. Ponad połowę obserwowanych frontów stanowią fronty chłodne, które

najczęściej występują we wrześniu, a najrzadziej w lutym. Fronty ciepłe najczęściej występują w grudniu a najrzadziej w czerwcu.

Klimat w obszarze Wyżyny Lubelskiej, Wyżyny Zachodniowołyńskiej i Rostocza wykazuje dużą zmienność przestrzenną, głównie powodowaną różnicami hipsometrycznymi i nasilającymi się wpływami kontynentalizmu w kierunku wschodnim. Wpływ ten wyraźnie zaznacza się w rozkładzie poszczególnych parametrów. Średnie roczne wartości temperatury wynoszą: na Rostoczku $7,0^{\circ}\text{C}$, w rejonie Grzędy Sokalskiej $7,3^{\circ}\text{C}$, (dla porównania - w rejonie środkowej Wisły $7,8^{\circ}\text{C}$), średnie temperatury lipca wynoszą na Rostoczku $17,4^{\circ}\text{C}$, w obszarze Grzędy Sokalskiej $17,8^{\circ}\text{C}$, (nad Wisłą $18,2^{\circ}\text{C}$), natomiast stycznia - na Rostoczku $-4,9^{\circ}\text{C}$, w obszarze Grzędy Sokalskiej $-4,2^{\circ}\text{C}$ (i nad Wisłą $-3,4^{\circ}\text{C}$). Trwanie zimy określane liczbą dni z ujemną temperaturą średnią określa się na 85 dni (w okolicach Zamościa 80 dni, nad Wisłą 74 dni). Duża różnica między średnią temperaturą stycznia i lipca wskazuje na kontynentalizm klimatu, zwiększający się w kierunku wschodnim (niższe temperatury Rostocza wynikają z większych wysokości bezwzględnych terenu). Największe nasłonecznienie wykazują miesiące w kolejności: sierpień, lipiec, czerwiec, wrzesień natomiast z miesięcy zimowych luty. Pokrywa śnieżna zalega nawet 100 dni. Średnia liczba dni z pokrywą śnieżną powyżej 10cm wynosi 60 dni, natomiast z pokrywą śnieżną powyżej 20 cm - 40 dni. Średnia roczna wartość opadów atmosferycznych w wieloleciu (1951-2000) wynosi 680 mm dla Rostocza i należy do najwyższych w obszarze województwa lubelskiego, 550-600 mm dla pozostałego obszaru wyżynnego. Zapasy wody w pokrywie śnieżnej wynoszą 150 mm. W przebiegu rocznym przeważają opady letnie nad zimowymi. Maximum opadów przypada zazwyczaj na lipiec (ok.85mm), minimum na grudzień i styczeń (ok.30 mm), jednakże występują tak duże nieregularności, że najbardziej deszczowy miesiąc - lipiec, bywa w niektórych latach bardzo suchy, a najuboższy w opady styczeń, może ich otrzymać więcej niż średnio lipiec. Częste są deszcze o dużej intensywności. Częściej niż w innych miesiącach zdarzają się ulewne deszcze i opady gradu w czerwcu i lipcu. Zdarzają się też nadmierne opady śniegu w listopadzie i grudniu. Gmina Tarnawatka położona jest jednak poza pasami burzowo - gradowymi obejmującymi południowo-zachodnie i wschodnie gminy Zamojszczyzny.

Przeważają wiatry z kierunków zachodnich i północno - zachodnich, które stanowią około 50 % wszystkich wiatrów. Najmniejszy udział mają wiatry z kierunku północnego. Dominują wiatry o prędkości $2,1\text{ m/s}$. Średnia liczba dni z wiatrem bardzo silnym -powyżej 8 m/s wynosi 60. Maksymalne prędkości wiatrów o prawdopodobieństwie występowania raz na 10 lat- 30 m/s .

Klimat jest modyfikowany lokalnie przez rzeźbę, głębokość zalegania wód podziemnych oraz obecność wód powierzchniowych, szatę roślinną i antropogenną emisję gazów i pyłów do atmosfery. W obszarze gminy Tarnawatka klimat jest bardzo silnie modyfikowany w rozległej, torfowiskowej dolinie Wieprza z dużym kompleksem stawów rybnych ze względu na płytkie zaleganie wód gruntowych, obecność wód powierzchniowych, obniżenie terenu, przylegające do niej kompleksy leśne Glinianki, Kunaszka, Dąbrowa, Skrzypny Ostrów i Działki oraz emisję gazów i pyłów z lokalnych kotłowni i palenisk domowych (szczególnie zimą). Występuje tu niekorzystne zjawisko inwersji termicznej. W obniżeniach o charakterze kotlin charakterystyczne jest gromadzenie się chłodnego powietrza w nocy, co prowadzi do powstania nad nimi inwersyjnej stratyfikacji temperatury w powietrzu atmosferycznym.

Masy chłodnego, cięższego powietrza zalegają w dolinach, tworząc lokalne zastoiska chłodu. Korzystniejszy klimat jest na wyniosłościach w północnej części gminy, jednakże ze względu na niewielkie powierzchnie lasów, które są regulatorem stosunków wodnych, termicznych, wiatrów - wahania termiczne, wilgotności powietrza są większe niż w dolinie. Silniejsze są również wiatry.

Obszar gminy Tarnawatka położony jest w strefie bioklimatu leśnego łagodnie bodźcowego, korzystnego dla mieszkańców gminy oraz turystów, umożliwiającego realizację funkcji klimatoterapii. Pogody oszczędzające występują latem i jesienią 76-85 %, natomiast pogody obciążające zimą. Pogody korzystne dla klimatoterapii występują w okresie lipiec - październik.

Długo zalegająca pokrywa śnieżna, w tym o grubości powyżej 20 cm - 40 dni jest korzystna dla rozwoju sportów zimowych.

Agroklimat gminy Tarnawatka charakteryzują następujące wskaźniki:

- okres gospodarczy z temperaturami wyższymi od 2,5°C - 232 dni (Zamość - 237 dni, Nisko - 246 dni),
- okres wegetacyjny z temperaturami wyższymi od 5°C - 207 dni (Zamość - 213, Nisko - 217 dni),
- średnia temperatura okresu Wegetacyjnego (IV-X) - 14,6°C (Zamość - 14,8°C, Leżajsk - 15,3°C, Lubaczów - 14,3°C),
- średnia liczba dni z przymrozkami w okresie wegetacyjnym (IV-X) - 21,4 dni (Nisko - 13,7dni, Horyniec Zdrój - 23,1 dni),
- średnie opady roczne - 628 mm (Narol - 763 mm, Bieszcz - 597 mm/),

- średnie opady okresu wegetacyjnego- 409 mm (Narol - 480mm, Biszczka - 382 mm),
- deszcze nawalne z huraganami i gradem w czerwcu i lipcu,
- średnia liczba dni z burzą - 20 dni
- dodatni roczny bilans wodny (średnio 46 mm) oraz ujemny w miesiącach kwiecień - wrzesień (średnio - 53 mm),
- długość zalegania pokrywy śnieżnej -100 dni.

Gmina Tarnawatka według skali 15 punktowej opracowanej przez IUNG Puławy, waloryzującej wartości plonotwórcze agroklimatu otrzymała jedynie 10,4 punktu, najmniej ze wszystkich gmin byłego województwa zamojskiego. Przylegająca od południa gmina Tomaszów Lubelski otrzymała 10,6pkt. Natomiast pozostałe gminy otaczające gminę Tarnawatka -Krasnobród, Krynice, Rachanie - otrzymały 11,0 punktów. Występują tu ponadto przymrozki w pierwszej dekadzie czerwca oraz w drugiej i trzeciej dekadzie września, nie notowane na terenach otaczających Roztocze. Większa jest również średnia liczba dni z przymrozkami w kwietniu, maju i wrześniu.

Gleby

Tworzenie się gleb rozpoczęło się prawdopodobnie już w końcu późnego glacjału, a na pewno w holocenie. Decydujący wpływ na typologię gleb miały: skały macierzyste, szata roślinna, warunki klimatyczne, warunki wodne, rzeźba terenu i działalność człowieka. W obrębie Wyżyny Wołyńskiej przewodnimi czynnikami były skały macierzyste oraz formacje roślinne (leśno-stepowe).

W obszarze gminy Tarnawatka w obrębie szerokiej doliny rzecznej Wieprza wykształciły się gleby hydrogeniczne mułowo - torfowe i torfowo -mułowe. W warunkach zmiennych szybkości przepływów wody, przebiegały na przemian dwa lub trzy procesy glebotwórcze: proces torfotwórczy (bagienny) i proces aluwialny lub deluwialny. Gleby z przewagą masy torfowej od powierzchni są glebami torfowo - mułowymi, natomiast z przewagą namulów aluwialnych - glebami mułowo-torfowymi. W profilach gleb mułowo-torfowych doliny Wieprza występują bogate przewarstwienia węglanu wapnia wymytego z osadów lessowych i osadzonego w dolinie. Gleby mułowo-torfowe i torfowo-mułowe użytkowane są głównie jako trwałe użytki zielone -łąki. Przeważnie są one okresowo lub trwale nadmiernie uwilgotnione i wymagają uregulowania stosunków wodnych. W górnych

poziomach wykazują odczyn obojętny lub alkaliczny, sporadycznie słabo kwaśny lub kwaśny. Są to gleby żyzne i urodzajne, z uregulowanymi stosunkami wodnymi (zmeliorowane doliny rzek).

Obok gleb mułowo-torfowych i torfowo-mułowych w dolinie rzeki Wieprz, równoległe do rzeki, pomiędzy Kol. Dąbrowa i Pańkowem, na torfowiskach niskich, o zwolnionym przepływie wody, gdzie dominującym był proces torfotwórczy, wykształciły się gleby torfowe. Warunkiem rozwoju tego procesu było stagnowanie wody na powierzchni oraz akumulacja dużych ilości resztek roślinnych. Po zmeliorowaniu dolin rzecznych i obniżeniu się poziomu wody gruntowej przebieg procesu torfotwórczego został poważnie ograniczony do niewielkich, najniższych położonych powierzchni. Gleby torfowe mają odczyn słabo kwaśny lub zbliżony do obojętnego. Użytkowane są głównie jako łąki i pastwiska.

Na podłożu piaszczystym rzecznych teras akumulacyjnych w południowej części gminy wykształciły się gleby bielcowe i pseudobielcowe. Są one w większości zalesione. W wyniku procesu bielcowania nastąpił rozkład minerałów ilastych, a następnie wymycie z górnych poziomów związków żelaza, manganu i wapnia oraz powstanie charakterystycznego dla tych gleb poziomu eluwialnego. Na obszarach pól proces bielcowania został zahamowany w wyniku uprawy, a gleby bielcowe i pseudobielcowe przekształcają się w gleby brunatne wylugowane. Są to przeważnie gleby kwaśne i ubogie w przyswajalny fosfor i potas, z wadliwymi stosunkami wodnymi (za mokre na wiosnę i w okresie obfitych opadów, a w okresach niedoboru opadów - za suche).

W obrębie teras piaszczystych w rejonie Pańkowa na północ od Wieprzowa Tarnawackiego oraz na północ od Tymina, z piasków słabo gliniastych i luźnych wykształciły się gleby piaskowe różnych typów genetycznych. Odznaczają się one kwaśnym lub słabo kwaśnym odczynem górnych poziomów profilu, są ubogie we wszystkie niezbędne dla roślin składniki pokarmowe i przeważnie okresowo za suche. Pod względem typologicznym znaczną część można zaliczyć do gleb rdzawych, część do gleb o niewykształconym profilu lub bez wyraźnego oblicza typologicznego (tzw. bielcowo-brunatnych).

W obszarach wierzchwinowych na podłożu lessowym wykształciły się gleby brunatne i gleby brunatne wylugowane.

Gleby brunatne właściwe występują jedynie w rejonie południowej Tarnawatki na podłożu piaszczysto -gliniastym i piaszczystym. W większości wykształciły się z bogatych w węglany skał macierzystych (less zalegający na podłożu kredowym, glina marglista) pod wpływem lasów liściastych lub mieszanych i erozji wodnej. Charakterystyczną cechą tych gleb jest występowanie poziomu brunatnienia bezpośrednio pod poziomem próchnicznym,

odczyn zbliżony do obojętnego albo alkaliczny oraz występowanie węglanu wapnia w profilu (poniżej 60-100 cm). Miąższość poziomu próchnicznego wynosi 30-35 cm.

Gleby brunatne wyługowane pod względem budowy profilu zbliżone są do gleb brunatnych właściwych. Różnią się od nich właściwościami chemicznymi. Są głębiej odwapnione (węglan wapnia poniżej 100 cm) i zakwaszone w poziomie próchnicznym. Wykazują odczyn kwaśny albo słabo kwaśny, rzadziej zbliżony do obojętnego. Są przeważnie ubogie w przyswajalny fosfor i potas, natomiast średnio zasobne lub zasobne w magnez. Miąższość poziomu próchnicznego wynosi 25-30 cm. Na ogół gleby te mają uregulowane stosunki wodne.

W obszarze rozległej wychodni kredowej (opoki margliste, opoki, miejscami kreda piaszcząca) w centrum gminy oraz w rejonie Wieprzowa Ordynackiego w południowo-wschodniej części gminy (opoki margliste i opoki) wykształciły się gleby wapnicowe - rędziny ciężkie na opokach oraz rędziny próchniczne na marglach wapnistych i kredzie piaszczącej. Są to gleby porowate, ale o małej pojemności powietrznej i przepuszczalności ze względu na ciężki skład granulometryczny, a także dużą zawartość części koloidalnych. Rędziny odznaczają się bardzo wysoką zawartością maksymalnej wody higroskopowej, jednakże duży procent wody znajdującej się w glebie jest niedostępny dla roślin (15-20%), mogą być okresowo za suche w okresach niedoboru opadów atmosferycznych. Ponadto są glebami bardzo plastycznymi, wykazującymi dużą spójność i przylepność. Właściwości te mają wpływ na optymalny moment orki (rędziny ciężkie należą do tzw. gleb „minutowych”). Zawartość węgla organicznego wynosi średnio 2%, są na ogół średnio zasobne w przyswajalny fosfor i potas oraz stosunkowo ubogie w magnez (zwłaszcza rędziny wytworzone na opokach). Odczyn przeważnie jest obojętny lub zasadowy.

Sporadycznie w obszarze gminy występują czarne ziemie właściwe. Znajdują się one pomiędzy stawami w dolinie Wieprza i Lasem Smerczyna (kompleks Pańków) oraz w rejonie Kol. Dąbrowa. Wykształciły się one zarówno na podłożu lessowym, jak i piaszczysto-gliniastym w warunkach nadmiernego uwilgotnienia, często przy udziale roślinności łąkowej. Występują w lokalnych obniżeniach, w dolnych partiach stoków lub u ich podnóży. Gleby te odznaczają się dużą zawartością substancji organicznych i poziomem próchnicznym o dużej miąższości. Część tych gleb powstała na drodze ewolucji gleb bagiennych, w wyniku obniżenia poziomu wody gruntowej po melioracji. Są one okresowo nadmiernie uwilgotnione. Użytkowane są jako trwałe użytki zielone. Są one zasobne lub średnio zasobne w fosfor i magnez, a ubogie w potas.

Grunty użytkowane rolniczo stanowią 62,92 % ogólnej powierzchni gminy Tarnawatka, w tym grunty orne stanowią 48,27% i użytki zielone 14,29 % . Gleby zaliczane są do pięciu klas bonitacyjnych (II-VI). Dominują gleby klasy III i IV. Gleby klas chronionych (II-IV) i organiczne klas (V i VI) stanowią 61,3% użytków rolnych gminy, w tym 91,7% użytków rolnych (44,8% pow. Gminy) i 100 % użytków zielonych (16,5 % pow. Gminy). Odpowiednio do typów gleb oraz ich bonitacyjnych klas wykształciły się kompleksy rolniczej przydatności gleb, tworzące typy siedliskowe rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Występują tu kompleksy pszenne (bardzo dobry, dobry i wadliwy) obejmujące 65,6% pow. gruntów ornych, kompleksy żytnie (bardzo dobry, dobry, słaby i bardzo słaby) obejmujące 30,9 % pow. gruntów ornych oraz zbożowo pastewne -1,5% powierzchni gruntów ornych. Wśród kompleksów pszennych dominuje kompleks pszenno wadliwy, natomiast wśród kompleksów żytnich -żytni dobry. Wśród użytków zielonych 72,3% zajmują użytki zielone średnie.

Według waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej dawnego woj. zamojskiego wykonanej w 1990 r przez IUNiG w Puławach gm. Tarnawatka osiągnęła jedynie 71,6 punktów i została sklasyfikowana na 41 miejscu w grupie 51 gmin byłego województwa zamojskiego. Do gmin o najwyższym wskaźniku należą: m. Hrubieszów 105,1 pkt, gm. Hrubieszów 104,5pkt, gm. Trzeszczany i gm. Telatyn 103,8pkt, gm. Dołhobyczów 102pkt, gm. Ułhówek 100pkt, gm. Miączyn 98,7 pkt., gm. Zamość 98,6pkt/. Dla porównania gminy o najniższych wskaźnikach waloryzacji uzyskały: Biłgoraj - 54,3pkt, Terespol- 52,9 pkt. Jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej obniża bardzo niekorzystny agroklimat (najniższa ocena w grupie gmin b. woj. zamojskiego), średnio korzystne warunki wodne i rzeźba sprzyjająca erozji wodnej gleb, która powoduje degradację fizyczną i chemiczną gleb (udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych pH poniżej 5,5 w obszarze gminy Tarnawatka wynosi 56,7%), ponadto 53% gleb charakteryzuje się niedoborem fosforu, 74% - potasu i 81 % - magnezu oraz niedoborem mikroelementów: 62% gleb - niedobór boru i miedzi, 29% - manganu, 68%-molibdenu i 27 % -cynku/. Szczególnie niszczycielska jest erozja wodna liniowa (żłobinowa i wąwozowa).

Biocenozy

Gmina Tarnawatka położona jest w krainie geobotanicznej Roztocze w okręgu Zamojskim, podokręgu Wozuczynskim, jedynie mały fragment południowo-zachodni zaliczany jest do okręgu Roztocze Środkowe i Południowe, podokręg Zwierzyniecki. Pod

względem zoogeograficznym gmina położona jest w okręgu subpontyjskim, natomiast pod względem przyrodniczo-leśnym w krainie małopolskiej, dzielnicy Roztocza, na pograniczu dwóch mezoregionów: Roztocza Środkowego i Roztocza Wschodniego. Położenie obszaru gminy na pograniczu różnych jednostek regionalnych geobotanicznych i przyrodniczo-leśnych jest potwierdzeniem dużej bioróżnorodności terenu i zróżnicowania przestrzennego walorów przyrodniczych. Zróżnicowanie biocenotyczne terenu, przyjmując w dużym uproszczeniu, jest pochodną warunków geomorfologicznych, hydrologicznych, glebowych, klimatycznych w przeszłości i obecnie oraz antropopresji. Znaczna część flory, a szczególnie gatunki rzadkie wywodzi się z różnych okresów kształtowania się flory po ustąpieniu lodowca (około 10 000 lat temu). Dziś występują one w postaci reliktywów powiązanych z obszarami o klimatach dawniej u nas dominujących. Stąd wywodzi się określenie odpowiednich elementów geograficznych lub genetycznych (arktyczny, borealny, środkowoeuropejski, śródziemnomorski, atlantycki, pontyjski, południowosyberyjski). Analiza geograficzna aktualnej flory Lubelszczyzny i obszaru objętego niniejszym opracowaniem pozwala na określenie stopnia jej podobieństwa do otaczających regionów Polski i Europy.

W podokręgu Wożuczynskim (w przybliżeniu obszar gminy zaliczany do Grzędy Sokolskiej) dominują gatunki środkowoeuropejskie (162) oraz pontyjskie (91), natomiast w podokręgu Zwierzynieckim (obszar gminy zaliczany do Roztocza Środkowego) dominują gatunki środkowoeuropejskie (155) i borealne (129). W podokręgu Zwierzynieckim znacznie mniejszy udział niż w podokręgu Wożuczynskim mają gatunki pontyjskie (33), południowosyberyjskie (25), śródziemnomorskie (11). Liczniejsze są jednak gatunki górskie 7467 i atlantyckie 7137. Łącznie flora naczyniowa podokręgu Zwierzynieckiego liczy 412 gatunków zaliczanych do różnych elementów geograficznych i jest nieco uboższa pod względem liczebności od flory Podokręgu Wożuczynskiego 7422 gatunki.

Wyróżnikiem podokręgu Wożuczynskiego (północno-wschodnia część gminy) jest znaczny udział gatunków pontyjskich, natomiast Zwierzynieckiego (południowo-zachodnia część gminy) - najliczniejszy na Lubelszczyźnie udział gatunków górskich.

Podstawowym siedliskiem reliktywnej flory borealnej, pontyjskiej, południowosyberyjskiej i śródziemnomorskiej są lasy liściaste. Skupiają się w nich też gatunki środkowoeuropejskie i górskie. Drugim podstawowym siedliskiem są ciepłolubne i widne zarośla oraz murawy kserotermiczne. Skupiają one głównie florę pontyjską i środkowoeuropejską. Dużo roślin borealnych występuje też w naturalnych zbiorowiskach łąkowych, w zbiorowiskach ruderalnych i segetalnych oraz na torfowiskach przejściowych.

Gmina Tarnawatka ma charakter rolniczy. Użytki rolne zajmują 62,92 % powierzchni gminy, w tym grunty rolne stanowią 48,27%, użytki zielone -14,29% oraz sady 0,36%. Lasy zajmują 26,42 % powierzchni gminy, natomiast wody 2,77 %. Wskaźnik lesistości jest wyższy w gminie niż w województwie lubelskim (21,90%), lecz niższy od wskaźnika krajowego (28,10%).

Odpowiednio do struktury użytkowania ziemi ukształtowała się struktura przyrodnicza gminy. W obszarach wierzchowinowych występują biocenozy rolnicze jednoroczne pól uprawnych i biocenozy leśne, natomiast w dolinie Wieprza biocenozy rolnicze łąkowe i wodno-torfowiskowe oraz biocenozy leśne.

Zbiorowiska leśne zgrupowane są w trzech dużych kompleksach leśnych :

- „Pańków F (obejmujący Las Konaszka, Las Smreczyna, Las Glinianka i Las Bagno) w południowo-zachodniej części gminy,
- „Werechanie” na wschodzie gminy,
- „Dąbrowa I” na południu gminy w okolicach miejscowości Tarnawatka

oraz kilku mniejszych; „Czapla Kępa” i „Dębowe” w dolinie Wieprza w bezpośrednim sąsiedztwie stawów, „Lasek” wzdłuż wschodniej strony drogi Tarnawatka - Tomaszów i „Dąbrówka” pomiędzy kompleksem „Dąbrowa I” i wsią Wieprzów Tarnawacki. W/w kompleksy stanowią własność Państwa i są administrowane przez nadleśnictwo Tomaszów.

Ponadto na terenie gminy znajduje się kilkanaście niewielkich kompleksów śródpolnych i śródłąkowych nie stanowiących własności Państwa, ale mających istotne znaczenie dla zachowania bioróżnorodności i utrzymania powiązań funkcjonalnych.

Lasy są ostoją fauny leśnej. Występuje tu jeleń, sarna, lis, kuna leśna, dzik, borsuk, zając, bażant, kuropatwa. Widywany jest też wilk. Na przestrzeni lat 1990-1999 na terenie Nadleśnictwa Tomaszów wzrosła liczebność lisa, wilka, jelenia, borsuka i dzika, spadła liczebność sarny, zająca, bażanta i kuropatwy. Awifaunę reprezentują: zięba, świstuszka, rudzik oraz ptaki drapieżne takie jak jastrząb, kania, myszołów - żerujące na polach uprawnych (nornice). Lasy, pomimo powtarzających się klęsk żywiołowych (huragany -1992, 1994, 1997, okiść-1997), posiadają dużą naturalną odporność na choroby grzybowe i gradacje szkodników owadzich, wynikającą ze składu gatunkowego, występującego podrostu i podszytu i są w dobrym stanie sanitarnym.

Zbiorowiska łąkowe występują w dolinie Wieprza. Dominują łąki rajgrasowe o charakterze antropogenicznym (łąki kośne), rzadziej naturalnym z rajgrasem wyniosłym, wiechliną łąkową i kupkówką pospolitą jako gatunkami dominującymi i wyczyńcem

łąkowym, kostrzewą czerwoną, mietlicą białawą, koniczyną białą, rzeżuchą łąkową, babką lancetowatą i bodziszkiem łąkowym w domieszce. Powstanie tych zbiorowisk wiąże się z podsiewami mieszanek traw, mniej lub bardziej intensywnym nawożeniem, a także zabiegami pielęgnacyjnymi. Nad rzeką występują głównie łąki wyczyńcowe z wyczyńcem łąkowym, kostrzewą czerwoną, wiechliną łąkową jako gatunkami dominującymi z jaskrem ostrym i firletką poszarpaną w domieszce. Łąki kośne występują na osuszonych zbiorowiskach torfowiskowych oraz trzęślicowych. Najbliżej koryta rzeki spotyka się siedliska łąkowe zastoiskowe rzadziej łągi właściwe. W składzie flory stycznym użytków zielonych na tych siedliskach dominują trzciny, oczerety, trzęślica modra, turzyce niskie, wyczyniec łąkowy, wiechliną błotna, manna jadalna, turzyca błotna, śmiatek darniowy. Ze zbiorowiskami łąkowymi związany jest fauna łąkowa, zarośla z takimi gatunkami jak brzączek, remiz, potrzos, derkacz, bocian biały.

Zbiorowiska torfowiskowe niskie występujące w płaskim i szerokim dnie doliny rzecznej zostały osuszone zabiegami melioracyjnymi w strefie przypowierzchniowej i zamienione na łąki kośne. W dolinie Wieprza znajdują się złoża torfu. Są to złoża niskie, szuwarowo - turzycowiskowe, turzycowiskowe lub mechowiskowe. Łączna powierzchnia złóż torfu wynosi około 1500 ha. Średnia miąższość złóż waha się w przedziale od 1,52m do 2,41 m. Maksymalną miąższość wynoszącą 6,30 m stwierdzono na północ od kompleksu stawów rybnych w Tarnawatce. Torf, w tej części złoża w przeszłości był eksploatowany na powierzchni 7,5ha (wyeksploatowano 83 tys.m³). Torfowiska są zmeliorowane i użytkowane gospodarczo, dlatego zostały wyłączone z potencjalnej bazy zasobowej kraju i podlegają ochronie. Naturalnych zbiorowisk torfowiskowych praktycznie nie ma.

Do zarośli i muraw kserotermicznych zaliczane są zbiorowiska siedlisk wapieniolubnych o zróżnicowanym uwilgotnieniu podłoża i ocienieniu. Zbiorowiska o charakterze zaroślowym cechuje występowanie wisienki karłowatej, derenia świdwy, leszczyny, szakłaka pospolitego i ligustru pospolitego. Powstają one w wyniku wycinania dąbrów świetlistych oraz zarastania nie wypasanych muraw stepowych. Murawy kserotermiczne na podłożu lessowym wydzielają się skupieniami z ostnicą włosowatą strzęplicą nadobną i kostrzewą bruzdkowaną oraz rutewką i szatwią łąkową. Związana z siedliskami muraw i zarośli kserotermicznych oraz stepopodobnych fauna ksero-termiczna reprezentowana jest przez takie gatunki jak: trzmiel stepowy, pokrzewka ciernista, jaszczurka zielona, ryjkowce, owady pszczołowate. Spotykane są też rzadkie gatunki motyli. Małe fragmenty zarośli muraw kserotermicznych spotyka się na południowo-zachodnich i zachodnich stokach.

Zbiorowiska synantropijne rozwinęły się na terenach zagospodarowanych przez człowieka i różnicują się na dwie grupy; ruderalną -towarzyszącą zwłaszcza przydrożom, przychaciom, zrębom leśnym oraz segetalną - występującą wśród upraw rolnych (roślin zbożowych i okopowych).

Istotne znaczenie ekologiczne mają również skupiska starodrzewu w parkach pałacowych i podworskich oraz na starych cmentarzach kościelnych i grzebalnych oraz zadrzewienia przydrożne.

Niewątpliwie obszarem najcenniejszym pod względem przyrodniczym jest dolina Wieprza z kompleksem stawów oraz z kompleksem leśnym „Czapla Kępa” położonym między stawami, Uroczyskiem „Dębowe” pomiędzy głównym kompleksem stawów a „Pasternikiem” i Uroczyskiem „Pańków I” położonym na południe od stawów. Jest to **największa ostoja fauny wodno-błotnej** w południowo-wschodniej Polsce, spełniająca kryteria konwencji o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, Ramsara, 2 lutego 1971 r. Obecnie chroniona jest jako użytek ekologiczny rozp. Nr 30 Wojewody Zamojskiego z dnia 28 października 1997 r w sprawie wprowadzenia indywidualnej ochrony przyrody (Dz. Urz. Woj. Zam. z 1997 r., Nr 33 póź. 168), zmiana - rozporządzenie Nr 166 Wojewody Lubelskiego z dnia 24 lipca 2002 r. w sprawie uznania obszaru za użytek ekologiczny na terenie województwa lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2002 r. Nr 80 poz.1773). Nie jest to jednak wystarczająca forma ochrony prawnej.

Na obrzeżach stawów występują zbiorowiska szuwarowe. Jest to pas roślinności przybrzeżnej złożony głównie z zespołu trzciny oraz zespołu pałki szerokolistnej. Niektóre stawy pokryte są obficie rzęsą wodną. Na stawach zarastających, tam gdzie poziom wody jest zazwyczaj niski szuwar trzcinowy zajmuje znaczne powierzchnie, towarzyszy mu szuwar tatarakowy, miejscami występuje zespół strzałki wodnej oraz zespół lilii wodnych. W rowach do pospolitych należy moczarka kanadyjska. W podmokłych obniżeniach, na zarastających stawach przylegających do głównego kompleksu, zwłaszcza na stawie „Czerwonym” występuje stosunkowo licznie bobrek trój listkowy, siedmiopalecznik błotny, skrzyp bagienny oraz wążkrotka zwyczajna. Do najcenniejszych chronionych gatunków, które spotyka się w dużych skupiskach w obrębie stawów w Tarnawatce należy rosziczka okrągłolistna oraz widłak torfowy i pojedynczo widłak jałowcowaty. Ponadto występuje tu rdestnica pływająca i ścieniona, oczeret Tabernemontana, turzyca długowłosa i brzegowa oraz w pobliżu rowów i stawów turzyca tunikowa i turzyca obła. Na obrzeżach stawów, zwłaszcza w ich północnej i wschodniej części rozwinęły się bujnie zarośla typu Saliceto-pentandro cierne i Saliceto—

Rys 12 Użytek ekologiczny „Stawy w Tarnawatce” fragment Planu Zagospodarowania przestrzennego Gminy Tarnawatka

Awifaunę stawów reprezentuje 152 gatunków ptaków, spośród których 58 należy do lęgowych i prawdopodobnie lęgowych, 39 do lęgowych w bezpośrednim sąsiedztwie omawianego terenu (przylegające łąki, las, pola, zabudowania) a zalatujących na stawy (np. w celu zdobycia pokarmu) oraz 55 gatunków przelotnych i zimujących. Spośród nich kilka jest na czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce m.in. **bąk**, **kropiatka**, **zielonka**, **rybitwa białowasa**. Niektóre spośród występujących tu ptaków np.

derkacz należą do silnie zagrożonych wyginieciem w całej Europie. Szczególne miejsce w całym kompleksie stawów zajmuje niewielki zbiornik przylegający bezpośrednio do zabudowań wsi Tarnawatka -noszący nazwę „Pasternik” oraz sąsiadujący z nim staw „Czarny”. Te stosunkowo niewielkie stawy są płytkie, w większej części porośnięte roślinnością szuwarową, a miejscami -krzewami łązy -posiadają ogromne znaczenie dla awifauny lęgowej. Na głównym kompleksie stawów prowadzi się intensywną gospodarkę rybacką, w związku z tym wykasza się prawie 100 % roślinności przybrzeżnej, co uniemożliwia lęgi.

Rys 13 Użytek ekologiczny „Stawy w Tarnawatce” (zdjęcie satelitarne)

Źródło: Gogle Earth

Wysoką rangę ma również stanowisko modrzewia polskiego (*Larix polonica*) przy wschodniej granicy gromadnego zasięgu o pow. 1,77 ha w Leśnictwie Skrzypny Ostrów Nadleśnictwa Tomaszów, położone w kompleksie leśnym na wschód od Tarnawatki, objęte ochroną rezerwatową (zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 7 października 1967 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody M.P.z 1967 r.Nr 61 poz.291). Rośnie tu 57 egzemplarzy tego gatunku, w tym 32 okazy o imponujących wymiarach

(pierzchnice od 60 do 100cm, wysokość sięgająca blisko 40m). Efektem konsekwentnej realizacji planu ochrony są liczne odnowienia modrzewia polskiego uzyskane w latach 90 tych. Stanowisko modrzewia polskiego występuje w niezwykle rzadkim zespole buczyny karpackiej w formie podgórskiej. W rezerwacie występuje wiele roślin objętych ochroną gatunkową (wawrzynek wilczelyko, bluszcz pospolity, podkolan biały, marzanka wonna, centuria pospolita itd.)

Struktura przyrodnicza gminy, w tym różnorodność biologiczna

Struktura przyrodnicza gminy jest zdeterminowana przez strukturę użytkowania gruntów. Grunty orne zajmują 48,3 % powierzchni gminy. W ich obszarze dominują agrocenozy drobnoprzestrzenne pól uprawnych z miedzami i enklawami zakrzaczeń śródpolnych, pojedynczymi skarpami i wąwozami, wśród których spotyka się fragmenty biocenoz kserotermicznych oraz zbiorowiska synantropijne - segetalnymi wśród roślin okopowych i zbóż. Fragmenty kseroterm wśród pól oraz na zboczach dolin i wąwozów często niszczone są, zwłaszcza przez wypalanie lub zadrzewianie.

Ekosystemy łąk antropogenicznych i pastwisk zajmują 14,3 % powierzchni gminy i koncentrują się w pasie dolin rzecznych, zwłaszcza doliny Hucz wy.

Ekosystemy leśne zajmują 26,42 % powierzchni gminy i są zróżnicowane zarówno pod względem siedliskowym, drzewostanowym. Mają charakter dużych i średnich zwartych kompleksów leśnych lub niewielkich, izolowanych od siebie kompleksów śródpolnych.

Ekosystemy wodne zajmują jedynie 2,77% powierzchni gminy.

Drobnoprzestrzenne ekosystemy antropogenicznych pól uprawnych i łąk kośnych, ekosystemy torfowiskowe i wodne w dolinach rzek oraz kserotermiczne na zboczach południowych i południowo - zachodnich dolin i wśród agrocenoz oraz ekosystemów leśnych tworzą swoistego rodzaju mozaikę, która wpływa dodatnio na atrakcyjność krajobrazową i przyrodniczą (bioróżnorodność), utrudnia jednak funkcjonowanie przyrody oraz ochronę najcenniejszych ekosystemów.

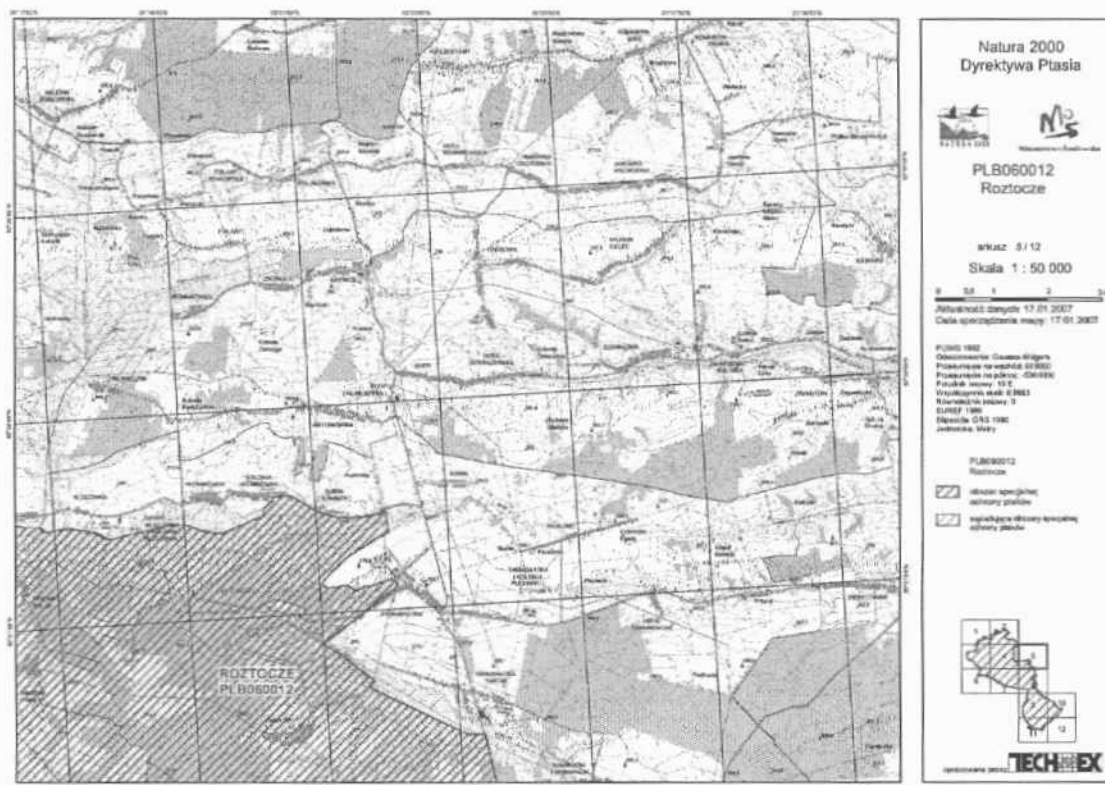
Ekologiczny system gminy Tarnawatka stanowią ekosystemy wodne, wodno-torfowiskowe i łąkowe w dolinie Wieprza oraz ekosystemy leśne kompleksu „Werechanie”, „Pańków I”, „Dąbrowa”, „Czapla Kępa”, „Dębina” oraz mniejszych śródłąkowych i śródpolnych kompleksów leśnych, ekosystemy oczek wodnych oraz małoobszarowe stanowiska roślinności ksero-termicznej na południowych i południowo-zachodnich stokach. Do najcenniejszych należą ekosystemy wodne i wodno-torfowiskowe doliny Wieprza

z kompleksem stawów rybnych w Tarnawatce oraz ekosystemy leśne kompleksu Werechanie ze stanowiskiem modrzewia polskiego w zespole buczyny karpackiej w formie podgórskiej. W/w obszary są najważniejszymi ostojami flory i fauny.

Dla potrzeb uchwalonego 23 marca 2004 r. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Tarnawatka zidentyfikowano i zdefiniowano funkcjonalno - przestrzenny system przyrodniczy gminy (SPG) obejmujący obszary pełniące funkcje przyrodnicze. Tworzą go ekosystemy wodne, wodno-torfowiskowe i łąkowe w dolinie Wieprza oraz ekosystemy leśne i ekosystemy oczek wodnych, pełniące funkcje obszarów zasilających we florę i faunę tereny otaczające lub ciągów siedliskowych umożliwiających przemieszczanie się flory i fauny, a mianowicie:

- obszar węzłowy rangi europejskiej -szeroka, torfowiskowa dolina Wieprza z kompleksem stawów rybnych napelnionych wodą ,zarastających i zarośniętych, kompleksami leśnymi "Czapla Kępa " i "Dębowe" w obrębie stawów i kompleksem leśnym "Pańków I" przylegającym od południa, częściowo chroniona jako użytek ekologiczny „Stawy Tarnawatka”, docelowo planowana do ochrony jako ostoja ptasia unijnego systemu ekologicznego NATURA 2000.
- obszar węzłowy rangi regionalnej - kompleks leśny "Werechanie" we wschodniej części gminy,
- węzły ekologiczne rangi lokalnej -kompleks "Dąbrowa I" na południu gminy, pozostałe kompleksy śródpolne i śródłąkowe, staw w centrum Pańkowa oraz Jezioro Wieprzowe.
- odcinek regionalnego korytarza ekologicznego: granica gminy -kompleks Werechanie, kompleks Dąbrowa-dolina Wieprza z kompleksem stawów i kompleksami leśnymi Czapla Kępa i Dębina -kompleks Pańków I, łączącego międzynarodowy korytarz ekologiczny - Dolina Bugu z krajowym korytarzem ekologicznym leśno-torfowiskowym- Roztoczańskim i obszarem węzłowym leśno-torfowiskowym rangi europejskiej obejmującym Roztoczański Park Narodowy i Wielkie Bagno w Puszczy Solskiej.
- lokalne korytarze ekologiczne; doliny prawobrzeżnych i lewobrzeżnych cieków zasilających rzekę Wieprz: cieków wypływającego w okolicach Kol. Partyzantów w gm. Krynice, cieku biorącego początek w okolicach Sumina, cieku z okolic Skrzypnego Ostrowa oraz cieków z okolic Dąbrowy i Pańkowa,
- sięgacze ekologiczne: suche doliny, wąwozy.

Rys 14 Zasięg obszarów NATURA 2000 na terenie miejscowości Tarnawatka

Źródło: <http://natura2000.gdos.gov.pl>

Ponadto system przyrodniczy wspomagają funkcjonalnie:

1. obiekty kulturowe z cennym drzewostanem podlegającym ochronie
 - zespół dworski w Tarnawatce (dom administratora, budynek dawnego garażu, altana, budynki gospodarcze, stajnia z wozownią, spichlerz oraz rozległy park z licznym starodrzewem, w tym pomnikowym, wpisany do rejestru zabytków ZA 3157),
 - cmentarz przykościelny w Tarnawatce ze starodrzewiem pomnikowym ,
 - cmentarz grzebalny rzymskokatolicki (dawny greckokatolicki i prawosławny) czynny w Tarnawatce ze starodrzewiem liczącym około 50-ciu egzemplarzy (jesiony, sosny, lipy, robi-nie, brzozy, świerki, tuje, kasztanowce, klony),
2. zadrzewienia przydrożne,
3. śródpolne mokradła i okresowe oczka wodne .

Powiązania przyrodnicze obszaru z jego szerszym otoczeniem

Gmina Tarnawatka leży w systemie projektowanych obszarów ochrony europejskiego systemu ekologicznego NATURA 2000 (Stawy Tarnawatka, Roztocze), obszarów funkcjonalnych systemu ECONET PL (obszar węzłowy rangi krajowej), sieci ostoj CORINE biotopes (Stawy Tarnawatka) oraz w krajowym systemie obszarów chronionych (rezerwat „Skrzypny Ostrów”). Ponadto gmina Tarnawatka leży w strefie regionalnego korytarza ekologicznego łączącego międzynarodowy korytarz ekologiczny - dolina Bugu z krajowym korytarzem ekologicznym leśno - torfowiskowym - Roztoczańskim i obszarem węzłowym leśno - torfowiskowym rangi europejskiej obejmującym Roztoczański Park Narodowy i Wielkie Bagno w Puszczy Solskiej. Regionalny korytarz tworzy: dolina Huczwy, ciąg kompleksów leśnych „Sośnina” i „Dębina” w gm. Łaszczów, Uroczysko Bukowiec z rezerwatem leśnym („Las Lipowy” w gm. Jarczów, Las Sojnica w gm. Rachanie, kompleks Werechanie w gm. Rachanie) i Tarnawatka (rezerваты „Przecinka” i „Skrzypny Ostrów”), kompleks Dąbrowa, Stawy Tarnawatka (użytek ekologiczny, obszar wodno-błotny o znaczeniu międzynarodowym) i kompleks leśny Pańków. W okolicach Zielonego w gm. Krasnobród w/w korytarz łączy się z lasami korytarza roztoczańskiego.

Funkcjonalnie teren gminy Tarnawatka jest ściśle związany z w/w regionalnym korytarzem ekologicznym oraz z gminą Rachanie na wschodzie i gminą Krasnobród na zachodzie.

3.2. Dziedzictwo kulturowe

Na terenie miejscowości Tarnawatka zachowało się kilka zabytków trwałych. Należą do nich:

- Archeologiczne ślady i obiekty terenowe pierwotnego osadnictwa związanego z działalnością człowieka w pradziejach w okresie wczesnośredniowiecznym (stanowisko archeologiczne nr 9)
- Zespół dworski w Tarnawtce składający się z domu murowanego administratora majątku z 1935 r dawnej oficyny drewnianej (ok. 1890) i innych budynków;
- Zespół kościelny w Tarnawtce składający się z kościoła murowanego (dawna cerkiew) z 1890 r. cmentarza kościelnego z drzewostanem, alei dojazdowej do zespołu kościelnego;

- Spichlerz murowany z 1829 (obiekt w gospodarstwie OHZ „Pucharki”);
- Karczma – zajazd murowany z I poł XIX wieku; obiekt podlega ścisłej ochronie konserwatorskiej. Budynek jest obecnie odrestaurowywany; w ciągu ostatnich 50 lat zniszczeniu uległy budynki towarzyszące (stajnie, pomieszczenia gospodarskie, stanowiące z zajazdem niegdyś wspólny kompleks);

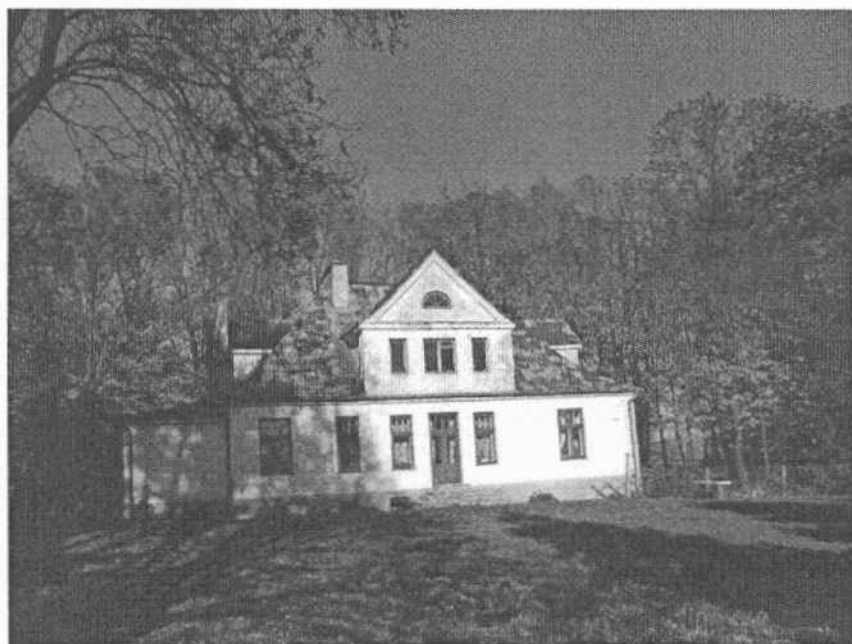
Na terenie miejscowości Tarnawatka znajdują się także zabytki ruchome. Należy do nich wyposażenie Kościoła Parafialnego w Tarnawatce pw. Św Apostołów Piotra i Pawła

- Ikona, deska, olej, połowa XVII wieku przedstawiająca Matkę Boską z Dzieciątkiem. Całe lico przykryte złotą i srebrną koszulką, jedynie w otworach widoczne twarze, dłonie i nóżki dzieciątka
- Feretron Matka Boska zwana Łaskawą (Zmartwychwstanie Pańskie) drewno polichromowane XIX/XX wiek
- Kielich – miedź złociona, rytowanie, charakter klasycyzujący XIX/XX wiek
- Kielich – blacha pozłacana, trybowana, charakter późnobarokowy, koniec XIX wieku
- Kielich – blacha pozłacana, trybowana, charakter neobarokowy 1928 rok, fundowany przez Matkę dla Ks. F. Zachowskiego
- Kielich – mosiądz, trybowanie, charakter późnego baroku, XVIII/XIX wiek

Rys 15 Dom administratora widok od frontu

Rys 16 Dom administratora widok od ogrodu

Rys 17 Budynek drewnianego zajazdu widok od strony dziedzińca (stan przed remontem)

Rys 18 Budynek drewnianego zajazdu widok od strony drogi nr 17 (stan przed remontem)

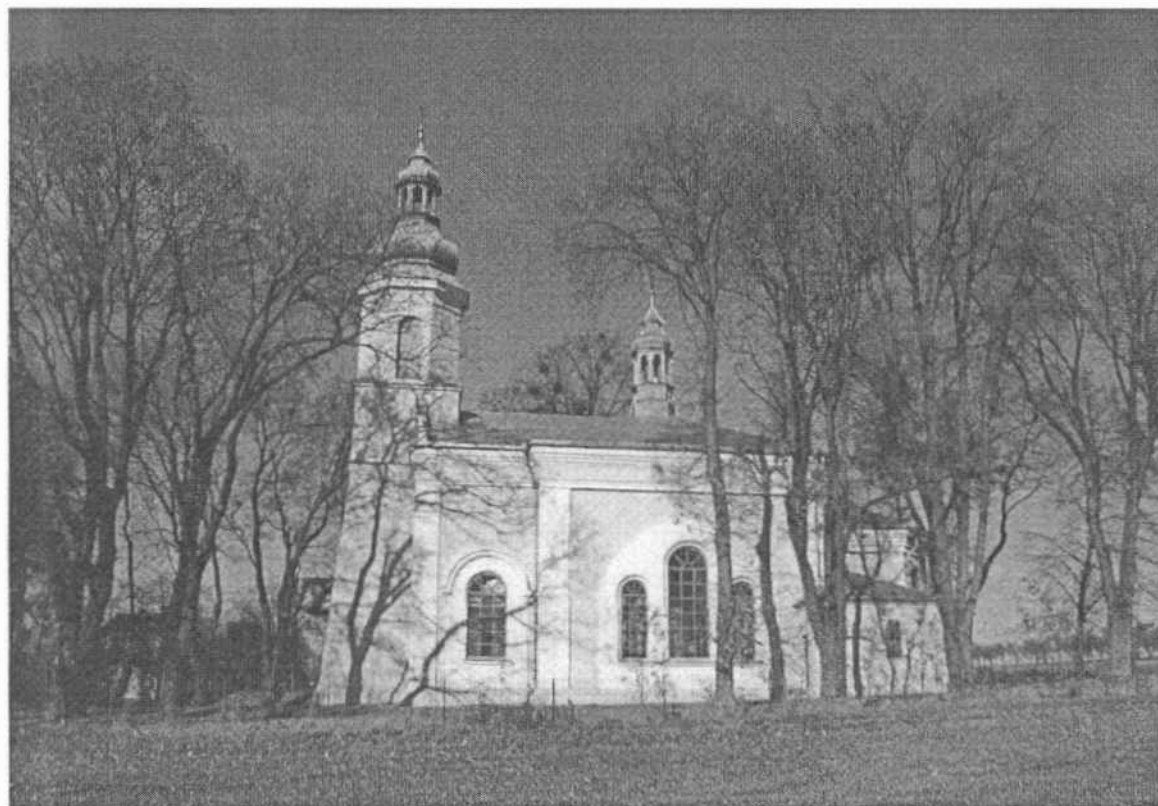
Rys 19 Budynek drewnianego zajazdu widok od strony drogi nr 17 (stan obecny)

Rys 20 Oficyna dworska w Tarnawatce

Rys 21 Kościół parafialny pw. Św. Ap. Piotra i Pawła d. Cerkiew

Rys 22 Nieistniejący dwór w Tarnawatce (stan po pożarze w 2002 roku)

3.3. Obiekty i tereny

Mogiła żołnierzy września 1939 r., którzy walczyli o wolność Polski w dniach 10-17-23 września z Armii Kraków i Lublin. Po za tymi nazwiskami spoczywa nieznana liczba żołnierzy pochowanych w dwóch zbiorowych mogiłach.

Rys 23 Mogiła na cmentarzu parafialnym w Tarnawatce

Rys 24 Tablica pamiątkowa przy mogile na cmentarzu parafialnym w Tarnawatce

Płyta upamiętniająca osoby represjonowane przez okupanta niemieckiego po 1.09.1939 r. na ul. Księdza Boguty w Tarnawatce

Rys 25 Płyta upamiętniająca represjonowane przez okupanta niemieckiego

Grobowiec Mieczysława Kosza na cmentarzu parafialnym w Tarnawatce

Rys 26 Grobowiec Mieczysława Kosza

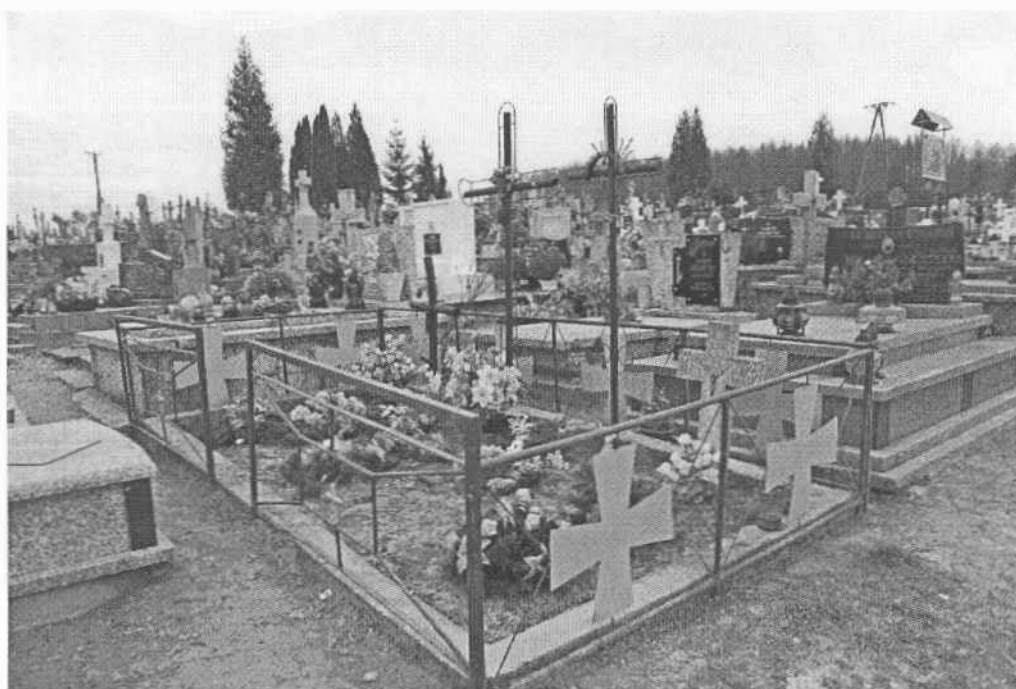

Mieczysław Kosz (ur. 10 stycznia 1944 w Antoniówce gmina Krynice, powiat tomaszowski zmarł 31 maja 1973 w Warszawie) - polski pianista i kompozytor jazzowy, absolwent średniej szkoły, który wywarł znaczący wpływ na polską szkołę jazzu. Na skutek postępującej od dzieciństwa choroby został osobą niewidomą. Jego styl łączył pianistykę jazzową z tradycjami muzyki romantycznej i charakterystycznymi nawiązaniem melodycznymi do polskiego folkloru. Pod względem stylistycznym porównywano go do Billa Evansa, z którym łączył Mieczysława Kosza podobny stosunek do formy i melodyki. Tablica pamiątkowa M. Kosza w Zamościu przy dawnej siedzibie Jazz Clubu im. M. Kosza. W 1967 dokonał pierwszych nagrań dla Polskiego Radia. Nagrania te dały początek szerszemu zainteresowaniu sztuką ociemniałego pianisty. Współpraca ze znanymi muzykami, m.in. Czesławem Bartkowskim, Jackiem Ostaszewskim, Bronisławem Suchankiem, Januszem

Stefańskim i Janem 'Ptaszynem' Wróblewskim, udział w festiwalach Jazz Jamboree i Jazz nad Odrą oraz nagrody w konkursach zagranicznych zapewniły mu uznanie środowiska jazzowego i słuchaczy. Zginął tragicznie, wypadając z okna mieszkania. Istnieje hipoteza, że było to samobójstwo. Imię pianisty nosi aktywnie działające Stowarzyszenie "Zamojski Klub Jazzowy im. Mieczysława Kosza" w Zamościu. Został pochowany we wsi Tarnawatka (na trasie Zamość - Tomaszów Lubelski). Jego pamięć uczcił zespół RGG Trio, płytą pod tytułem "Unfinished Story - Remembering Kosz". Jest ona dedykowana Koszowi.

Kwaterna pomordowanych w wyniku pacyfikacji mieszkańców wsi Sumi – prochy przeniesione z Sumina.

Rys 27 Kwaterna mieszkańców wsi Sumin na cmentarzu parafialnym w Tarnawatce

3.4. Infrastruktura społeczna

Elementami infrastruktury społecznej na terenie miejscowości Tarnawatka jest Świątlica Wiejska położona przy ul. Księdza Boguty w której odbywa się całe życie społeczno-kulturalne mieszkańców miejscowości. W miejscowości Tarnawatka ma też swoją siedzibę Zespół Szkół i Przedszkola obejmujący przedszkole, szkołę podstawową oraz

gimnazjum. W miejscowości mają siedzibę również instytucje takie jak: Urząd Gminy oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Jednym z elementów infrastruktury życia społecznego jest także parafia oraz położony na jej terenie budynek dawnej plebanii. Całość życia społecznego miejscowości skupie się wokół świetlicy wiejskiej, parafii oraz zespołu szkół.

Ponadto na terenie miejscowości ma siedzibę Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tarnawatce, Apteka i Posterunek Policji - Rewir Dzielnicowych w Tarnawatce.

3.5. Infrastruktura techniczna

Miejscowość Tarnawatka położona jest przy drodze krajowej nr 17. Dla posiadaczy własnych samochodów jest dogodny dostęp zarówno do stolicy powiatu czyli Tomaszowa Lubelskiego, jak też do byłego miasta wojewódzkiego jakim jest Zamość. Komunikacja autobusowa jak też tzw. busy jest bardzo dobra, praktycznie środek transportu jest na tutejszym przystanku w odstępach co pół godziny.

Miejscowość jest w całości zelektryfikowana – wszystkie gospodarstwa są podłączone do sieci energetycznej. Odpady komunalne są odbierane od mieszkańców miejscowości oraz składowane na Gminnym Wysypisku Śmieci w Tarnawatce. Tarnawatka jest miejscowością skanalizowaną, na terenie miejscowości znajduje się oczyszczalnia ścieków. Mieszkańcy miejscowości mają także dobry dostęp do sieci teleinformatycznej. Przez miejscowość, wzdłuż drogi krajowej nr 17 przebiega światłowód. Częściowo miejscowość Tarnawatka jest także zgazyfikowana.

3.6. Gospodarka i rolnictwo

Gospodarka

Miejscowość Tarnawatka jest położona przy drodze krajowej nr 17 (Warszawa – przejście graniczne w Hrebennem), jak też przy drodze powiatowej nr 3505 odchodzącej od drogi krajowej w kierunku Łaszczowa. Położenie przy tak ruchliwych szlakach komunikacyjnych stwarza dogodne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej.

Tabela 6 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w ewidencji w Gminie Tarnawatka

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba podmiotów gospodarczych	% udział w gminie
1	Dąbrowa Tarnawacka	2	2,02
2	Huta Tarnawacka	3	3,03
3	Kłocówka	2	2,02
4	Kunówka	3	3,03
5	Niemirówek	1	1,01
6	Niemirówek-Kolonia	12	12,12
7	Pańków	2	2,02
8	Pauczne	2	2,02
9	Podkucie	2	2,02
10	Sumin	7	7,07
11	Tarnawatka	20	20,20
12	Tarnawatka-Tartak	11	11,11
13	Tymin	14	14,14
14	Wieprzów Ordynacki	15	15,15
15	Wieprzów Tarnawatki	3	3,03
Razem gmina		99	100

Źródło: ewidencja działalności gospodarczej Gminy Tarnawatka

Miejscowość Tarnawatka na tle całej gminy jak widać z powyższej tabeli jest pierwszą miejscowością pod względem ilości podmiotów gospodarczych działających na terenie całej gminy.

Głównymi pracodawcami na terenie miejscowości Tarnawatka są:

1. Andrzej Łopusiewicz, ul. Lubelska 49, 22-604 Tarnawatka – Piekarnia w Tarnawatce - produkcja pieczywa, Produkcja świeżych wyrobów ciastkarskich i ciastek, sprzedaż hurtowa cukru, czekolady, wyrobów cukierniczych i piekarskich, sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych
2. Poczta Polska Centrum Poczty Urząd Pocztowy w Tarnawatce ul. Lubelska 39, 22-604 Tarnawatka, zatrudnienie 4 pracowników

3. Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Lubelskim Oddział w Tarnawatce ul. Lubelska 39; 22-604 Tarnawatka, zatrudnienie 3 pracowników
4. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Lublinie, Rejon Zamość, Baza materiałowa w Tarnawatce, zatrudnienie 4 pracowników
5. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tarnawatce, ul. Lubelska 58, 22-604 Tarnawatka, zatrudnienie 8 pracowników
6. Urząd Gminy Tarnawatka, ul. Lubelska 39, 22-604 Tarnawatka, zatrudnienie 21 pracowników
7. Zespół Szkół i Przedszkola w Tarnawatce ul. Lubelska 62, 22-604 Tarnawatka, zatrudnienie 51 pracowników
8. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnawatce, ul. Szkolna 1, 22-604 Tarnawatka, zatrudnienie 6 pracowników
9. Zakład Usług Komunalnych w Tarnawatce, ul. Lubelska 39, 22-604 Tarnawatka, zatrudnienie 7 pracowników
10. Ośrodek Hodowli Zwierząt i Produkcji Rolnej Sp. z o.o. , ul. Parkowa 3, 22-604 Tarnawatka, kapitał zakładowy 873 000,00 zł, zatrudnienie 51 - 100 pracowników
11. TP EmiTel Sp. z o.o. Radiowo Telewizyjne Centrum Nadawcze w Tarnawatce ul. Lubelska 78, 22-604 Tarnawatka, kapitał zakładowy 593 650 000,00 zł, (100% udziałów TP S.A.) zatrudnienie w RTCN Tarnawatka około 10 pracowników

Rolnictwo

Głównym źródłem dochodów mieszkańców miejscowości Tarnawatka jak i całej Gminy Tarnawatka jest rolnictwo. Gospodarstwa rolne charakteryzują się małymi powierzchniami. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi ok. 5,9 ha. Spośród 908 gospodarstw rolnych jedynie 74 to gospodarstwa powyżej 10 ha.

Rolnictwo należy do słabo wyposażonych w sprzęt rolniczy. Według Narodowego Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 roku jedynie co trzecie gospodarstwo w Gminie Tarnawatka posiadało ciągnik. Znacznie gorzej wypada statystyka związana ze sprzętem specjalistycznym. Głównym powodem jest znaczne rozdrobnienie gospodarstw indywidualnych oraz niski odsetek gospodarstw specjalistycznych

Grunty występujące na terenie gminy jak też miejscowość Tarnawatka są gruntami słabych klas bonitacyjnych głównie IV, V i VI.

3.7. Kapitał społeczny i ludzki

Na terenie miejscowości Tarnawatka działa Koło Gospodyń wiejskich. Spotkania Koła odbywają się głównie w Świetlicy Wiejskiej, jednak nie jest ona dostosowana do działalności związanej z Kołem Gospodyń Wiejskich. Poza KGW Tarnawatka na terenie wsi działają dwa stowarzyszenia:

- Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni” z siedzibą w Tarnawatce
- Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Gminy Tarnawatka z siedzibą w Tarnawatce

Poza wymienionymi organizacjami istnieją jeszcze inne skupione wokół parafii w Tarnawatce

4. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja.

Kierując się zasadami przyjętymi dla kreowania strategii w otoczeniu biznesowym lub samorządowym postanowiono również w przypadku wsi Tarnawatka posłużyć się bardzo wygodnym narzędziem planistycznym, jakim jest analiza SWOT. Jest to analiza mająca na celu przeprowadzenie inwentaryzacji zasobów oraz ustalenie słabych i mocnych stron miejscowości oraz najbliższego otoczenia społeczno-gospodarczego, infrastrukturalnego i przyrodniczego, które przekłada się bezpośrednio na szanse i/lub zagrożenia wsi w okresie perspektywicznym.

Praca nad analizą SWOT wsi Tarnawatka w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego związanego z przeprowadzeniem diagnozy sytuacji wsi, pozwoliły na uzyskanie opinii, spostrzeżeń, wniosków i uwag odnośnie stanu wyjściowego. Zdobyta wiedza umożliwiła przeprowadzenie dyskusji na temat wewnętrznych atutów, możliwości i pozytywnych cech wsi Tarnawatka umożliwiających podejmowanie skutecznych działań służących rozwojowi społeczno-gospodarczego.

Wiele uwagi poświęcono także czynnikom hamującym tę działalność. Dyskusja na temat pozytywnego i negatywnego wpływu otoczenia zewnętrznego na proces tworzenia warunków do wzrostu konkurencyjności regionu wiejskiego dotyczyła określenia okazji, możliwości i szans oraz zagrożeń związanych z planowaniem, organizacją, zarządzaniem, a zwłaszcza finansowaniem działań ze środków zewnętrznych w tym z Unii Europejskiej.

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE

MOCNE STRONY

1. Dobre położenie blisko aglomeracji miejskiej Tomaszów Lubelski
2. Stosunkowo do innych miejscowości duża ilość podmiotów gospodarczych i potencjał gospodarczy lokalnych przedsiębiorców.
3. Dobry układ komunikacyjny i sieć dróg.
4. Posiadanie terenów o szczególnych walorach krajobrazowych
5. Brak zakładów produkcyjnych zanieczyszczających środowisko.
6. Wysoki stopień zwodociągowania i skanalizowania, dobrze rozwinięta sieć elektroenergetyczna i telefoniczna.

7. Znaczny stopień rozbudowy miejscowości
8. Znaczący w porównaniu z innymi miejscowościami przyrost naturalny
9. Prężnie działające KGW
10. Duże zainteresowanie młodzieży życiem kulturalnym

SŁABE STRONY

1. Nienajlepszy stan techniczny dróg, brak chodników.
2. Nie spełniający standardów budynek świetlicy wiejskiej
3. Brak placów zabaw dla dzieci
4. Niedostateczny rozwój infrastruktury rekreacyjnej.
5. Niska jakość życia w aspekcie kulturalnym i wypoczynkowo-rekreacyjnym.
6. Brak miejsca do spotkań mieszkańców wsi.
7. Brak zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym od nauki.

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE

SZANSE

1. Możliwość uzyskania środków z funduszy Unii Europejskiej.
2. Sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich ze strony rządu i władz wojewódzkich.
3. Otwarcie granic (możliwość kształcenia i legalnej pracy).
4. Budowa trasy szybkiego ruchu
5. Rozwój przedsiębiorczości na terenach wiejskich i drobnej wytwórczości.
6. Nawiązanie współpracy z innymi miejscowościami i gminami zarówno na terenie kraju jak też poza jego granicami
7. Rozwój oświaty i społeczeństwa informacyjnego.

ZAGROŻENIA

1. Niestabilny system prawny, szczególnie podatkowy w Polsce.
2. Trudno dostępny pieniądź (niestabilność kredytowa i bankowa).
3. Niestabilność polityczna i gospodarcza państwa.
4. Bezrobocie w regionie.
5. Postępujące rozwarstwienie ekonomiczne społeczeństwa.

6. Niebezpieczeństwo niepełnego wykorzystania szans jakie dają środki UE.
7. Niskie dochody ludności wiejskiej
8. Emigracja zarobkowa młodych dobrze wykształconych mieszkańców miejscowości

5. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

Głównymi osiami miejscowości Tarnawatka są ulice Lubelska (droga krajowa nr 7 – trasa Zamość – Tomaszów Lubelski a dalej do przejścia granicznego z Ukrainą w Hrebennem) oraz Księdza Boguty w kierunku zachodnim do OHZiPR Tarnawatka.

W miejscowości można wyodrębnić trzy obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb jej mieszkańców.

Pierwszym z nich jest obszar położony w bezpośrednim sąsiedztwie budynku Urzędu Gminy w Tarnawatce obejmuje on instytucje działające dla mieszkańców a mianowicie: Urząd Gminy w Tarnawatce, Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Lubelskim Oddział w Tarnawatce, Poczta Polska, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnawatce, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Posterunek Policji oraz obiekt Zespołu Szkół i Przedszkola w Tarnawatce wraz z mieszczącym się na poddaszu Gimnazjum Wiejskim Centrum Aktywności w Tarnawatce. Jest to centrum administracyjno-edukacyjne miejscowości Tarnawatka. Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się wiele firm oferujących zarówno towary jak też usługi dla mieszkańców: masarnia, piekarnia, trzy sklepy spożywcze, apteka, usługi fryzjerskie oraz lokal gastronomiczny.

Drugim obszarem jest bezpośrednie sąsiedztwo Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. Św. App. Piotra i Pawła w Tarnawatce położonej przy ulicy Kościelnej. Obszar ten ma szczególne znaczenie dla mieszkańców samej miejscowości Tarnawatka jak też całej parafii. Znajdują się tu zarówno zabytki nieruchome jak też ruchome: do nieruchomych należą kościół oraz spichlerz przy „nowej” plebanii, a do ruchomych: Ikona, deska, olej, połowa XVII wieku przedstawiająca Matkę Boską z Dzieciątkiem, Feretron Matka Boska zwana Łaskawą (Zmartwychwstanie Pańskie) drewno polichromowane XIX/XX wiek, kielich – miedź złocona, rytowanie, charakter klasycyzujący XIX/XX wiek, kielich – blacha pozłacana, trybowana, charakter późnobarokowy, koniec XIX wieku, kielich – blacha pozłacana, trybowana, charakter neobarokowy 1928 rok, kielich – mosiądz, trybowanie, charakter późnego baroku, XVIII/XIX wiek znajdujące się w kościele. W bezpośrednim sąsiedztwie zabytkowego kościoła znajduje się teren z zadaszoną sceną przeznaczony na różnego rodzaju imprezy plenerowe. W parafii w Tarnawatce skupia się życie społeczne i duchowe

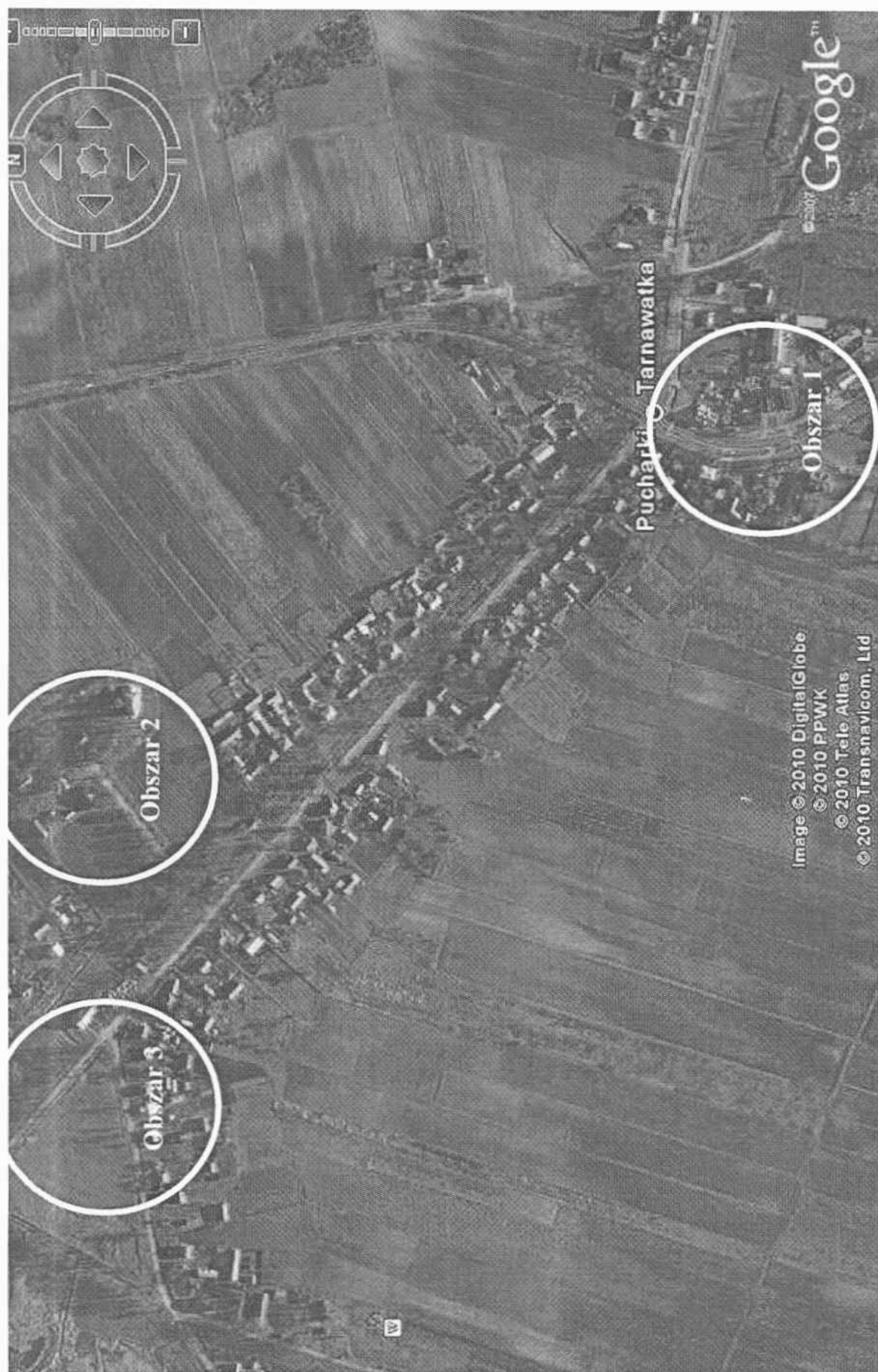
mieszkańców. Przy parafii działa wiele grup i wspólnot: Ruch Światło Życia, Stowarzyszenie Harcerstwa Katolickiego „Zawisza” FSE, Legion Maryi, Chór parafialny oraz ministranci.

Na terenie parafialnym w odremontowanej tzw. „starej” plebanii ma swoją siedzibę prężnie działająca organizacja pozarządowa – Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni” powstała w 2009 roku z inicjatywy mieszkańców miejscowości Tarnawatka przy wsparciu Księdza Proboszcza Marka Giergiela i całej parafii. Stowarzyszenie w 2009 roku przystąpiło do konkursów ogłaszanych przez Gminę Tarnawatka, a związanych z realizacją Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich i realizowało zadania związane z Programem Integracji Społecznej dla mieszkańców miejscowości jak też całej Gminy. Zadania skierowane były do dzieci i młodzieży. W wyniku ich realizacji powstała w siedzibie Stowarzyszenia świetlica środowiskowa dla dzieci i młodzieży działająca w godzinach od 11 do 17.

Poza działaniami związanymi z realizacją PPWOW, Stowarzyszenie prowadzi kawiarenkę internetową, zimowiska dla dzieci i młodzieży, półkolonie w okresie letnim, organizowane są zajęcia dla dzieci i młodzieży z zakresu wokalnego, fotografii, plastyki kulturoznawstwa. W 2009 i 2010 roku Stowarzyszenie było współorganizatorem wielu imprez o charakterze społecznym na terenie miejscowości. Do najważniejszych należą: cykliczna impreza organizowana przez Parafię a przez ostatnie dwa lata współorganizowana razem ze Stowarzyszeniem – Dzień kultury chrześcijańskiej, w 2010 roku Stowarzyszenie współorganizowało na swoim terenie II dzień Forum organizacji pozarządowych, zorganizowało wiele rajdów i wycieczek dla dzieci i młodzieży oraz pikników rodzinnych rozwijających więzi międzypokoleniowe, organizuje i zabezpiecza trenerów na szkolenia związane z rozwojem społecznym mieszkańców miejscowości.

Trzecim obszarem o znaczeniu szczególnym dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców miejscowości są okolice Świątlicy wiejskiej w Tarnawatce. Obiekt samej świątlicy w roku 2010 będzie zaadoptowany na Gminny Ośrodek Kultury i przeznaczony na działalność społeczno kulturalna dla mieszkańców miejscowości jak też całej Gminy Tarnawatka. W sąsiedztwie Ośrodka powstanie parking oraz tereny sportowo rekreacyjne. W okolicach skrzyżowania ul. Księdza Boguty i ul. Wola znajduje się znaczny teren, który przeznaczony jest na cele sportowe.

Obszary o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców miejscowości Tarnawatka zaznaczono na poniższej mapce.

Źródło: Gogle Earth

6. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji.

6.1. Plan działania

Planowanymi do realizacji zadaniami we wsi Tarnawatka są:

Lp.	Wyszczególnienie
1	Poprawa dostępności komunikacyjnej do Roztocza Środkowego - przebudowa dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka – ul. Księdza Boguty droga nr 111561L oraz ul. Wola, droga nr 111563L
2	Dokończenie remontu poddasza w Gimnazjum w Tarnawatce
3	Przeniesienie Gminnej Biblioteki Publicznej na poddasze Gimnazjum w Tarnawatce
4	Odnowienie i zagospodarowanie terenu kopca z czasów powstania styczniowego w Tarnawatce
5	Odnowienie i zagospodarowanie terenu przy płycie pamiątkowej usytuowanej przy ulicy Księdza Boguty mieszkańców pomordowanych przez hitlerowców w czasie II Wojny Światowej
6	Odnowienie kwatery na cmentarzu parafialnym w Tarnawatce na której są pochowani żołnierze września 1939 roku z Armii Kraków i Lublin oraz ludności cywilnej
7	Budowa oświetlenia przy boisku do piłki nożnej (nawierzchnia z trawy syntetycznej)
8	Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Tarnawatka – stworzenie terenów inwestycyjnych
9	Gminne Centrum Sportu i Rekreacji – przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce
10	Dokończenie budowy drogi nr 111581, ul. Szkolna
11	Dokończenie budowy chodników przy drodze nr 3505, ul. Jasnej
12	Modernizacja istniejących oraz budowa nowych punktów oświetlenia ulicznego w miejscowości Tarnawatka
13	Utworzenie izby historycznej przy Bibliotece w Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce
14	Dokończenie remontu budynku starej plebanii w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)
15	Wytyczenie i budowa ścieżki dydaktycznej, historyczno -przyrodniczej w okolicach użytku ekologicznego „Stawy w Tarnawatce” oraz w okolicach miejsc historycznych i zabytkowych w Tarnawatce.
16	Budowa placu zabaw dla małych dzieci przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce
17	Budowa chodnika przy ul. Parkowej
18	Budowa chodnika przy drodze nr 111562, ul. Kamiennej
19	Wspieranie usuwania azbestu w miejscowości Tarnawatka.
20	Wsparcie dla gospodarstw zamierzających korzystać z odnawialnych źródeł energii (kolektory słoneczne) pod warunkiem pozyskania przez Gminę Tarnawatka środków na ten cel
21	Zagospodarowanie budynku „Rządówki” w Tarnawatce przy ul. Parkowej na cele

	kulturalne
22	Zwiększenie dostępności mieszkańców miejscowości Tarnawatka do nowoczesnych źródeł przekazu – rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu.
23	Szkolenia dla mieszkańców miejscowości Tarnawatka obejmujące zagadnienia społeczno-gospodarcze w tym podejmowanie działalności w dziedzinie agroturystyki
24	Rozwijanie potencjału osób starszych poprzez „Klub Seniora” w Tarnawatce
25	Rozwijanie potencjału dzieci i młodzieży poprzez „Klub Młodzieżowy” w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)
26	Zagospodarowanie terenu wokół zabytkowych obiektów (kościół i spichlerza) w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce)
27	Budowa nowej nawierzchni drogi na ul. Kościelnej (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)
28	Adaptacja budynku Świetlicy Wiejskiej w Tarnawatce na Gminny Ośrodek Kultury
29	Stworzenie oraz publikacja folderu promującego Gminę oraz miejscowość Tarnawatka
30	Wydanie monografii miejscowości Tarnawatka – publikacja książkowa
31	Budowa drogi gminnej nr 111588L, ul. Kniazie
32	Budowa parkingu przy ul. Księdza Boguty w sąsiedztwie Świetlicy Wiejskiej w Tarnawatce
33	Opracowanie i ustawienie tablicy informacyjnej zawierającej plan Gminy Tarnawatka oraz podstawowe informacje o miejscowości Tarnawatka jak też całej gminie
34	Monitoring centrum miejscowości Tarnawatka (montaż kamer)
35	Opracowanie i umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Gminy w Tarnawatce wirtualnego przewodnika po Gminie i miejscowości Tarnawatka
36	Rewitalizacja i urządzenie parku dworskiego w Tarnawatce – przebudowa drogi w parku, budowa placu zabaw dla dzieci, wytyczenie i budowa alejek parkowych, budowa oświetlenia w parku, budowa sceny, instalacja ławeczek parkowych itp.
37	Rozbiórka budynku suszarni (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)
38	Budowa boiska do piłki ręcznej i koszykowej przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce.
39	Budowa parkingu przy ul. Szkolnej – przed budynkiem GOPS
40	Uruchomienie Gminnego Ośrodka Kultury w Tarnawatce
41	Budowa drogi gminnej nr 111583L od miejscowości Kunówka do ulicy Kamiennej.
42	Remont nawierzchni drogi nr 111569L ul. Północna
43	Zagospodarowanie terenu przy Niepublicznym Ośrodku Zdrowia w Tarnawatce poprzez między innymi budowę parkingu
44	Instalacja lub budowa szaletu publicznego w centrum Tarnawatki
45	Zagospodarowanie terenu między ul. Księdza Boguty a ul. Wola na cele rekreacyjno sportowe.
46	Dostosowanie obiektów publicznych do dostępu osób niepełnosprawnych
47	Budowa chodnika przy drodze krajowej nr 17 od ul. Kamiennej do ul. Księdza Boguty
48	Poprawa dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka
49	Zakup i instalacja kontenerów na posegregowane odpady
50	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Tarnawatce (ocieplenie budynku, instalacja urządzeń solarnych, wymiana pieca na paliwo stałe na piec gazowy).
51	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół i Przedszkola w Tarnawatce (ocieplenie budynku, wymiana instalacji CO, instalacja urządzeń korzystających z odnawialnych źródeł energii – panele solarne)
52	Remont spichlerza oraz adaptacja na cele muzealne (parafia w Tarnawatce i

	Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)
53	Rozbiórka dawnej zlewni mleka w Tarnawatce oraz budowa parkingu przy ul. Księdza Boguty (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)
54	Rozbiórka budynku gospodarczego przy plebanii oraz budowa w to miejsce budynku służącego do przechowywania zwłok (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)
55	Budowa iluminacji Kościoła i oświetlenia placu przed amfiteatrem przy plebanii w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)
56	Budowa drogi gminnej nr 111563L - przedłużenie ul. Wola w kierunku stawów.
57	Remont wewnętrzny kościoła w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

Wszystkie wyżej wymienione zadania możliwe będą do realizacji głównie przy dużej aktywności mieszkańców umiejętnie kierowanych przez miejscowych liderów, przy odpowiednim zrozumieniu i współpracy ze strony władz samorządowych i lokalnych przedsiębiorców. Oczywiście warunkiem koniecznym jest zapewnienie odpowiedniego poziomu finansowania tych zadań ze strony władz gminnych, samorządów wyższego szczebla, instytucji dysponujących odpowiednimi funduszami (ANR, WFOŚiGW, NFOŚiGW, itp.) oraz instytucji dysponującymi środkami unijnymi (Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa itp.), przedsiębiorstw użyteczności społecznej oraz firm prywatnych.

6.2. Opis zadań do realizacji

Plan Odnowy Miejscowości Tarnawatka zakłada realizację wielu działań ze sfer społeczno-kulturalnego i gospodarczego życia mieszkańców. Celem planowanych inwestycji jest przede wszystkim poprawa infrastruktury społecznej na terenie miejscowości oraz stanu bezpieczeństwa.

1. Poprawa dostępności komunikacyjnej do Rostocza Środkowego - przebudowa dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka – ul. Księdza Boguty droga nr 111561L oraz ul. Wola, droga nr 111563L

Przedmiotem inwestycji jest:

- przebudowa dwóch dróg gminnych (polegająca na modernizacji nawierzchni jezdni),
- infrastruktura towarzysząca w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego: budowa chodników, utwardzonych poboczy, wykonanie zjazdów, przebudowa

skrzyżowań, wykonanie oświetlenia, przejścia dla pieszych wyniesione, wykonanie oznakowania poziomego i pionowego, ustawienie urządzeń zabezpieczających,

- infrastruktura towarzysząca w zakresie ochrony środowiska: wykonanie kanalizacji burzowej i ścieków podchodnikowych, zadrzewienie, posadzenie żywopłotów,
- infrastruktura towarzysząca w zakresie turystyki: budowa ścieżki rowerowej i miejsc parkingowych.

W wyniku planowanej przebudowy ul. Księdza Boguty oraz ul. Wola poprawiony zostanie zły stan techniczny nawierzchni dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka, Zagospodarowany zostanie pas drogowy poprzez budowę chodników. Polepszy się bezpieczeństwo poprzez zmniejszenie ryzyka wystąpienia wypadków oraz kolizji w tym zdarzeń z udziałem pieszych (chodnik i wyniesione przejścia dla pieszych. Poprawi atrakcyjność turystyczną miejscowości poprzez budowę parkingu w sąsiedztwie użytku ekologicznego „Stawy w Tarnawatce”.

2. Dokończenie remontu poddasza w Gimnazjum w Tarnawatce

Przedmiotem inwestycji jest:

- drobne prace remontowe
- zakup niezbędnego wyposażenia (stoły, biurka szafy na książki itp.)
- budowa sieci informatycznej
- zakup i instalacja urządzeń (komputery, drukarki itp.)

Projekt przyczyni się do stworzenia pomieszczeń niezbędnych do przeniesienia na poddasza Gminnej Biblioteki Publicznej.

3. Przeniesienie Gminnej Biblioteki Publicznej na poddasze Gimnazjum w Tarnawatce

Przedmiotem zadania jest:

- Przeniesienie księgozbioru Gminnej Biblioteki Publicznej z budynku Świetlicy Wiejskiej w Tarnawatce do budynku Gimnazjum w Tarnawatce (na zagospodarowane poddasze)
- Posegregowanie i ustawienie księgozbioru w szafkach
- Przygotowanie miejsca na czytelnię

- Przygotowanie stanowiska lub stanowisk komputerowych dla dzieci i młodzieży korzystających z zasobów Biblioteki jak też z zasobów Internetu pod okiem opiekuna Biblioteki.

Zadanie przyczyni się do poprawy warunków korzystania z księgozbioru Biblioteki przez dzieci i młodzież jak też przez dorosłych mieszkańców miejscowości Tarnawatka oraz całej Gminy Tarnawatka

4. Odnowienie i zagospodarowanie terenu kopca z czasów powstania styczniowego w Tarnawatce

Przedmiotem inwestycji jest:

- Uzupełnienie ziemią kształtu kopca częściowo zniwelowanego działaniem przez wiele lat czynników pogodowych
- Ustawienie krzyża i tablicy pamiątkowej
- Zagospodarowanie terenu wokół kopca – uzupełnienie zieleni (zasianie trawy, nasadzenie drzewek i krzewów)
- Budowa ogrodzenia wokół kopca
- Wytyczenie ścieżki umożliwiającej dojście w okolice kopca
- Zakup i instalacja ławeczek spoczynkowych oraz kosza na odpadki

Projekt przyczyni się do wyeksponowania kopca oraz poprawy estetyki wokół niego.

5. Odnowienie i zagospodarowanie terenu przy płycie pamiątkowej usytuowanej przy ulicy Księdza Boguty mieszkańców pomordowanych przez hitlerowców w czasie II Wojny Światowej

Projekt polega na uzupełnieniu ewentualnych ubytków, oczyszczeniu i odnowieniu tablicy, ogrodzeniu terenu oraz instalacji ewentualnej tablicy informacyjnej z dokładniejszymi informacjami.

- 6. Odnowienie kwatery na cmentarzu parafialnym w Tarnawatce na której są pochowani żołnierze września 1939 roku z Armii Kraków i Lublin oraz ludności cywilnej**

Projekt polega na uzupełnieniu ewentualnych ubytków, oczyszczeniu i odnowieniu nagrobków, renowacji ogrodzenia terenu oraz instalacji tablicy informacyjnej z dokładniejszymi informacjami o miejscu pochówku.

- 7. Budowa oświetlenia przy boisku do piłki nożnej (nawierzchnia z trawy syntetycznej)**

Projekt polega na instalacji 6 punktów oświetleniowych przy boisku do piłki nożnej zbudowanego w ramach programu „Blisko Boisko” przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce

- 8. Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Tarnawatka – stworzenie terenów inwestycyjnych**

Projekt w głównej mierze polega na zmianie przeznaczenia terenów rolniczych na tereny usługowe i przemysłowe oraz na rozszerzeniu terenów zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej w obrębie miejscowości Tarnawatka.

- 9. Gminne Centrum Sportu i Rekreacji - przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce**

Przedmiotem inwestycji jest:

- budowa hali sportowej i zaplecza rekreacyjnego wraz z łącznikiem, który połączy budynki z istniejącym obiektem szkoły
- przebudowa istniejącego budynku szkoły podstawowej w części przyległej do projektowanych obiektów
- zagospodarowanie otoczenia (w tym: droga dojazdowa, place postojowe, chodniki, pochylnia dla osób niepełnosprawnych).

Realizacja inwestycji zapewni prawidłowe warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce, polepszając jakość kształcenia

i konkurencyjność szkoły, oraz pozwoli na zwiększenie dostępu mieszkańcom gminy do nowoczesnej infrastruktury sportowej. Hala będzie również pełniła funkcje rekreacyjno-widowiskowe – będą tam organizowane zawody sportowe oraz imprezy szkolne i gminne, w których udział będzie mogła brać lokalna społeczność i turyści

10. Dokończenie budowy drogi nr 111581, ul. Szkolna

Przedmiotem inwestycji jest:

- Budowa podbudowy ulicy
- Budowa nawierzchni
- Wyrównanie poboczy
- Wykopanie rowów odwadniających
- Budowa zjazdów na posesje wraz z przepustami pod zjazdami
- Budowa oświetlenia drogowego

11. Dokończenie budowy chodników przy drodze nr 3505, ul. Jasnej

Projekt polega na dokończeniu budowy chodnika przy ulicy Jasnej od strony północnej wzdłuż drogi powiatowej nr 3505.

12. Modernizacja istniejących oraz budowa nowych punktów oświetlenia ulicznego w miejscowości Tarnawatka

Projekt polega na wymianie niektórych słupów oświetleniowych oraz ustawieniu nowych w miejscowości Tarnawatka połączone go z wymianą oraz instalacją nowych opraw oświetleniowych a także wymianą lamp na bardziej energooszczędne

13. Utworzenie izby historycznej przy Bibliotece w Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce

Przedmiotem inwestycji jest:

- drobne prace remontowe
- zakup niezbędnego wyposażenia (stoły, biurka szafy na eksponaty itp.)
- odnowienie i ustawienie posiadanych eksponatów

- budowa sieci informatycznej
- zakup i instalacja urządzeń (komputery, drukarki itp.)

14. Dokończenie remontu budynku starej plebanii w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

Projekt obejmuje:

- Remont starej plebanii w Tarnawatce
- Ocieplenie poddasza
- Położenie podłogi
- Wymiana instalacji grzewczej (CO) oraz źródła ciepła (piec)
- Remont łazienek

15. Wytyczenie i budowa ścieżki dydaktycznej, historyczno -przyrodniczej w okolicach użytku ekologicznego „Stawy w Tarnawatce” oraz w okolicach miejsc historycznych i zabytkowych w Tarnawatce.

Projekt obejmuje:

- Wytyczenie ścieżki bądź ścieżek edukacyjnych w najatrakcyjniejszych zarówno pod względem przyrodniczym jak też historycznym w miejscowości Tarnawatka oraz miejscowościach ościennych
- Opracowanie oraz ustawienie stosownych tablic informacyjnych
- Wytyczenie punktów widokowych wraz z budowa niezbędnej infrastruktury – ławeczki, miejsca na ogniska (jeżeli konieczność wyznaczenia wystąpi), instalacja koszy na śmiecie, budowa wież widokowych itp.

16. Budowa placu zabaw dla małych dzieci przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce

Projekt polega na budowie placu zabaw przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce z przeznaczeniem dla małych dzieci.

17. Budowa chodnika przy ul. Parkowej

Projekt polega na wykonaniu z jednej strony ulicy Parkowej chodnika dla pieszych.

18. Budowa chodnika przy drodze nr 111562, ul. Kamiennej

Projekt polega na wykonaniu z jednej strony ulicy Kamiennej chodnika dla pieszych.

19. Wspieranie usuwania azbestu w miejscowości Tarnawatka.

Projekt polega na wsparciu usuwania, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest na terenie wsi Tarnawatka jak też całej Gminy Tarnawatka (głównie płyt azbestowo cementowych zarówno płaskich jak i falistych)

20. Wsparcie dla gospodarstw zamierzających korzystać z odnawialnych źródeł energii (kolektory słoneczne) pod warunkiem pozyskania przez Gminę Tarnawatka środków na ten cel

Projekt polega na wsparciu finansowym gospodarstw chcących zamontować na terenie posesji urządzenia korzystające z odnawialnych źródeł energii np.: kolektory słoneczne

21. Zagospodarowanie budynku „Rządcówki” w Tarnawatce przy ul. Parkowej na cele kulturalne

Projekt polega na remoncie i adaptacji budynku „Rządcówki” położonego w parku w Tarnawatce na cele kulturalne. Warunkiem realizacji tego projektu jest przekazanie zarządu nieruchomości z OHZiPR w Tarnawatce na rzecz Urzędu Gminy w Tarnawatce.

22. Zwiększenie dostępności mieszkańców miejscowości Tarnawatka do nowoczesnych źródeł przekazu – rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu.

Projekt obejmuje udział Gminy Tarnawatka w programie rozwoju Internetu szerokopasmowego „Internet Socjalny” oraz w rozwoju szkieletowej sieci szerokopasmowej województwa lubelskiego. Udział Gminy Tarnawatka w projektach jako partnera z wkładem finansowym w ich realizację.

23. Szkolenia dla mieszkańców miejscowości Tarnawatka obejmujące zagadnienia społeczno-gospodarcze w tym podejmowanie działalności w dziedzinie agroturystyki

Planowane zadanie obejmuje organizację i przeprowadzenie na terenie miejscowości Tarnawatka szkoleń dla mieszkańców obejmujących tematykę:

- Aspekty prawne rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- Rozliczenia z US, ZUS, KRUS
- Możliwości aplikowania na środki pochodzące z UE w celu rozwoju działalności gospodarczej
- Minimalne wymagania dla gospodarstw chcących rozpocząć działalność agroturystyczną

24. Rozwijanie potencjału osób starszych poprzez „Klub Seniora” w Tarnawatce

Projekt obejmuje integrowanie osób starszych z wykorzystaniem drzemiącego w nich potencjału, prezentacja dorobku kulturowego, oraz rozwijania własnych pomysłów poprzez tworzenie Klubu Seniora w miejscowości Tarnawatka.

25. Rozwijanie potencjału dzieci i młodzieży poprzez „Klub Młodzieżowy” w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

Projekt obejmuje integrowanie dzieci i młodzieży z wykorzystaniem drzemiącego oraz zagospodarowanie im wolnego czasu poprzez organizację i prowadzenie „Klubu Młodzieżowego” w miejscowości Tarnawatka

26. Zagospodarowanie terenu wokół zabytkowych obiektów (kościół i spichlerza) w Tarnawatce

Projekt obejmuje budowę placu postojowego dla pojazdów (roboty przygotowawcze, roboty ziemne, podbudowę, nawierzchnię, krawężniki i roboty zabezpieczające), budowę chodnika z jednej strony ulicy Kościelnej (roboty przygotowawcze, roboty ziemne, chodnik – strona lewa, krawężniki, ścieki pochodnikowe), ciąg pieszo-jezdny od miejsca postojowego do kościoła (roboty przygotowawcze oraz nawierzchnia), zakup i instalację koszy na śmieci, ławeczek dla zwiedzających i tablic informacyjnych.

27. Budowa nowej nawierzchni drogi na ul. Kościelnej (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

Projekt obejmuje wymianę nawierzchni drogi ul. Kościelna w Tarnawatce

28. Adaptacja budynku Świetlicy Wiejskiej w Tarnawatce na Gminny Ośrodek Kultury

Projekt obejmuje prace remontowo adaptacyjne przystosowujące budynek Świetlicy Wiejskiej w Tarnawatce na Gminny Ośrodek Kultury.

29. Stworzenie oraz publikacja folderu promującego Gminę oraz miejscowość Tarnawatka

Zadanie polega na popracowaniu i opublikowaniu informatora o miejscowości i Gminie Tarnawatka promującego miejscowość wśród turystów i potencjalnych inwestorów.

30. Wydanie monografii miejscowości Tarnawatka – publikacja książkowa

Zadanie polega na pomocy w opracowaniu i publikacji książki przedstawiającej rys historyczny miejscowości Tarnawatka.

31. Budowa drogi gminnej nr 111588L, ul. Kniazie

Przedmiotem inwestycji jest:

- Budowa podbudowy ulicy

- Budowa nawierzchni
- Wyrównanie poboczy
- Wykopanie rowów odwadniających
- Budowa zjazdów na posesje wraz z przepustami pod zjazdami
- Budowa oświetlenia drogowego

32. Budowa parkingu przy ul. Księdza Boguty w sąsiedztwie Świetlicy Wiejskiej w Tarnawatce

Przedmiotem inwestycji jest:

- Wytyczenie parkingu
- Wykopy pod podbudowę parkingu
- Wykonanie podbudowy parkingu
- Wykonanie nawierzchni parkingu z kostki brukowej wraz z krawężnikami
- Wykonanie wjazdu i wyjazdu z parkingu
- Prace wykończeniowe (sadzenie drzewek i krzewów, zasiew i pielęgnacja trawników)
- Budowa oświetlenia na parkingu

33. Opracowanie i ustawienie tablicy informacyjnej zawierającej plan Gminy Tarnawatka oraz podstawowe informacje o miejscowości Tarnawatka jak też całej gminie

Projekt obejmuje:

- Opracowanie dużej tablicy informacyjnej zawierającej podstawowe informacje o Gminie i miejscowości Tarnawatka,
- Umieszczenie na tablicy dużej mapy Gminy Tarnawatka jak też planu rozkładu ulic samej miejscowości Tarnawatka
- Ustawienie tablicy w miejscu reprezentatywnym z dobrym dostępem do niej z drogi krajowej nr 17.

34. Monitoring centrum miejscowości Tarnawatka (montaż kamer)

Projekt obejmuje:

- Instalację na wysięgnikach jednej lub kilku kamer monitorujących centrum miejscowości Tarnawatka
- Zakup i instalację odpowiedniego sprzętu (komputerów) do magazynowania i przechowywania nagrań z kamer
- Umieszczenia na stronie internetowej Urzędu Gminy w Tarnawatce widoku on-line z kamer

35. Opracowanie i umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Gminy w Tarnawatce wirtualnego przewodnika po Gminie i miejscowości Tarnawatka

Projekt obejmuje:

- Opracowanie przy udziale społeczności lokalnej informacji na temat miejscowości Gminy Tarnawatka
- Umieszczenie informacji na stronie internetowej w formie wirtualnego przewodnika

36. Rewitalizacja i urządzenie parku dworskiego w Tarnawatce – przebudowa drogi w parku, budowa placu zabaw dla dzieci, wytyczenie i budowa alejek parkowych, budowa oświetlenia w parku, budowa sceny, instalacja ławeczek parkowych itp.

Projekt obejmuje wszelkie prace związane z przywróceniem parku dworskiego w Tarnawatce do wyglądu z czasów jego świetności. Oraz jego adaptację na cele rekreacyjne dla mieszkańców miejscowości jak też turystów odwiedzających Tarnawatkę.

37. Rozbiórka budynku suszarni (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

Zadanie ma na celu rozebranie nieużywanego budynku suszarni leżącego w okolicach plebanii w Tarnawatce.

38. Budowa boiska do piłki ręcznej i koszykowej przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce.

Projekt obejmuje:

- Wytyczenie miejsca na boisko do piłki ręcznej i koszykowej przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce
- Budowę w/w boisko
- Budowę oświetlenia boiska
- Budowę trybun przy boisku
- Zagospodarowanie terenu wokół boiska (zieleń)

39. Budowa parkingu przy ul. Szkolnej – przed budynkiem GOPS

Przedmiotem inwestycji jest:

- Wytyczenie parkingu
- Wykopy pod podbudowę parkingu
- Wykonanie podbudowy parkingu
- Wykonanie nawierzchni parkingu z kostki brukowej wraz z krawężnikami
- Wykonanie wjazdu i wyjazdu z parkingu
- Prace wykończeniowe (sadzenie drzewek i krzewów, zasiew i pielęgnacja trawników)
- Budowa oświetlenia na parkingu

40. Uruchomienie Gminnego Ośrodka Kultury w Tarnawatce

Projekt obejmuje wszelkie niezbędne działania i prace związane z uruchomieniem w miejscowości Tarnawatka Gminnego Ośrodka Kultury.

41. Budowa drogi gminnej nr 111583L od miejscowości Kunówka do ulicy Kamiennej.

Przedmiotem inwestycji jest:

- Budowa podbudowy drogi
- Budowa nawierzchni
- Wyrównanie poboczy
- Wykopanie rowów odwadniających
- Budowa zjazdów na posesje wraz z przepustami pod zjazdami
- Budowa oświetlenia drogowego

42. Remont nawierzchni drogi nr 111569L ul. Północna

Przedmiotem inwestycji jest:

- Remont nawierzchni drogi
- Wyrównanie poboczy
- Wykonanie odwodnienia drogi
- Budowa zjazdów na posesje wraz z przepustami pod zjazdami
- Budowa oświetlenia drogowego

43. Zagospodarowanie terenu przy Niepublicznym Ośrodku Zdrowia w Tarnawatce poprzez między innymi budowę parkingu

Przedmiotem inwestycji jest:

- Wytyczenie parkingu
- Wykopy pod podbudowę parkingu
- Wykonanie podbudowy parkingu
- Wykonanie nawierzchni parkingu z kostki brukowej wraz z krawężnikami
- Wykonanie wjazdu i wyjazdu z parkingu
- Prace wykończeniowe (sadzenie drzewek i krzewów, zasiew i pielęgnacja trawników)
- Budowa oświetlenia na parkingu

44. Instalacja lub budowa szaletu publicznego w centrum Tarnawatki

Projekt polega na budowie lub instalacji przenośnego szaletu publicznego w centrum.

45. Zagospodarowanie terenu między ul. Księdza Boguty a ul. Wola na cele rekreacyjno sportowe.

Projekt obejmuje:

- Budowę ogólnodostępnego boiska do piłki nożnej o nawierzchni trawiastej,
- Budowę ogólnodostępnego boiska do piłki siatkowej
- Adaptację terenu na potrzeby sportowo-rekreacyjne mieszkańców miejscowości Tarnawatka

46. Dostosowanie obiektów publicznych do dostępu osób niepełnosprawnych

Projekt obejmuje:

- Budowę podjazdów dla osób niepełnosprawnych w budynkach użyteczności publicznej
- Budowę i instalację wind tam gdzie jest to możliwe
- Likwidację barier architektonicznych

47. Budowa chodnika przy drodze krajowej nr 17 od ul. Kamiennej do ul. Księdza Boguty

Projekt polega na wykonaniu z jednej strony drogi krajowej nr 17 od ul. Kamiennej do ul. Księdza Boguty chodnika dla pieszych.

48. Poprawa dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka

Projekt obejmuje poprawę nawierzchni dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka

49. Zakup i instalacja kontenerów na posegregowane odpady

Projekt obejmuje zakup i instalację kontenerów na posegregowane odpady w miejscowości Tarnawatka

50. Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Tarnawatce (ocieplenie budynku, instalacja urządzeń solarnych, wymiana pieca na paliwo stałe na piec gazowy).

Przedmiotem inwestycji jest:

- Ocieplenie budynku Urzędu Gminy w Tarnawatce
- Wymiana pieca opalanego węglem na piec gazowy
- Instalacje urządzeń solarnych wspomagających ogrzewania budynku

51. Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół i Przedszkola w Tarnawatce (ocieplenie budynku, wymiana instalacji CO, instalacja urządzeń korzystających z odnawialnych źródeł energii – panele solarne)

Przedmiotem inwestycji jest:

- Ocieplenie budynku Zespołu Szkół i Przedszkola w Tarnawatce
- Modernizacja instalacji centralnego ogrzewania (wymiana instalacji)
- Instalacje urządzeń solarnych wspomagających ogrzewania budynku

52. Remont spichlerza oraz adaptacja na cele muzealne (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

Projekt obejmuje:

- Remont spichlerza przy plebanii Tarnawatce
- Wymianę dachu na gonty
- Wymianę zmurszałych desek spichlerza
- Adaptację budynku na cele muzealne

53. Rozbiórka dawnej zlewni mleka w Tarnawatce oraz budowa parkingu przy ul. Księdza Boguty (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

Zadanie polega na rozbiórce budynku dawnej zlewni mleka w Tarnawatce.

54. Rozbiórka budynku gospodarczego przy plebanii oraz budowa w to miejsce budynku służącego do przechowywania zwłok (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

Projekt obejmuje:

- Rozbiórkę budynku gospodarczego przy plebanii w Tarnawatce
- Budowę budynku służącego przechowywaniu zwłok

55. Budowa iluminacji Kościoła i oświetlenia placu przed amfiteatrem przy plebanii w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

Projekt obejmuje:

- Budowę iluminacji świetlnej przy zabytkowym kościele w Tarnawatce
- Budowę oświetlenia placu przed amfiteatrem przy plebanii w Tarnawatce

56. Budowa drogi gminnej nr 111563L - przedłużenie ul. Wola w kierunku stawów.

Przedmiotem inwestycji jest:

- Budowa podbudowy ulicy
- Budowa nawierzchni
- Wyrównanie poboczy
- Wykopanie rowów odwadniających
- Budowa zjazdów na posesje wraz z przepustami pod zjazdami
- Budowa oświetlenia drogowego

57. Remont wewnętrzny kościoła w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

Projekt obejmuje:

- Remont zabytkowych wnętrz kościoła w Tarnawatce

6.3. Uzasadnienie realizacji zadań

1. Poprawa dostępności komunikacyjnej do Rostocza Środkowego - przebudowa dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka – ul. Księdza Boguty droga nr 111561L oraz ul. Wola, droga nr 111563L

W wyniku planowanej przebudowy ul. Księdza Boguty oraz ul. Wola poprawiony zostanie zły stan techniczny nawierzchni dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka,

Zagospodarowany zostanie pas drogowy poprzez budowę chodników. Polepszy się bezpieczeństwo poprzez zmniejszenie ryzyka wystąpienia wypadków oraz kolizji w tym zdarzeń z udziałem pieszych (chodnik i wyniesione przejścia dla pieszych). Poprawi atrakcyjność turystyczną miejscowości poprzez budowę parkingu w sąsiedztwie użytku ekologicznego „Stawy w Tarnawatce”. Planowanymi do przebudowy ulicami odbywa się główny ruch pieszy w miejscowości Tarnawatka w tym ruch pieszy dzieci uczęszczających do Zespołu Szkół i przedszkola w Tarnawatce.

2. Dokończenie remontu poddasza w Gimnazjum w Tarnawatce

Inwestycja będzie służyć wszystkim mieszkańcom miejscowości Tarnawatka oraz miejscowości okolicznych. Realizacja tego zadania zaspokoi oczekiwania dzieci i młodzieży. Projekt przyczyni się do stworzenia pomieszczeń niezbędnych do przeniesienia na poddasza Gminnej Biblioteki Publicznej. Polepszy dostęp do księgozbiorów przez dzieci i młodzież uczęszczająca do Zespołu Szkół i Przedszkola w Tarnawatce. Ponadto inwestycja ta podniesie walory kulturalne miejscowości Tarnawatka. Realizacja inwestycji pozwoli zagospodarować wolny czas dzieci i młodzieży szkolnej oraz przyczyni się do rozwoju intelektualnego mieszkańców miejscowości.

3. Przeniesienie Gminnej Biblioteki Publicznej na poddasze Gimnazjum w Tarnawatce

Projekt pozwoli na zwiększenie dostępu do zbiorów biblioteki przez dzieci i młodzież uczęszczającą do Zespołu Szkół i Przedszkola w Tarnawatce, mieszkańcom miejscowości Tarnawatka oraz innych miejscowości Gminy Tarnawatka. Stworzone zostaną bardzo dobre warunki do korzystania ze zbiorów poprzez ich odpowiednią ekspozycję jak też dzieci, młodzież oraz dorośli mieszkańcy Gminy Tarnawatka uzyskają dostęp do Internetu poprzez zakup i instalację komputerów i sieci komputerowej odłączonej do Internetu. Przy bibliotece powstanie historyczna izba pamięci pokazująca eksponaty związane z prowadzeniem działalności rolniczej w dawnych czasach oraz eksponaty związane z historią Gminy i miejscowości Tarnawatka. Ponadto powstanie wyposażona sala szkoleniowa. Inwestycja podniesie walory kulturalne miejscowości Tarnawatka. Jej pozwoli zagospodarować wolny czas dzieci i młodzieży szkolnej oraz przyczyni się do rozwoju intelektualnego mieszkańców miejscowości.

4. Odnowienie i zagospodarowanie terenu kopca z czasów powstania styczniowego w Tarnawatce

Zadanie powyższe zmierza do zachowania nielicznych zabytków dziedzictwa historycznego i kulturowego na terenie miejscowości Tarnawatka. Wpłynie także na podniesienie świadomości starszych jak też młodszych mieszkańców miejscowości Tarnawatka o ciężkich losach jakimi poddani byli mieszkańcy podczas czasów utracenia przez nasz kraj tożsamości narodowej.

5. Odnowienie i zagospodarowanie terenu przy płycie pamiątkowej usytuowanej przy ulicy Księdza Boguty mieszkańców pomordowanych przez hitlerowców w czasie II Wojny Światowej

Zadanie powyższe zmierza do zachowania nielicznych zabytków dziedzictwa kulturowego na terenie miejscowości Tarnawatka. Wpłynie także na podniesienie świadomości starszych jak też młodszych mieszkańców miejscowości Tarnawatka o ciężkich losach jakimi poddani byli mieszkańcy podczas okupacji hitlerowskiej

6. Odnowienie kwatery na cmentarzu parafialnym w Tarnawatce na której są pochowani żołnierze września 1939 roku z Armii Kraków i Lublin oraz ludności cywilnej

Zadanie powyższe zmierza do zachowania nielicznych zabytków dziedzictwa kulturowego na terenie miejscowości Tarnawatka. Wpłynie także na podniesienie świadomości starszych jak też młodszych mieszkańców miejscowości Tarnawatka o ciężkich losach jakimi poddani byli mieszkańcy podczas okupacji hitlerowskiej

7. Budowa oświetlenia przy boisku do piłki nożnej (nawierzchnia z trawy syntetycznej)

Celem projektu jest oświetlenie boiska do piłki nożnej o nawierzchni z trawy syntetycznej zbudowanego w 2009 roku w ramach programu „Blisko boisko”. Projekt przyczyni się do zwiększenia dostępu do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dzieci, młodzieży oraz pozostałych mieszkańców miejscowości i Gminy Tarnawatka. Pozwoli na możliwość korzystania z boiska w godzinach wieczornych, wpłynie na poprawę bezpieczeństwa oraz estetyki okolic Zespołu Szkół i Przedszkola w Tarnawatce.

8. Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Tarnawatka – stworzenie terenów inwestycyjnych

Projekt w głównej mierze polega na zmianie przeznaczenia terenów rolniczych na tereny usługowe i przemysłowe oraz na rozszerzeniu terenów zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej w obrębie miejscowości Tarnawatka. Realizacja projektu stworzy w miejscowości Tarnawatka a co za tym idzie w Gminie Tarnawatka dużych powierzchniowo terenów inwestycyjnych z przeznaczeniem na usługi i przemysł nieuciążliwy. Poprawi atrakcyjność inwestycyjną gminy i ściągnie niewątpliwie inwestorów. Realizacja inwestycji przez potencjalnych inwestorów wpłynie na zmniejszenia poziomu bezrobocia w Gminie i miejscowości Tarnawatka oraz wpłynie na zwiększenie dochodów własnych Gminy Tarnawatka, które przeznaczone zostaną w dalszej kolejności na realizację zadań Gminy.

9. Gminne Centrum Sportu i Rekreacji - przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce

Projekt bezpośrednio obejmuje swoim zasięgiem wszystkie miejscowości gminy Tarnawatka. Na terenie gminy Tarnawatka jest słabo rozwinięta baza sportowa. Brak jest jakichkolwiek sal sportowych, a zajęcia wychowania fizycznego odbywają się w salach lekcyjnych. W największej szkole na terenie gminy - Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce (w skład którego wchodzi szkoła podstawowa, gimnazjum i przedszkole), zajęcia w-f odbywają się w salach lekcyjnych, korytarzach i boiskach. W budynku gimnazjum znajdują się dwie tzw. zastępcze sale gimnastyczne. Sale te dostępne są dla poszczególnych klas bardzo rzadko, gdyż w ZSiP odbywa zajęcia prawie czterystu uczniów. Przy dotychczasowej liczbie godzin z w-f uczniowie nie zawsze mogą normalnie ćwiczyć. Podczas dobrej pogody zajęcia odbywają się na boiskach szkolnych. Niekorzystna aura zmusza do realizowania zajęć na holu szkoły, co nie pozwala na efektywne prowadzenie ćwiczeń i utrudnia prowadzenie zajęć w salach przedmiotowych. Problemem jest brak pomieszczeń do gimnastyki korekcyjnej, co może przyczynić się do pogłębiania wad postawy u dzieci i młodzieży a badania prowadzone w gminie Tarnawatka wskazują, że liczba uczniów z wadami zwiększa się co roku. Brak w gminie ogólnodostępnej hali sportowej ogranicza dostęp uczniów oraz mieszkańców do infrastruktury edukacyjnej i sportowej, utrudnia prowadzenie lekcji w-f i treningów

w odpowiednich warunkach, hamuje zainteresowanie sportem i promocję nowych dyscyplin sportowych, utrudnia organizację imprez sportowo-rekreacyjnych oraz ogranicza możliwość rozszerzenia oferty turystycznej.

Realizacja inwestycji zapewni prawidłowe warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce, polepszając jakość kształcenia i konkurencyjność szkoły, oraz pozwoli na zwiększenie dostępu mieszkańcom gminy do nowoczesnej infrastruktury sportowej. Hala będzie również pełniła funkcje rekreacyjno-widowiskowe – będą tam organizowane zawody sportowe oraz imprezy szkolne i gminne, w których udział będzie mogła brać lokalna społeczność i turyści

10. Dokończenie budowy drogi nr 111581, ul. Szkolna

W wyniku planowanej budowy poprawiony zostanie zły stan techniczny nawierzchni dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka, Zagospodarowany zostanie pas drogowy poprzez budowę chodników. Polepszy się bezpieczeństwo poprzez zmniejszenie ryzyka wystąpienia wypadków oraz kolizji w tym zdarzeń z udziałem pieszych. Poprawiony zostanie dostęp mieszkańców do własnych posesji.

11. Dokończenie budowy chodników przy drodze nr 3505, ul. Jasnej

Dokończenie chodnika przy ul. Jasnej wpłynie na poprawę bezpieczeństwa poruszających się mieszkańców po drodze powiatowej nr 3505 oraz poprawiona zostanie estetyka miejscowości.

12. Modernizacja istniejących oraz budowa nowych punktów oświetlenia ulicznego w miejscowości Tarnawatka

Celem projektu jest poprawa oświetlenia na terenie miejscowości Tarnawatka. Celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa mieszkańców miejscowości oraz poprawa jej estetyki. Projekt zmierza także do ograniczenia kosztów oświetlenia poprzez instalację energooszczędnych źródeł światła.

13. Utworzenie izby historycznej przy Bibliotece w Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce

Celem projektu jest stworzenie miejsca do magazynowania i ekspozycji eksponatów stanowiących dziedzictwo kulturowe miejscowości Tarnawatka.

14. Dokończenie remontu budynku starej plebanii w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

Celem projektu jest adaptacja budynku starej plebanii na cele kulturalno-społeczne oraz stworzenie świetlicy opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci i młodzieży.

15. Wytyczenie i budowa ścieżki dydaktycznej, historyczno -przyrodniczej w okolicach użytku ekologicznego „Stawy w Tarnawatce” oraz w okolicach miejsc historycznych i zabytkowych w Tarnawatce.

Celem projektu jest wytyczenie ścieżki bądź ścieżek edukacyjnych w najatrakcyjniejszych zarówno pod względem przyrodniczym jak też historycznym w miejscowości Tarnawatka oraz miejscowościach ościennych. Projekt ma na celu przybliżenie mieszkańcom jak też turystom szczególnie atrakcyjnych miejsc zarówno pod względem przyrodniczym jak też historycznym.

16. Budowa placu zabaw dla małych dzieci przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce

Na terenie Zespołu Szkół i Przedszkola w Tarnawatce w chwili obecnej nie ma miejsca do zabawy dla dzieci. Zadanie powyższe zaspokoi potrzeby najmłodszych mieszkańców miejscowości.

17. Budowa chodnika przy ul. Parkowej

Budowa chodnika przy ul. Parkowej wpłynie na poprawę bezpieczeństwa poruszających się mieszkańców oraz poprawiona zostanie estetyka miejscowości.

18. Budowa chodnika przy drodze nr 111562, ul. Kamiennej

Budowa chodnika przy ul. Parkowej wpłynie na poprawę bezpieczeństwa poruszających się mieszkańców oraz poprawiona zostanie estetyka miejscowości.

19. Wspieranie usuwania azbestu w miejscowości Tarnawatka.

Zadanie przyczyni się do poprawy środowiska naturalnego na terenie miejscowości Tarnawatka oraz zmierzać będzie do sprawnego i bezpiecznego usuwania materiałów niebezpiecznych dla zdrowia i życia ludności jakim jest azbest.

20. Wsparcie dla gospodarstw zamierzających korzystać z odnawialnych źródeł energii (kolektory słoneczne) pod warunkiem pozyskania przez Gminę Tarnawatka środków na ten cel

Zadanie podniesie poziom korzystania mieszkańców miejscowości Tarnawatka z odnawialnych źródeł energii, zmniejszy zużycie ich naturalnych odpowiedników jakimi są: węgiel oraz drewno opałowe. Przyczyni się także do okresowego zmniejszenia emisji zanieczyszczeń związanych ze spalaniem tych źródeł energii.

Zadania przyczynią się do podniesienia standardu życia mieszkańców Tarnawatki oraz w znaczący sposób wpłynie środowisko naturalne zarówno miejscowości jak i Gminy Tarnawatka

21. Zagospodarowanie budynku „Rządcówki” w Tarnawatce przy ul. Parkowej na cele kulturalne

Celem projektu jest zagospodarowanie budynku byłej „Rządcówki” położonego w parku w Tarnawatce na cele kulturalne.

22. Zwiększenie dostępności mieszkańców miejscowości Tarnawatka do nowoczesnych źródeł przekazu – rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu.

Celem projektu jest zwiększenie udziału mieszkańców miejscowości Tarnawatka w korzystaniu z nowoczesnych źródeł przekazu informacji – Internetu.

23. Szkolenia dla mieszkańców miejscowości Tarnawatka obejmujące zagadnienia społeczno-gospodarcze w tym podejmowanie działalności w dziedzinie agroturystyki

Celem zadania jest podwyższenie wiedzy mieszkańców miejscowości Tarnawatka w zakresie związanym z prowadzeniem na własnych rachunek działalności pozarolniczej w tym uzyskanie pełnych i kompletnych informacji o sposobie rozpoczęcia i prowadzenia działalności pozarolniczej w dziedzinie agroturystyki

24. Rozwijanie potencjału osób starszych poprzez „Klub Seniora” w Tarnawatce

Celem projektu jest zagospodarowanie wolnego czasu „Seniorów” z miejscowości Tarnawatka, zorganizowanie im zajęć ruchowych oraz zajęć rozwijających ich zdolności. Dodatkowo projekt ma na celu zachowanie ich wiedzy oraz kultywowanie tradycji o których niejednokrotnie zapomnieli już ludzie młodzi.

25. Rozwijanie potencjału dzieci i młodzieży poprzez „Klub Młodzieżowy” w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

Celem projektu jest zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży z miejscowości Tarnawatka, zorganizowanie im zajęć ruchowych oraz zajęć rozwijających ich zdolności manualne.

26. Zagospodarowanie terenu wokół zabytkowych obiektów (kościoła i spichlerza) w Tarnawatce

Celem projektu jest zagospodarowanie terenu wokół zabytkowych obiektów kościoła i spichlerza w Tarnawatce. Projekt obejmuje budowę miejsc postojowych, chodnika i ciągu pieszo-jezdnego od miejsc postojowych do kościoła w Tarnawatce. Ponadto planowany jest zakup koszy na śmieci, ławeczek, oraz tablic informacyjnych dla turystów. Projekt poprawi dostępność mieszkańców oraz potencjalnych turystów do atrakcji turystycznych miejscowości. Chodnik zapewni bezpieczeństwo poruszania się dzieci i młodzieży uczęszczającej do świetlicy środowiskowej znajdującej się w budynku Starej plebanii – siedziby Stowarzyszenia „Wzgórze Przyjaźni”, jak też pozostałych mieszkańców

miejsowości i parafian uczestniczących w życiu społecznym. Zadanie przyczyni się także do poprawy dostępu mieszkańców do infrastruktury społeczno kulturalnej i historycznej na terenie Tarnawatki, stworzy możliwość organizowania spotkań dzieci, młodzieży i osób dorosłych (spotkania międzypokoleniowe). Realizacja zadania będzie służyła głównie mieszkańcom miejscowości Tarnawatka, parafianom jak też potencjalnym turystom odwiedzającym miejscowość, wpłynie także na poprawę estetyki miejscowości. W okolicach parafii w Tarnawatce skupia się życie społeczne mieszkańców, w „starej” plebanii ma siedzibę prężnie działająca organizacja pozarządowa, która kieruje swoje działania do dzieci i młodzieży (w chwili obecnej jest to jedyne miejsce w miejscowości Tarnawatka w którym dzieci i młodzież mogą efektywnie przy opiece pedagogów spędzać wolny czas ucząc się i bawiąc). Obok kościoła znajduje się mały teren ze sceną, na którym organizowane są imprezy o charakterze społecznym dla mieszkańców miejscowości jak też całej Gminy Tarnawatka.

27. Budowa nowej nawierzchni drogi na ul. Kościelnej (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

Celem projektu jest poprawa dostępu mieszkańcom jak też turystom do Kościoła w Tarnawatce oraz do innych obiektów zabytkowych w okolicy plebanii w Tarnawatce

28. Adaptacja budynku Świetlicy Wiejskiej w Tarnawatce na Gminny Ośrodek Kultury

Celem projektu jest zagospodarowanie budynku Świetlicy Wiejskiej w Tarnawatce na Gminny Ośrodek Kultury. W chwili obecnej w miejscowości jak też w Gminie Tarnawatka nie ma Ośrodka Kultury. Utworzenie Ośrodka Kultury wpłynie na polepszenie dostępu mieszkańców miejscowości do zasobów kultury.

29. Stworzenie oraz publikacja folderu promującego Gminę oraz miejscowość Tarnawatka

Celem zadanie jest promocja zarówno miejscowości Tarnawatka jak też całej Gminy Tarnawatka na zewnątrz. Folder ma być skierowany przede wszystkim do potencjalnych turystów chcących odwiedzić miejscowość.

30. Wydanie monografii miejscowości Tarnawatka – publikacja książkowa

Celem projektu jest przybliżenie mieszkańcom jak też turystom bogatej historii miejscowości Tarnawatka. Projekt ma też na celu promocję miejscowości.

31. Budowa drogi gminnej nr 111588L, ul. Kniazie

W wyniku planowanej budowy poprawiony zostanie zły stan techniczny nawierzchni dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka, Zagospodarowany zostanie pas drogowy poprzez budowę chodników. Polepszy się bezpieczeństwo poprzez zmniejszenie ryzyka wystąpienia wypadków oraz kolizji w tym zdarzeń z udziałem pieszych. Poprawiony zostanie dostęp mieszkańców do własnych posesji.

32. Budowa parkingu przy ul. Księdza Boguty w sąsiedztwie Świątlicy Wiejskiej w Tarnawatce

Celem projektu jest budowa miejsca parkingowego w sąsiedztwie Parafii Rzymsko-katolickiej oraz Świątlicy Wiejskiej (Planowanego Gminnego Ośrodka Kultury) w Tarnawatce. Projekt pozwoli na zagospodarowanie okolic Kościoła i wpłynie na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców. Do tej pory samochody parkowane były na poboczu ul. Księdza Boguty, ul. Kościelnej oraz na trawniku w okolicach Świątlicy Wiejskiej.

33. Opracowanie i ustawienie tablicy informacyjnej zawierającej plan Gminy Tarnawatka oraz podstawowe informacje o miejscowości Tarnawatka jak też całej gminie

Celem projektu jest opracowanie i ustawienie w reprezentacyjnym miejscu miejscowości Tarnawatka tablicy informacyjnej z mapą planem miejscowości, mapą całej Gminy Tarnawatka oraz podstawowymi informacjami zarówno o Gminie jak też miejscowości

34. Monitoring centrum miejscowości Tarnawatka (montaż kamer)

Celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa mieszkańców w centrum miejscowości Tarnawatka oraz turystów.

35. Opracowanie i umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Gminy w Tarnawatce wirtualnego przewodnika po Gminie i miejscowości Tarnawatka

Celem projektu jest stworzenie nowoczesnej prezentacji, która dostępna będzie na stronie internetowej Urzędu Gminy zarówno dla mieszkańców jak też potencjalnych turystów chcących odwiedzić Tarnawatkę. Zadanie ma charakter promujący miejscowość.

36. Rewitalizacja i urządzenie parku dworskiego w Tarnawatce – przebudowa drogi w parku, budowa placu zabaw dla dzieci, wytyczenie i budowa alejek parkowych, budowa oświetlenia w parku, budowa sceny, instalacja ławeczek parkowych itp.

Celem projektu jest zagospodarowanie parku podworskiego w Tarnawatce udostępnienie go dla mieszkańców jak też dla turystów odwiedzających miejscowość. Projekt ma też na celu stworzenie plenerowego centrum kulturalnego w miejscowości Tarnawatka.

37. Rozbiórka budynku suszarni (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

Zadanie ma na celu poszerzenie placu przed amfiteatrem przy plebanii w Tarnawatce.

38. Budowa boiska do piłki ręcznej i koszykowej przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce.

Celem projektu jest stworzenie przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce boiska do piłki kożłowanej (ręcznej i koszykowej). Boisko z trawy syntetycznej wybudowane w ramach programu „Blisko Boisko” nie nadaje się do tego celu. Dzięki realizacji poprawiony zostanie dostęp dzieci, młodzieży oraz innych mieszkańców miejscowości jak też całej Gminy Tarnawatka do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz pozwoli na rozwój ruchowy społeczności lokalnej.

39. Budowa parkingu przy ul. Szkolnej – przed budynkiem GOPS

Celem projektu jest zagospodarowanie centrum miejscowości Tarnawatka oraz stworzenie miejsc parkingowych w okolicach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Gminy w Tarnawatce, Zespołu Szkół i Przedszkola w Tarnawatce. Poprawie ulegnie bezpieczeństwo zarówno mieszkańców miejscowości, całej Gminy Tarnawatka jak też turystów odwiedzających miejscowość.

40. Uruchomienie Gminnego Ośrodka Kultury w Tarnawatce

Celem projektu jest poprawa dostępu mieszkańców zarówno miejscowości jak też Gminy Tarnawatka oraz turystów do instytucji kultury. Dodatkowym celem jest stworzenie instytucji umożliwiającej mieszkańcom Gminy i miejscowości Tarnawatka rozwój kulturalny.

41. Budowa drogi gminnej nr 111583L od miejscowości Kunówka do ulicy Kamiennej.

W wyniku planowanej budowy poprawiony zostanie zły stan techniczny nawierzchni dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka. Zagospodarowany zostanie pas drogowy poprzez budowę chodników. Polepszy się bezpieczeństwo poprzez zmniejszenie ryzyka wystąpienia wypadków oraz kolizji w tym zdarzeń z udziałem pieszych. Poprawiony zostanie dostęp mieszkańców do własnych posesji. Poprawie ulegnie także dostęp komunikacyjny do planowanych terenów inwestycyjnych w miejscowości Tarnawatka

42. Remont nawierzchni drogi nr 111569L ul. Północna

W wyniku planowanej budowy poprawiony zostanie zły stan techniczny nawierzchni dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka. Zagospodarowany zostanie pas drogowy poprzez budowę chodników. Polepszy się bezpieczeństwo poprzez zmniejszenie ryzyka wystąpienia wypadków oraz kolizji w tym zdarzeń z udziałem pieszych. Poprawiony zostanie dostęp mieszkańców do własnych posesji.

43. Zagospodarowanie terenu przy Niepublicznym Ośrodku Zdrowia w Tarnawatce poprzez między innymi budowę parkingu

Celem projektu jest zagospodarowanie centrum miejscowości Tarnawatka oraz stworzenie miejsc parkingowych w bezpośrednim sąsiedztwie Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Tarnawatce. Poprawie ulegnie bezpieczeństwo zarówno mieszkańców miejscowości, całej Gminy Tarnawatka jak też turystów odwiedzających miejscowość. Projekt przyczyni się do poprawy dostępności do opieki zdrowotnej osób z dysfunkcją narządów ruchu

44. Instalacja lub budowa szaletu publicznego w centrum Tarnawatki

Celem projektu jest poprawa warunków życia oraz zapewnienie podstawowych potrzeb mieszkańców miejscowości Tarnawatka oraz turystów odwiedzających miejscowość.

45. Zagospodarowanie terenu między ul. Księdza Boguty a ul. Wola na cele rekreacyjno sportowe.

Celem projektu jest stworzenie w miejscowości Tarnawatka centrum sportowo-rekreacyjnego, ogólnodostępnego zarówno dla mieszkańców jak też turystów.

46. Dostosowanie obiektów publicznych do dostępu osób niepełnosprawnych

Celem projektu jest umożliwienie dostępu do obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych.

47. Budowa chodnika przy drodze krajowej nr 17 od ul. Kamiennej do ul. Księdza Boguty

Budowa chodnika wpłynie na poprawę bezpieczeństwa osób poruszających wzdłuż drogi krajowej nr 17.

48. Poprawa dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka

Celem projektu jest poprawa nawierzchni dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka. Efektem projektu jest poprawa bezpieczeństwa mieszkańców gminy.

49. Zakup i instalacja kontenerów na posegregowane odpady

Celem projektu jest umożliwienie zarówno mieszkańcom miejscowości Tarnawatka jak też turystom składowania posegregowanych odpadów komunalnych.

50. Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Tarnawatce (ocieplenie budynku, instalacja urządzeń solarnych, wymiana pieca na paliwo stałe na piec gazowy).

Celem projektu jest zmniejszenie strat ciepła, modernizacja ogrzewania oraz jego wsparcie poprzez instalację urządzeń korzystających z energii odnawialnej. W wyniku realizacji inwestycji zredukowane zostaną koszty związane z użytkowaniem budynku Urzędu Gminy w Tarnawatce oraz zastosowane zostaną technologie ograniczające emisje gazów cieplarnianych.

51. Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół i Przedszkola w Tarnawatce (ocieplenie budynku, wymiana instalacji CO, instalacja urządzeń korzystających z odnawialnych źródeł energii – panele solarne)

Celem projektu jest zmniejszenie strat ciepła, modernizacja ogrzewania oraz jego wsparcie poprzez instalację urządzeń korzystających z energii odnawialnej. W wyniku realizacji inwestycji zredukowane zostaną koszty związane z użytkowaniem budynku Zespołu Szkół i Przedszkola w Tarnawatce oraz zastosowane zostaną technologie ograniczające emisje gazów cieplarnianych.

52. Remont spichlerza oraz adaptacja na cele muzealne (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

Celem projektu jest zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz nielicznych zabytków nieruchomych na terenie Gminy i miejscowości Tarnawatka oraz udostępnienie budynku mieszkańcom jak też turystom.

53. Rozbiórka dawnej zlewni mleka w Tarnawatce oraz budowa parkingu przy ul. Księdza Boguty (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

Celem zadania poprawa estetyki w okolicach plebanii w Tarnawatce oraz stworzenie miejsc parkingowych dla korzystających z praktyk religijnych.

54. Rozbiórka budynku gospodarczego przy plebanii oraz budowa w to miejsce budynku służącego do przechowywania zwłok (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

Celem projektu jest zapewnienie mieszkańcom miejscowości Tarnawatka podstawowych usług związanych z pochówkiem zmarłych.

55. Budowa iluminacji Kościoła i oświetlenia placu przed amfiteatrem przy plebanii w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

Celem projektu jest poprawa estetyki miejscowości Tarnawatka oraz jej uatrakcyjnienie.

56. Budowa drogi gminnej nr 111563L - przedłużenie ul. Wola w kierunku stawów.

W wyniku planowanej budowy poprawiony zostanie zły stan techniczny nawierzchni dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka. Zagospodarowany zostanie pas drogowy poprzez budowę chodników. Polepszy się bezpieczeństwo poprzez zmniejszenie ryzyka wystąpienia wypadków oraz kolizji w tym zdarzeń z udziałem pieszych. Poprawiony zostanie dostęp mieszkańców do własnych posesji. Poprawiony zostanie także dostęp komunikacyjny do miejscowości Tarnawatka od strony południowej.

57. Remont wewnętrzny kościoła w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

Celem projektu jest zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz uatrakcyjnienie miejscowości Tarnawatka.

6.4. Odbiorcy projektu

Odbiorcami projektu są mieszkańcy miejscowości Tarnawatka, przejezdni oraz rodziny lokalnych przedsiębiorców i inwestorów. Ponadto projekt będzie oddziaływał na okoliczne sołectwa. Projekt wpłynie na poprawę atrakcyjności turystycznej miejscowości Tarnawatka.

6.5. Oczekiwane rezultaty

Realizacja zadań w ramach Planu Odnowy Miejscowości Tarnawatka przyczyni się do polepszenia wizerunku miejscowości, podniesienia poziomu życia lokalnej społeczności, rozwoju społeczno-kulturowego oraz pobudzenia aktywności mieszkańców. Ma służyć głównie integracji społeczności lokalnej i wzrostowi lokalnego patriotyzmu, rozwojowi organizacji społecznych, jak i zmniejszeniu problemów w sferze patologii społecznych.

1. Poprawa dostępności komunikacyjnej do Roztocza Środkowego - przebudowa dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka – ul. Księdza Boguty droga nr 111561L oraz ul. Wola, droga nr 111563L

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Poprawa warunków życia i pracy,
- Poprawa estetyki miejscowości,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

2. Dokończenie remontu poddasza w Gimnazjum w Tarnawatce

- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych,
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości,
- Rozwój intelektualny dzieci i młodzieży

3. Przeniesienie Gminnej Biblioteki Publicznej na poddasze Gimnazjum w Tarnawatce

- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych,
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości,
- Rozwój intelektualny dzieci i młodzieży

4. Odnowienie i zagospodarowanie terenu kopca z czasów powstania styczniowego w Tarnawatce

- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- Kultywowanie tradycji narodowych
- Zaspokojenie potrzeb społecznych
- Poprawa estetyki miejscowości

5. Odnowienie i zagospodarowanie terenu przy płycie pamiątkowej usytuowanej przy ulicy Księdza Boguty mieszkańców pomordowanych przez hitlerowców w czasie II Wojny Światowej

- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- Kultywowanie tradycji narodowych
- Zaspokojenie potrzeb społecznych
- Poprawa estetyki miejscowości

6. Odnowienie kwatery na cmentarzu parafialnym w Tarnawatce na której są pochowani żołnierze września 1939 roku z Armii Kraków i Lublin oraz ludności cywilnej

- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- Kultywowanie tradycji narodowych
- Zaspokojenie potrzeb społecznych
- Poprawa estetyki miejscowości

7. Budowa oświetlenia przy boisku do piłki nożnej (nawierzchnia z trawy syntetycznej)

- Poprawa dostępności do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej
- Zaspokojenie potrzeb społecznych
- Poprawa bezpieczeństwa użytkowników boiska
- Poprawa estetyki miejscowości

8. Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Tarnawatka – stworzenie terenów inwestycyjnych

- Poprawa dostępności do terenów inwestycyjnych
- Zaspokojenie potrzeb społecznych
- Stworzenie możliwości powstawania nowych miejsc pracy w miejscowości i Gminie Tarnawatka
- Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miejscowości

9. Gminne Centrum Sportu i Rekreacji - przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce

- Poprawa dostępności do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej
- Zaspokojenie potrzeb społecznych

- Poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży
- Poprawa dostępu do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dla osób niepełnosprawnych

10. Dokończenie budowy drogi nr 111581, ul. Szkolna

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Poprawa warunków życia i pracy,
- Poprawa estetyki miejscowości,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

11. Dokończenie budowy chodników przy drodze nr 3505, ul. Jasnej

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Poprawa warunków życia i pracy,
- Poprawa estetyki miejscowości,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

12. Modernizacja istniejących oraz budowa nowych punktów oświetlenia ulicznego w miejscowości Tarnawatka

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Poprawa warunków życia i pracy,
- Poprawa estetyki miejscowości,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

13. Utworzenie izby historycznej przy Bibliotece w Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce

- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- Kultywowanie tradycji narodowych
- Zaspokojenie potrzeb społecznych

14. Dokończenie remontu budynku starej plebanii w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- Kultywowanie tradycji narodowych
- Zaspokojenie potrzeb społecznych

15. Wytyczenie i budowa ścieżki dydaktycznej, historyczno -przyrodniczej w okolicach użytku ekologicznego „Stawy w Tarnawatce” oraz w okolicach miejsc historycznych i zabytkowych w Tarnawatce.

- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- Poprawa estetyki miejscowości.
- Wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości,

16. Budowa placu zabaw dla małych dzieci przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce

- Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych,
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości,
- Rozwój fizyczny dzieci i młodzieży,
- Poprawa estetyki miejscowości.

17. Budowa chodnika przy ul. Parkowej

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Poprawa warunków życia i pracy,
- Poprawa estetyki miejscowości,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

18. Budowa chodnika przy drodze nr 111562, ul. Kamiennej

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Poprawa warunków życia i pracy,
- Poprawa estetyki miejscowości,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

19. Wspieranie usuwania azbestu w miejscowości Tarnawatka.

- Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców
- Wzrost świadomości zagrożeń wynikających z kontaktu z niebezpiecznymi środkami
- Poprawa atrakcyjności turystycznej miejscowości

20. Wsparcie dla gospodarstw zamierzających korzystać z odnawialnych źródeł energii (kolektory słoneczne) pod warunkiem pozyskania przez Gminę Tarnawatka środków na ten cel

- Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców
- Wzrost świadomości do korzystania z odnawialnych źródeł energii
- Poprawa atrakcyjności turystycznej miejscowości

21. Zagospodarowanie budynku „Rządcówki” w Tarnawatce przy ul. Parkowej na cele kulturalne

- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,

- Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych,
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości,
- Rozwój intelektualny dzieci, młodzieży i pozostałych mieszkańców

22. Zwiększenie dostępności mieszkańców miejscowości Tarnawatka do nowoczesnych źródeł przekazu – rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu.

- Rozwój świadomości elektronicznej mieszkańców,
- Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych,
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości,
- Rozwój intelektualny dzieci, młodzieży i pozostałych mieszkańców

23. Szkolenia dla mieszkańców miejscowości Tarnawatka obejmujące zagadnienia społeczno-gospodarcze w tym podejmowanie działalności w dziedzinie agroturystyki

- Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców
- Rozwój świadomości społeczności lokalnej
- Zaspokojenie potrzeb społecznych,
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości,

24. Rozwijanie potencjału osób starszych poprzez „Klub Seniora” w Tarnawatce

- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych,
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Rozwój intelektualny „Seniorów”

25. Rozwijanie potencjału dzieci i młodzieży poprzez „Klub Młodzieżowy” w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych,
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Rozwój intelektualny i ruchowy dzieci i młodzieży

26. Zagospodarowanie terenu wokół zabytkowych obiektów (kościół i spichlerz) w Tarnawatce

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Poprawa warunków życia i pracy,
- Poprawa jakości życia mieszkańców
- Poprawa estetyki miejscowości,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.
- Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miejscowości
- Poprawa infrastruktury turystycznej
- Poprawa dostępności mieszkańców i turystów do dóbr kultury narodowej

27. Budowa nowej nawierzchni drogi na ul. Kościelnej (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Poprawa warunków życia i pracy,
- Poprawa estetyki miejscowości,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

28. Adaptacja budynku Świetlicy Wiejskiej w Tarnawatce na Gminny Ośrodek Kultury

- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych,
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Rozwój intelektualny i ruchowy dzieci, młodzieży oraz pozostałych mieszkańców miejscowości

29. Stworzenie oraz publikacja folderu promującego Gminę oraz miejscowość Tarnawatka

- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych,
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Poprawa atrakcyjności turystycznej miejscowości

30. Wydanie monografii miejscowości Tarnawatka – publikacja książkowa

- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych,
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Poprawa atrakcyjności turystycznej miejscowości

31. Budowa drogi gminnej nr 111588L, ul. Kniazie

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Poprawa warunków życia i pracy,
- Poprawa estetyki miejscowości,

- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

32. Budowa parkingu przy ul. Księdza Boguty w sąsiedztwie Świetlicy Wiejskiej w Tarnawatce

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Poprawa warunków życia i pracy,
- Poprawa estetyki miejscowości,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.
- Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miejscowości
- Poprawa infrastruktury turystycznej

33. Opracowanie i ustawienie tablicy informacyjnej zawierającej plan Gminy Tarnawatka oraz podstawowe informacje o miejscowości Tarnawatka jak też całej gminie

- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych,
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Poprawa atrakcyjności turystycznej miejscowości

34. Monitoring centrum miejscowości Tarnawatka (montaż kamer)

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

35. Opracowanie i umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Gminy w Tarnawatce wirtualnego przewodnika po Gminie i miejscowości Tarnawatka

- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych,
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Poprawa atrakcyjności turystycznej miejscowości

36. Rewitalizacja i urządzenie parku dworskiego w Tarnawatce – przebudowa drogi w parku, budowa placu zabaw dla dzieci, wytyczenie i budowa alejek parkowych, budowa oświetlenia w parku, budowa sceny, instalacja ławeczek parkowych itp.

- Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych,
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości,
- Poprawa rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży,
- Poprawa estetyki miejscowości.

37. Rozbiórka budynku suszarni (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

- Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych,
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości,
- Poprawa estetyki miejscowości

38. Budowa boiska do piłki ręcznej i koszykowej przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce.

- Zaspokojenie potrzeb społecznych
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości,
- Poprawa rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży,
- Poprawa estetyki miejscowości.
- Poprawa dostępu do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

39. Budowa parkingu przy ul. Szkolnej – przed budynkiem GOPS

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Poprawa warunków życia i pracy,
- Poprawa estetyki miejscowości,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

40. Uruchomienie Gminnego Ośrodka Kultury w Tarnawatce

- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych,
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości,

41. Budowa drogi gminnej nr 111583L od miejscowości Kunówka do ulicy Kamiennej.

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Poprawa warunków życia i pracy,

- Poprawa estetyki miejscowości,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

42. Remont nawierzchni drogi nr 111569L ul. Północna

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Poprawa warunków życia i pracy,
- Poprawa estetyki miejscowości,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

43. Zagospodarowanie terenu przy Niepublicznym Ośrodku Zdrowia w Tarnawatce poprzez między innymi budowę parkingu

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Poprawa warunków życia i pracy,
- Poprawa estetyki miejscowości,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

44. Instalacja lub budowa szaletu publicznego w centrum Tarnawatki

- Poprawa warunków życia i pracy,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

45. Zagospodarowanie terenu między ul. Księdza Boguty a ul. Wola na cele rekreacyjno sportowe.

- Zaspokojenie potrzeb społecznych
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości,

- Poprawa rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży,
- Poprawa estetyki miejscowości.
- Poprawa dostępu do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

46. Dostosowanie obiektów publicznych do dostępu osób niepełnosprawnych

- Zaspokojenie potrzeb społecznych
- Poprawa jakości życia mieszkańców,

47. Budowa chodnika przy drodze krajowej nr 17 od ul. Kamiennej do ul. Księdza Boguty

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Poprawa warunków życia i pracy,
- Poprawa estetyki miejscowości,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

48. Poprawa dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Poprawa warunków życia i pracy,
- Poprawa estetyki miejscowości,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

49. Zakup i instalacja kontenerów na posegregowane odpady

- Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców
- Poprawa atrakcyjności turystycznej miejscowości

50. Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Tarnawatce (ocieplenie budynku, instalacja urządzeń solarnych, wymiana pieca na paliwo stałe na piec gazowy).

- Wzrost świadomości ekologicznej,
- Poprawa warunków życia i pracy,
- Poprawa estetyki miejscowości,
- Ograniczenie kosztów ogrzewania

51. Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół i Przedszkola w Tarnawatce (ocieplenie budynku, wymiana instalacji CO, instalacja urządzeń korzystających z odnawialnych źródeł energii – panele solarne)

- Wzrost świadomości ekologicznej,
- Poprawa warunków życia i pracy,
- Poprawa estetyki miejscowości,
- Ograniczenie kosztów ogrzewania

52. Remont spichlerza oraz adaptacja na cele muzealne (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- Zachowanie dziedzictwa kulturowego
- Zaspokojenie potrzeb społecznych
- Poprawa estetyki miejscowości

53. Rozbiórka dawnej zlewni mleka w Tarnawatce oraz budowa parkingu przy ul. Księdza Boguty (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,

- Poprawa warunków życia i pracy,
- Poprawa estetyki miejscowości,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

54. Rozbiórka budynku gospodarczego przy plebanii oraz budowa w to miejsce budynku służącego do przechowywania zwłok (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

55. Budowa iluminacji Kościoła i oświetlenia placu przed amfiteatrem przy plebanii w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Poprawa warunków życia
- Poprawa estetyki miejscowości,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.
- Poprawa atrakcyjności turystycznej miejscowości

56. Budowa drogi gminnej nr 111563L - przedłużenie ul. Wola w kierunku stawów.

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Poprawa warunków życia i pracy,
- Poprawa estetyki miejscowości,
- Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

57. Remont wewnętrzny kościoła w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)

- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- Zachowanie dziedzictwa kulturowego
- Zaspokojenie potrzeb społecznych
- Poprawa estetyki miejscowości

6.6. Koszt realizacji zadań

Lp	Rodzaj zadania	Planowany koszt	Potencjalne źródła finansowania
1	Poprawa dostępności komunikacyjnej do Rostocza Środkowego - przebudowa dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka – ul. Księdza Boguty droga nr 111561L oraz ul. Wola, droga nr 111563L	1971718,52	Środki własne Gminy, RPO WL
2	Dokończenie remontu poddasza w Gimnazjum w Tarnawatce	120000,00	Środki własne Gminy, środki LGD „Rostocze Tomaszowskie”, PROW
3	Przeniesienie Gminnej Biblioteki Publicznej na poddasze Gimnazjum w Tarnawatce	20000,00	Środki własne Gminy, środki LGD „Rostocze Tomaszowskie”, PROW
4	Odnowienie i zagospodarowanie terenu kopca z czasów powstania styczniowego w Tarnawatce	4000,00	Środki własne Gminy, środki UE
5	Odnowienie i zagospodarowanie terenu przy płycie pamiątkowej usytuowanej przy ulicy Księdza Boguty mieszkańców pomordowanych przez hitlerowców w czasie II Wojny Światowej	2000,00	Środki własne Gminy, środki UE
6	Odnowienie kwatery na cmentarzu parafialnym w Tarnawatce na której są pochowani żołnierze września 1939 roku z Armii Kraków i Lublin oraz ludności cywilnej	2000,00	Środki własne Gminy, środki Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego, środki UE
7	Budowa oświetlenia przy boisku do piłki nożnej (nawierzchnia z trawy syntetycznej)	20000,00	Środki własne Gminy, środki UE
8	Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Tarnawatka – stworzenie terenów inwestycyjnych	30000,00	Środki własne Gminy

9	Gminne Centrum Sportu i Rekreacji - przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce	6030324,00	Środki własne Gminy, RPO WL
10	Dokończenie budowy drogi nr 111581, ul. Szkolna	50000,00	Środki własne Gminy, środki UE
11	Dokończenie budowy chodników przy drodze nr 3505, ul. Jasnej	50000,00	Środki własne Gminy, środki UE
12	Modernizacja istniejących oraz budowa nowych punktów oświetlenia ulicznego w miejscowości Tarnawatka	50000,00	Środki własne Gminy, środki UE
13	Utworzenie izby historycznej przy Bibliotece w Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce	20000,00	Środki własne Gminy, środki LGD „Roztocze Tomaszowskie”, PROW
14	Dokończenie remontu budynku starej plebanii w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)	60000,00	Środki własne parafii, środki zewnętrzne pozyskane na ten cel
15	Wytyczenie i budowa ścieżki dydaktycznej, historyczno -przyrodniczej w okolicach użytku ekologicznego „Stawy w Tarnawatce” oraz w okolicach miejsc historycznych i zabytkowych w Tarnawatce.	250000,00	Środki własne Gminy, środki LGD „Roztocze Tomaszowskie”, RPO WL
16	Budowa placu zabaw dla małych dzieci przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce	10000,00	Środki własne Gminy, środki UE
17	Budowa chodnika przy ul. Parkowej	25000,00	Środki ANR oraz inne
18	Budowa chodnika przy drodze nr 111562, ul. Kamiennej	100000,00	Środki własne Gminy, środki ANR, oraz inne
19	Wspieranie usuwania azbestu w miejscowości Tarnawatka.	250000,00	Środki własne Gminy, środki PFOŚ, środki WFOŚiGW
20	Wsparcie dla gospodarstw zamierzających korzystać z odnawialnych źródeł energii (kolektory słoneczne) pod warunkiem pozyskania przez Gminę Tarnawatka środków na ten cel	200000,00	Środki własne Gminy, RPO WL, Rozwój Polski Wschodniej, Fundusz Szwajcarski, Fundusz Norweski
21	Zagospodarowanie budynku „Rzadcówki” w Tarnawatce przy ul. Parkowej na cele kulturalne	100000,00	Środki własne Gminy, środki ANR, środki Konserwatora Zabytków
22	Zwiększenie dostępności mieszkańców miejscowości Tarnawatka do nowoczesnych źródeł przekazu – rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu.	200000,00	Środki własne Gminy, środki RPPO WL, środki Rozwój Polski Wschodniej
23	Szkolenia dla mieszkańców miejscowości Tarnawatka obejmujące zagadnienia społeczno-	5000,00	Środki zewnętrzne pozyskane na ten cel.

	gospodarcze w tym podejmowanie działalności w dziedzinie agroturystyki		Współpraca z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego
24	Rozwijanie potencjału osób starszych poprzez „Klub Seniora” w Tarnawatce	280000,00	Środki PPWOW, PO KL
25	Rozwijanie potencjału dzieci i młodzieży poprzez „Klub Młodzieżowy” w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)	280000,00	Środki PPWOW, PO KL
26	Zagospodarowanie terenu wokół zabytkowych obiektów (kościół i spichlerza) w Tarnawatce	104453,74	Środki PPWOW, środki Parafii w Tarnawatce
27	Budowa nowej nawierzchni drogi na ul. Kościelnej (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)	30000,00	Środki własne parafii, środki UE, inne fundusze
28	Adaptacja budynku Świetlicy Wiejskiej w Tarnawatce na Gminny Ośrodek Kultury	500000,00	Środki własne Gminy, RPO WL, środki Ministerstwa Kultury, PROW
29	Stworzenie oraz publikacja folderu promującego Gminę oraz miejscowość Tarnawatka	5000,00	Środki własne Gminy, środki UE
30	Wydanie monografii miejscowości Tarnawatka – publikacja książkowa	20000,00	Środki własne Gminy, środki UE
31	Budowa drogi gminnej nr 111588L, ul. Kniazie	300000,00	Środki własne Gminy, RPO WL, NPPDL
32	Budowa parkingu przy ul. Księdza Boguty w sąsiedztwie Świetlicy Wiejskiej w Tarnawatce	100000,00	Środki własne Gminy, PROW, inne środki UE
33	Opracowanie i ustawienie tablicy informacyjnej zawierającej plan Gminy Tarnawatka oraz podstawowe informacje o miejscowości Tarnawatka jak też całej gminie	10000,00	Środki własne Gminy, PROW, inne środki UE
34	Monitoring centrum miejscowości Tarnawatka (montaż kamer)	50000,00	Środki własne Gminy, PROW, inne środki UE
35	Opracowanie i umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Gminy w Tarnawatce wirtualnego przewodnika po Gminie i miejscowości Tarnawatka	20000,00	Środki własne Gminy, PROW, inne środki UE
36	Rewitalizacja i urządzenie parku dworskiego w Tarnawatce – przebudowa drogi w parku, budowa placu zabaw dla dzieci, wytyczenie i budowa alejek parkowych, budowa oświetlenia w parku, budowa sceny, instalacja ławeczek parkowych itp.	500000,00	Środki własne Gminy, środki ANR, RPO WL, środki konserwatora zabytków, PROW, inne środki UE
37	Rozbiórka budynku suszarni (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)	10000,00	Środki własne parafii

38	Budowa boiska do piłki ręcznej i koszykowej przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce.	200000,00	Środki własne Gminy, środki Ministerstwa Sportu, RPO WL, inne środki UE
39	Budowa parkingu przy ul. Szkolnej – przed budynkiem GOPS	210000,00	Środki własne Gminy, PROW, inne środki UE
40	Uruchomienie Gminnego Ośrodka Kultury w Tarnawatce	300000,00	Środki własne Gminy, RPO WL, środki Ministerstwa Kultury, PROW, inne środki UE
41	Budowa drogi gminnej nr 111583L od miejscowości Kunówka do ulicy Kamiennej.	800000,00	Środki własne Gminy, RPO WL, NPPDL, inne środki UE
42	Remont nawierzchni drogi nr 111569L ul. Północna	175000,00	Środki własne Gminy, RPO WL, inne środki UE
43	Zagospodarowanie terenu przy Niepublicznym Ośrodku Zdrowia w Tarnawatce poprzez między innymi budowę parkingu	20000,00	Środki własne Gminy, środki UE
44	Instalacja lub budowa szaletu publicznego w centrum Tarnawatki	80000,00	Środki własne Gminy, środki UE
45	Zagospodarowanie terenu między ul. Księdza Boguty a ul. Wola na cele rekreacyjno sportowe.	1000000,00	Środki własne Gminy, RPO WL, środki Budżetu Państwa, środki UE
46	Dostosowanie obiektów publicznych do dostępu osób niepełnosprawnych	200000,00	Środki własne Gminy, środki PFRON lub inne na ten cel
47	Budowa chodnika przy drodze krajowej nr 17 od ul. Kamiennej do ul. Księdza Boguty	200000,00	Środki własne Gminy, środki GDDKiA, inne środki UE
48	Poprawa dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka	500000,00	Środki własne Gminy oraz środki zewnętrzne pozyskane na ten cel
49	Zakup i instalacja kontenerów na posegregowane odpady	50000,00	Środki własne Gminy, środki WFOŚiGW, inne środki UE
50	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Tarnawatce (ocieplenie budynku, instalacja urządzeń solarnych, wymiana pieca na paliwo stałe na piec gazowy).	200000,00	Środki własne Gminy, środki WFOŚiGW, RPO WL, inne środki UE
51	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół i	500000,00	Środki własne

	Przedszkola w Tarnawatce (ocieplenie budynku, wymiana instalacji CO, instalacja urządzeń korzystających z odnawialnych źródeł energii – panele solarne)		Gminy, środki WFOŚiGW, RPO WL, inne środki UE
52	Remont spichlerza oraz adaptacja na cele muzealne (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)	100000,00	Środki własne parafii, środki zewnętrzne pozyskane na ten cel, środki UE
53	Rozbiórka dawnej zlewni mleka w Tarnawatce oraz budowa parkingu przy ul. Księdza Boguty (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)	30000,00	Środki własne parafii, środki zewnętrzne pozyskane na ten cel, środki UE
54	Rozbiórka budynku gospodarczego przy plebanii oraz budowa w to miejsce budynku służącego do przechowywania zwłok (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)	50000,00	Środki własne parafii, środki zewnętrzne pozyskane na ten cel
55	Budowa iluminacji Kościoła i oświetlenia placu przed amfiteatrem przy plebanii w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)	10000,00	Środki własne parafii, środki UE
56	Budowa drogi gminnej nr 111563L - przedłużenie ul. Wola w kierunku stawów.	100000,00	Środki własne Gminy, środki UE
57	Remont wewnętrzny kościoła w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)	200000,00	Środki własne parafii, środki UE, inne fundusze Ministerstwa Kultury, środki Konserwatora Zabytków
Razem		16704496,26	XXX

6.7. Harmonogram realizacji zadań

Lp.	Wyszczególnienie	LATA						
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1	Poprawa dostępności komunikacyjnej do Roztocza Środkowego - przebudowa dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka – ul. Księdza Boguty droga nr 111561L oraz ul. Wola, droga nr 111563L							
2	Dokończenie remontu poddasza w Gimnazjum w Tarnawatce							
3	Przeniesienie Gminnej Biblioteki Publicznej na poddasze Gimnazjum w Tarnawatce							
4	Odnowienie i zagospodarowanie terenu kopca z czasów powstania styczniowego w Tarnawatce							
5	Odnowienie i zagospodarowanie terenu przy płycie pamiątkowej usytuowanej przy ulicy Księdza Boguty mieszkańców pomordowanych przez hitlerowców w czasie II Wojny Światowej							
6	Odnowienie kwatery na cmentarzu parafialnym w Tarnawatce na której są pochowani żołnierze września 1939 roku z Armii Kraków i Lublin oraz ludności cywilnej							
7	Budowa oświetlenia przy boisku do piłki nożnej (nawierzchnia z trawy syntetycznej)							
8	Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Tarnawatka – stworzenie terenów inwestycyjnych							
9	Gminne Centrum Sportu i Rekreacji - przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce							
10	Dokończenie budowy drogi nr 111581, ul. Szkolna							
11	Dokończenie budowy chodników przy drodze nr 3505, ul. Jasnej							
12	Modernizacja istniejących oraz budowa nowych punktów oświetlenia ulicznego w miejscowości Tarnawatka							
13	Utworzenie izby historycznej przy Bibliotece w Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce							

Lp.	Wyszczególnienie	LATA						
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
14	Dokończenie remontu budynku starej plebanii w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)							
15	Wytyczenie i budowa ścieżki dydaktycznej, historyczno - przyrodniczej w okolicach użytku ekologicznego „Stawy w Tarnawatce” oraz w okolicach miejsc historycznych i zabytkowych w Tarnawatce.							
16	Budowa placu zabaw dla małych dzieci przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce							
17	Budowa chodnika przy ul. Parkowej							
18	Budowa chodnika przy drodze nr 111562, ul. Kamiennej							
19	Wspieranie usuwania azbestu w miejscowości Tarnawatka.							
20	Wsparcie dla gospodarstw zamierzających korzystać z odnawialnych źródeł energii (kolektory słoneczne) pod warunkiem pozyskania przez Gminę Tarnawatka środków na ten cel							
21	Zagospodarowanie budynku „Rządcówki” w Tarnawatce przy ul. Parkowej na cele kulturalne							
22	Zwiększenie dostępności mieszkańców miejscowości Tarnawatka do nowoczesnych źródeł przekazu – rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu.							
23	Szkolenia dla mieszkańców miejscowości Tarnawatka obejmujące zagadnienia społeczno-gospodarcze w tym podejmowanie działalności w dziedzinie agroturystyki							
24	Rozwijanie potencjału osób starszych poprzez „Klub Seniora” w Tarnawatce							
25	Rozwijanie potencjału dzieci i młodzieży poprzez „Klub Młodzieżowy” w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)							
26	Zagospodarowanie terenu wokół zabytkowych obiektów (kościół i spichlerza) w Tarnawatce							

Lp.	Wyszczególnienie	LATA						
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
27	Budowa nowej nawierzchni drogi na ul. Kościelnej (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)							
28	Adaptacja budynku Świątlicy Wiejskiej w Tarnawatce na Gminny Ośrodek Kultury							
29	Stworzenie oraz publikacja folderu promującego Gminę oraz miejscowość Tarnawatka							
30	Wydanie monografii miejscowości Tarnawatka – publikacja książkowa							
31	Budowa drogi gminnej nr 111588L, ul. Kniазie							
32	Budowa parkingu przy ul. Księdza Boguty w sąsiedztwie Świątlicy Wiejskiej w Tarnawatce							
33	Opracowanie i ustawienie tablicy informacyjnej zawierającej plan Gminy Tarnawatka oraz podstawowe informacje o miejscowości Tarnawatka jak też całej gminie							
34	Monitoring centrum miejscowości Tarnawatka (montaż kamer)							
35	Opracowanie i umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Gminy w Tarnawatce wirtualnego przewodnika po Gminie i miejscowości Tarnawatka							
36	Rewitalizacja i urządzenie parku dworskiego w Tarnawatce – przebudowa drogi w parku, budowa placu zabaw dla dzieci, wytyczenie i budowa alejek parkowych, budowa oświetlenia w parku, budowa sceny, instalacja ławeczek parkowych itp.							
37	Rozbiórka budynku suszarni (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)							
38	Budowa boiska do piłki ręcznej i koszykowej przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawatce.							
39	Budowa parkingu przy ul. Szkolnej – przed budynkiem GOPS							
40	Uruchomienie Gminnego Ośrodka Kultury w Tarnawatce							
41	Budowa drogi gminnej nr 111583L od miejscowości Kunówka do ulicy Kamiennej.							

Lp.	Wyszczególnienie	LATA						
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
42	Remont nawierzchni drogi nr 111569L ul. Północna							
43	Zagospodarowanie terenu przy Niepublicznym Ośrodku Zdrowia w Tarnawatce poprzez między innymi budowę parkingu							
44	Instalacja lub budowa szaletu publicznego w centrum Tarnawatki							
45	Zagospodarowanie terenu między ul. Księdza Boguty a ul. Wola na cele rekreacyjno sportowe.							
46	Dostosowanie obiektów publicznych do dostępu osób niepełnosprawnych							
47	Budowa chodnika przy drodze krajowej nr 17 od ul. Kamiennej do ul. Księdza Boguty							
48	Poprawa dróg gminnych w miejscowości Tarnawatka							
49	Zakup i instalacja kontenerów na posegregowane odpady							
50	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Tarnawatce (ocieplenie budynku, instalacja urządzeń solarnych, wymiana pieca na paliwo stałe na piec gazowy).							
51	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół i Przedszkola w Tarnawatce (ocieplenie budynku, wymiana instalacji CO, instalacja urządzeń korzystających z odnawialnych źródeł energii – panele solarne)							
52	Remont spichlerza oraz adaptacja na cele muzealne (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)							
53	Rozbiórka dawnej zlewni mleka w Tarnawatce oraz budowa parkingu przy ul. Księdza Boguty (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)							
54	Rozbiórka budynku gospodarczego przy plebanii oraz budowa w to miejsce budynku służącego do przechowywania zwłok (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)							

	Wyszczególnienie	LATA						
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
55	Budowa iluminacji Kościoła i oświetlenia placu przed amfiteatrem przy plebanii w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)							
56	Budowa drogi gminnej nr 111563L - przedłużenie ul. Wola w kierunku stawów.							
57	Remont wewnętrzny kościoła w Tarnawatce (parafia w Tarnawatce i Stowarzyszenie „Wzgórze Przyjaźni”)							

7. Wdrażanie i monitorowanie planu

Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Gminy Tarnawatka. Wdrożenie Planu zaleca się Wójtowi Gminy Tarnawatka, Radzie Sołeckiej miejscowości Tarnawatka oraz Sołtysowi wsi Tarnawatka

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia - czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci ustalonych wskaźników, które opisują jego postęp i efekty.

W monitorowaniu biorą udział wszystkie podmioty oraz komórki organizacyjne Urzędu Gminy w Tarnawatce zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Tarnawatka. Oceną wdrażania Planu zajmie się Rada Sołecka.

8. Podsumowanie

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości zakłada w przeciągu 7 najbliższych lat realizację kilku zadań. Istotą tych zadań jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową.

Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury, edukacji, sportu i rekreacji.

Realizacja Planu Odnowy Miejscowości Tarnawatka ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Janusz Najda